CALENDAR

4

1642. † cardinalul Richelieu la Paris (* 1585) (alăturat chipul).
1841. * Grigore Capșa, unul dintre promotorii desvoltării comerțului român în a doua jumătate a secolului trecut († 1902).
1868. * profesorul St. Ioan.
1875. * scriitorul german Reiner Maria Rilke la Praga († 1926).

5

1791. † Wolfgang Amedeus Mozart, la Viena (* 1756).
1845. * profesorul dr. Gr. Râmniceanu († 1915).
1866. * poetul Traian Demetrescu († 1896) (alăturat chipul).
1934. a avut loc incidentul dela Ual-Ual, între Italieni și Abisinieni.

6

1678. Domnitorul Gh. Duca, ajunge la Iași.
1863. * Franz Ferdinand († 1914) (alăturat chipul).
1870. † romancierul francez Al. Dumas-tatăl (* 1802).
1927. Finlanda se declară independentă.

7

1467. Matei Corvin arde Romanul.
1542. * Maria Stuart, regina Scoției († 1587).
1857. * prof. dr. Cristea St. Buicliu († 1916).
1863. * compozitorul italian Pietro Mascagni la Livorno.
1893. † la Nisa, generalul Al. Cernat (* 1828) (alăturat chipul).
1912. † arhitectul I. Mincu (* 1852).

8

1860. * generalul Dragalina († 1916) (alăturat chipul).
1903. † compozitorul - dirijor Gavril Muzicescu.
1907. se urcă pe tron regele Gustav V al Suediei
1927. † academicianul Paul Gore.

9

1641. † pictorul Anthonis van Dyck la Londra (* 1599).
1913. † academicianul francez Jules Claretie (* 1840).
1931. † într'un accident de aviație, căpitanul-pilot Romeo Popescu (alăturat chipul).
1933. † publicistul N. Țăranu, fost director al revistei „Furnica".

10

1389. se închee la Radon un tratat preliminar între trimișii lui Mircea cel Mare și Vladislav al Poloniei.
1750. Dimitrie Cantemir ocupă tronul Moldovei.
1877. Regele Carol I părăsește Poradimul.
1848. Napoleon III a fost ales președinte al republicei franceze.
1926. † fostul președinte de siliu sârb, Nicolae Pasici (* 1845) (alăturat chipul).

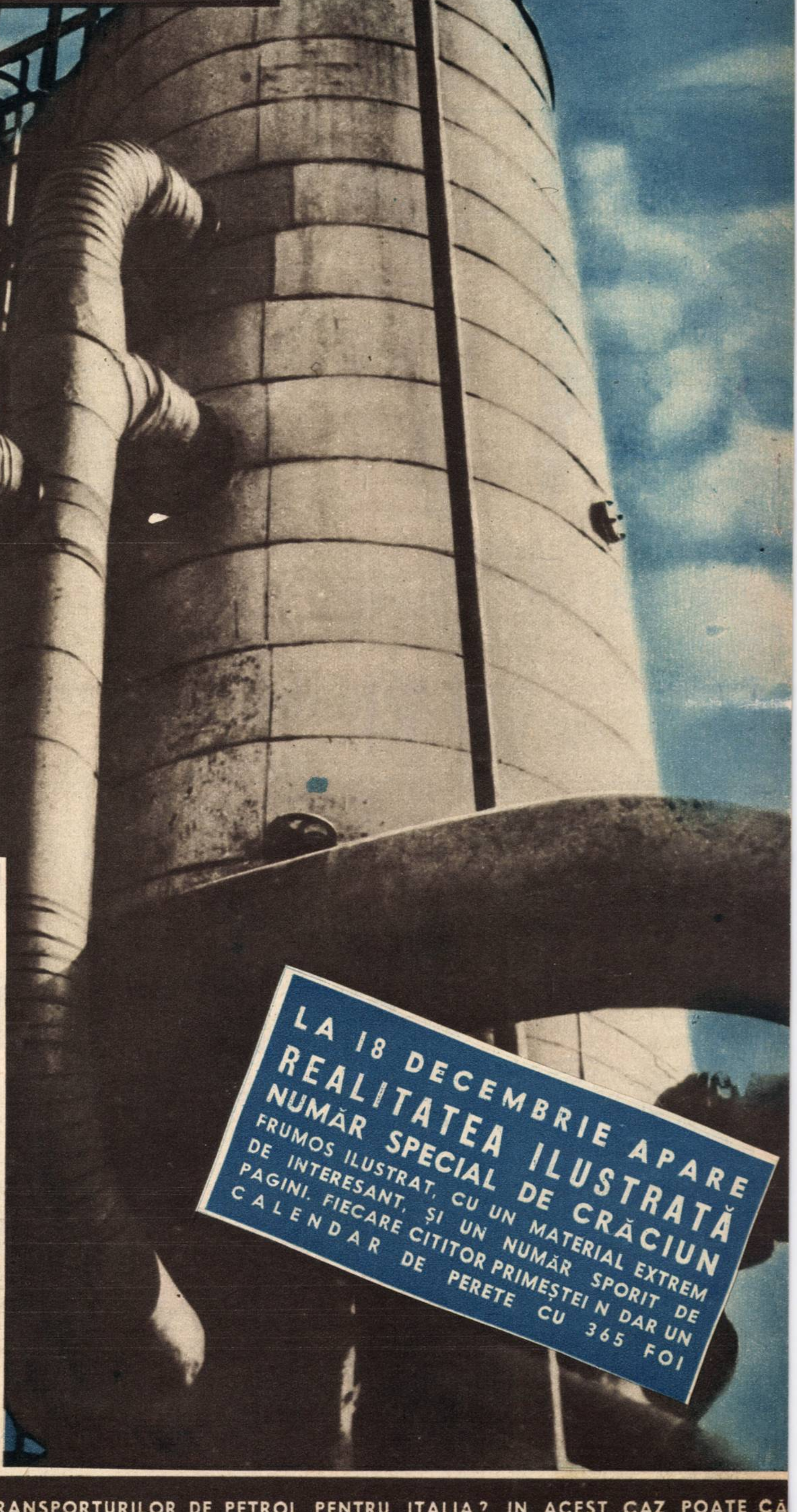
† = mort.
* = născut.

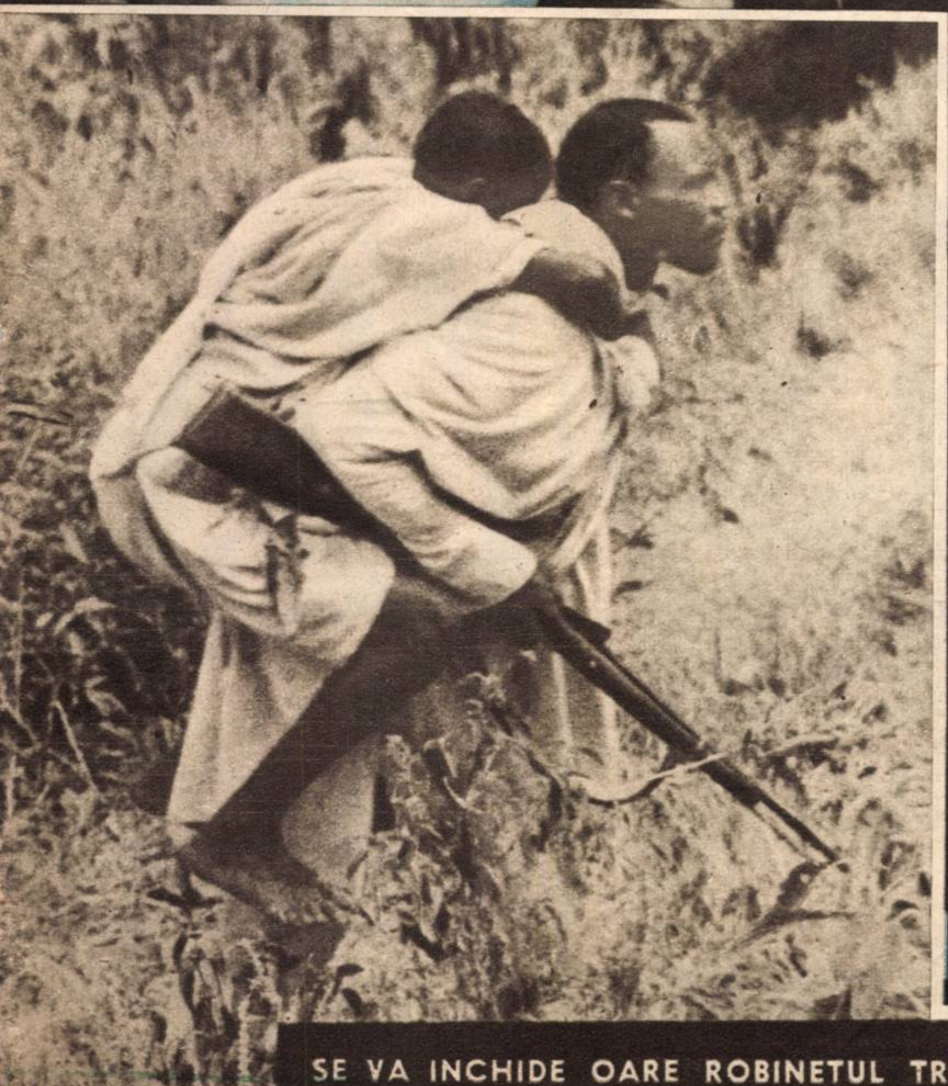

In buduare de felul acestuia,
în intimitatea unor asemenea
femei veți găsi apa de Colonia
Chat Noir
LANSATĂ DE PARFUMERIA lady

ANUL IX No. 464
11 DECEMBRIE 1935
10 LEI

REALITATEA ILUSTRATA

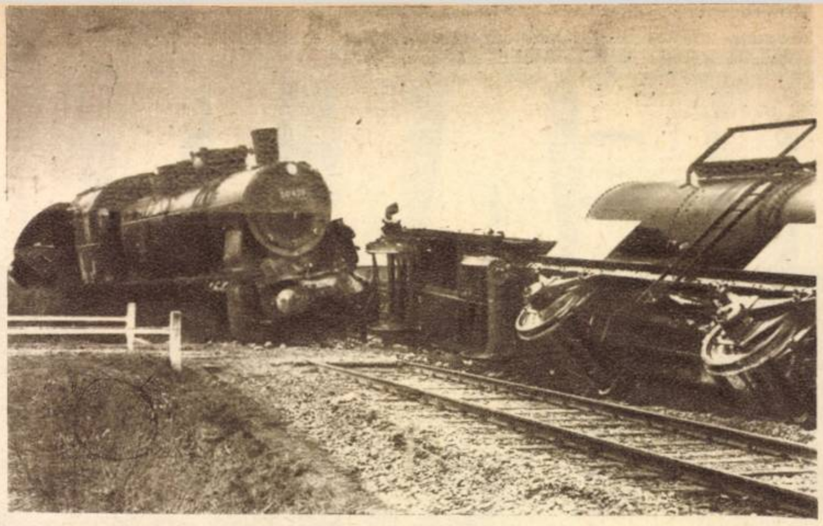
LA 18 DECEMBRIE APARE **REALITATEA ILUSTRATĂ NUMĂR SPECIAL DE CRĂCIUN** FRUMOS ILUSTRAT, CU UN MATERIAL EXTREM DE INTERESANT, ȘI UN NUMĂR SPORIT DE PAGINI. FIECARE CITITOR PRIMEȘTE IN DAR UN CALENDAR DE PERETE CU 365 FOI

SE VA INCHIDE OARE ROBINETUL TRANSPORTURILOR DE PETROL PENTRU ITALIA? IN ACEST CAZ POATE CĂ VOR INCETA OSTILITĂȚILE ȘI OMENIREA CIVILIZATĂ NU VA MAI VEDEA SCENE PENIBILE CUM E ACEEA DIN FOTOGRAFIA NOASTRĂ IN CARE UN SOLDAT ABISINIAN DUCE IN SPINARE UN RĂNIT.

CIOCNIREA DE LA FUNDULEA

Un tren petrolifer şi unul de marfă s'au ciocnit Sâmbătă seara în staţia Fundulea pe drumul dintre Feteşti şi Constanţa. Zece vagoane cu benzină şi o locomotivă au ars complect. Fotografiile noastre au fost luate la locul accidentului.

Bustul lui Caragiale din Ploeşti opera sculptoriţei Letiţia Ignat,

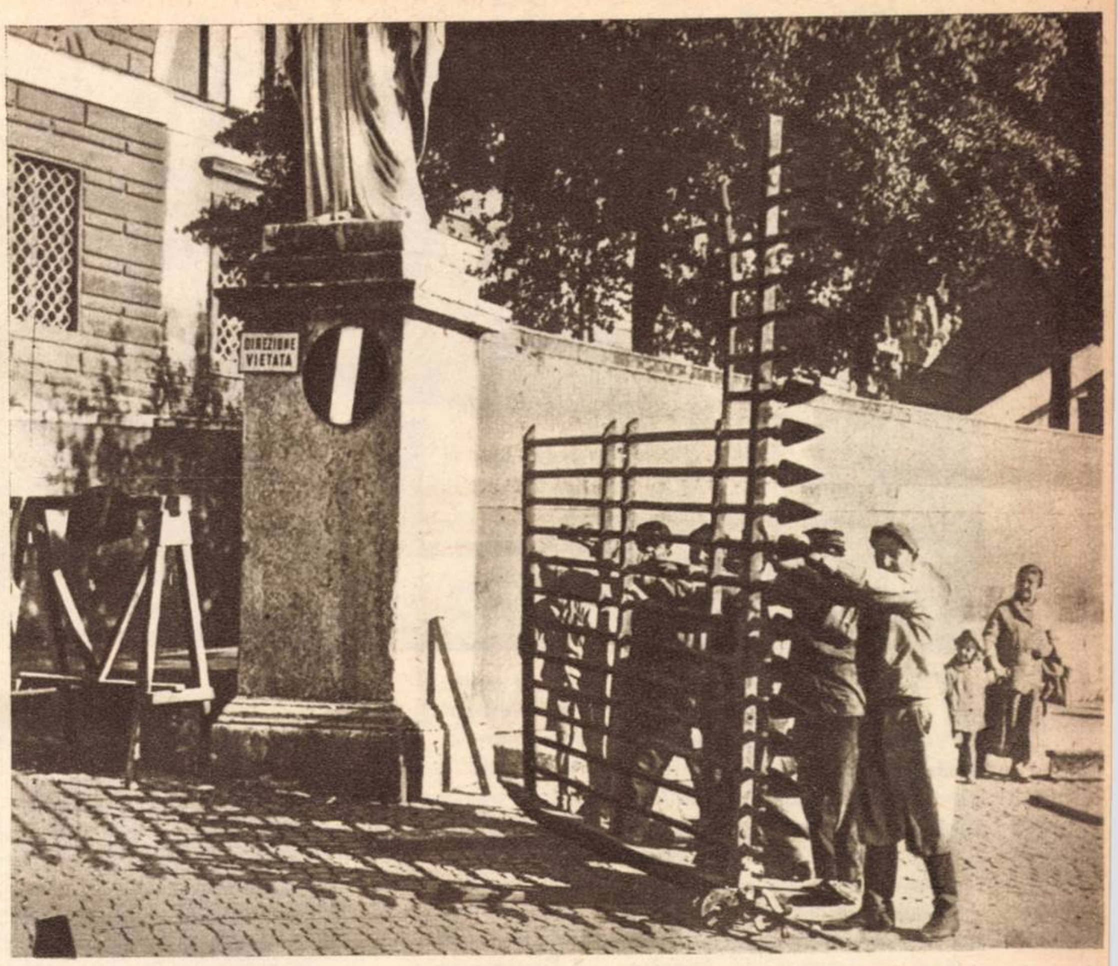
ONDULAŢIE IN 15 MINUTE

Un nou tip de aparat pentru ondulaţiun permanente a fost expus la o recentă expoziţie din Londra. Cu ajutorul acestui aparat — pe care-l vedem în fotografia noastră — se obţine ondulaţia în 15 minute.

O PRINCIPESĂ ROMÂNCĂ LA LONDRA

Fofografia noastră înfăţişează pe principesa Irina Bogdan a României într'unul din cele mai vechi şi mai faimoase localuri populare din Londra. Ea este întovărăşită de un reputat artist.

ITALIA IN FAŢA SANCŢIUNILOR

In urma sancţiunilor economice aplicate Italiei de către majoritatea statelor din Liga Naţiunilor, gardurile de fier ale parcurilor publice sunt luate jos pentru a fi transformate în material pentru război.

DIN NOU MAREŞALI IN RUSIA

Cu ocazia reintroducerii vechilor ranguri ofiţereşti în Armata Roşie, au fost numiţi pentru prima oară de la revoluţie încoace mareşali, comandantul armatelor din Extremul Orient, Blücher (stânga), şi comisarul de războI Woroschilow (dreapta).

PĂRINTELE PARLAMENTULUI PLEACĂ IN CONCEDIU

Iată o minunată fotografie a părintelui Parlamentului, Lloyd George, care are astăzi vârsta de 73 de ani. Instantaneul a fost luat în momentul când Lloyd George părăsea Londra pentru a se duce să se odihnească.

Primarul din Hammeresmith ia parte activă la fabricarea tradiționalei budinci de Crăciun.

CINE A FOST Sf. Niculae

Ingerul păzitor al copiilor și al bancherilor. — Cum sărbătorește Anglia ziua Sf. Nicolae

de L. S. FANSHAWE

IN jurul Sfântului Nicolae s'au țesut multe legende. El a devenit astfel o personalitate de însemnătate internațională. Pentru cei mari este un mister, dar copiii îl cunosc. Pentru copii, Sfântul Nicolae a rămas același. Intruchiparea drăgălășeniei și a generozității, musafirul cel mai bine venit din lume. In Anglia este aproape unul și același cu Moș Crăciun și în toate celelalte țări este învăluit într'un vestmânt național. Adevăratul său nume a fost cu siguranță Sf. Nicolae, și 6 Decembrie este ziua în care e sărbătorit.

Misterul a început acum vreo șase sute de ani, când Nicolae — născut în Patara, în Lycia, Asia Mică — era arhiepiscop de Myra. El atrase mai întâi atențiunea asupra sa Consiliului din Nicea, în urma puternicei opoziții pe care o făcea contra arienilor. Când muri, fu îngropat ca un preot obicinuit. El fu înmormântat în catedrala sa din Myra. Până la moarte legendele în jurul său s'au răspândit în lume. Povestirile aventuroase despre acest preot s'au înmulțit din ce în ce și în cele din urmă se

Pe străzile Londrei au început să fie transportați de pe acum pomii de Crăciun.

produse canonizarea sa, la Roma. In anul 1087 osemintele arhiepiscopului Nicolae fură ridicate din grota catedralei din Myra și înmormântate cu mare fast la San Nicola, în Bari (Italia). Mii de pelerini vin în fiecare an la mormântul lui. Legenda a făcut din sfântul Nicolae un mister al istoriei. Un ucigaș i-a dat prilejul să-și arate puterea sfântă. Un restaurator, care avea nevoie urgentă de carne de porc, omorî trei copii mici, îi tăie în bucăți, punându-i într'un butoiu cu sare. Ingrijorați părinții se duseră la preotul din Myra și o inspirație îl duse pe Nicolae în apropierea locului unde copiii dispăruți fuseseră văzuți pentru ultima dată de vecini. El intră și ceru să se deschidă butoiul. După deschiderea butoiului, se rugă atât de fierbinte, încât băeții se ridicară din butoi, iar trupurile lor tăiate se formară iar. Asta este legenda, care a făcut din Sfântul Nicolae îngerul păzitor al copiilor.

Dar binecuvântarea Sfântului Nicolae nu se rezumă numai la copii, el este și păzitorul „unchiașilor". Legenda povestește de un pă-

O deșteptare veselă: Sf. Niculae i-a îngrijit din plin.

Păsările sunt gata tăiate așteptând festinul Crăciunului.

rinte neomenos, care refuză să se îngrijească de căsătoria celor trei fiice ale sale. El le alungă, îndemnându-le să-și câștige singure existența. Cele trei fete se duseră la Sf. Nicolae, povestindu-i trista lor soartă. Nicolae se înduioșă consolându-le. Noaptea se duse la casa în care locuiau fetele, și privi pe fereastră. Preotul auzi suspine și plânsete. Atunci Sfântul Nicolae aruncă în odae, prin fereastra deschisă, trei pungi cu aur; câte o pungă pentru căsătoria fiecăreia dintre cele trei fete, și plecă. Timpul a transformat cele trei pungi de aur în trei mere de aur, semnul de odinioară al cămătarilor, și astfel deveni Sfântul Nicolae și patronul acestora.

Isbucnind în Myra un incendiu mare, care amenința să cuprindă orașul, numai rugăciunea fierbinte a Sfântului a fost ascultată și flăcările s'au domolit; deatunci el a devenit și patronul pompierilor.

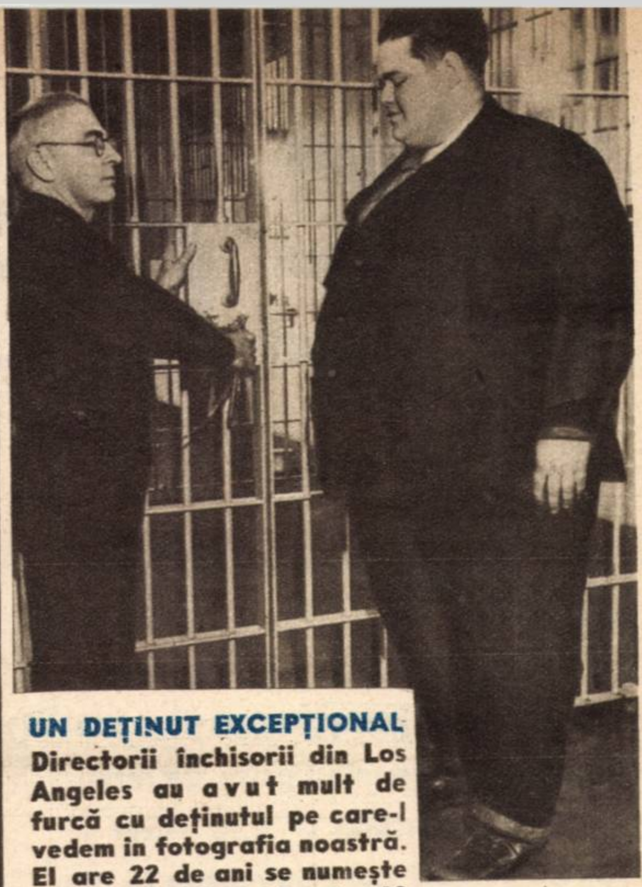
Altă dată întinzându-și mâinile, în rugăciune, către cer opri un orcan puternic în Marea Mediterană. Marinarii cari aflară această minune îl făcură patronul lor. Călătorii cari se opreau în Myra, și știau ce primejdii îi așteaptă în călătoria spre Persia, unde

erau amenințați de tâlhari, cerură binecuvântarea arhiepiscopului catedralei. Rugăciunile sale ajutară, astfel încât el deveni apărătorul călătorilor și ajunse tot atât de popular ca și sfântul Cristofor. Călătorii cari au ajuns cu bine în Persia, duseră cu ei la înapoiere, până la granița rusă, faima arhiepiscopului din Myra. Sub țari, Sfântul Nicolae era sfântul național al Rusiei.
Și banditii, cari aflară cauza insuccesului lor, nu fură cuprinși de furie, ci de respect pentru arhiepiscop. Legenda povestește de un căpitan de bandiți care veni la Myra, spre a se pocăi în catedrală. Spre marea mirare a hoțului, Sfântul Nicolae îl binecuvântă și spuse și o rugăciune pentru sufletele hoților de pretutindeni. Astfel deveni Sfântul Nicolae și patronul hoților și tâlharilor. Mulți hoți din zilele noastre au adevărate pasiuni pentru celebrul sfânt. Mulți spărgători sunt convinși că vor avea un an prost, dacă fac vreo spargere în timpul din jurul zilei Sfântului Nicolae. Astfel, înainte de Crăciun, numărul tâlhăriilor scade simțitor.
Bancherii sunt convinși de mărinimia Sfântului Nicolae în jurul Crăciunului. Produsul emisiunilor în acest timp este mult ma ridicat — susțin ei — decât câștigul din restul anului.
In orice caz, Sfântul Nicolae a îngrijit de o înviorare a comerțului. Statele Unite ale Americei de Nord dovedesc prin statistici că venitul lor din preajma Crăciunului se urcă cu cel puțin 200 milioane dolari. Anglia cheltuește numai pentru plum-puddinguri mai bine de 1.250.000 de lire, și cheltuelile pentru vin însumează mai multe milioane. Cheltuelile de călătorie pe care le încasează Anglia, în timpul dela Sfântul Nicolae până la Crăciun, se ridică la un milion și jumătate lire. In ziua Sfântului Nicolae se cheltuește numai pentru jucării, mâncare și alte daruri pentru copii, mai multe milioane de lire. Nu se socotesc însă pierderile pe care le suferă părinții în onoare Sfântului.

JONGLEUR LA 14 ANI

Iată un jongleur în vârstă de numai 14 ani care constitue actuala senzație a Londrei. El jonglează cu 4 cercuri și cinci mingii ținându-și echilibrul pe roata din spate a unei biciclete. Renumele lui a ajuns atât de mare încât săptămâna trecută a făcut o demonstrație în fața reginei Angliei.

UN DEȚINUT EXCEPȚIONAL

Directorii închisorii din Los Angeles au avut mult de furcă cu deținutul pe care-l vedem în fotografia noastră. El are 22 de ani se numește Peter Davis și cântărește 460 de pfunzi. A trebuit să i se construiască o celulă special amenajată pentru dimensiunile lui.

CONCURS DE PESCUIT

Un mare concurs de pescari a avut loc recent la Deal în Anglia. 400 de pescari, unul mai răbdător decât celălalt au luat parte la această dispută.

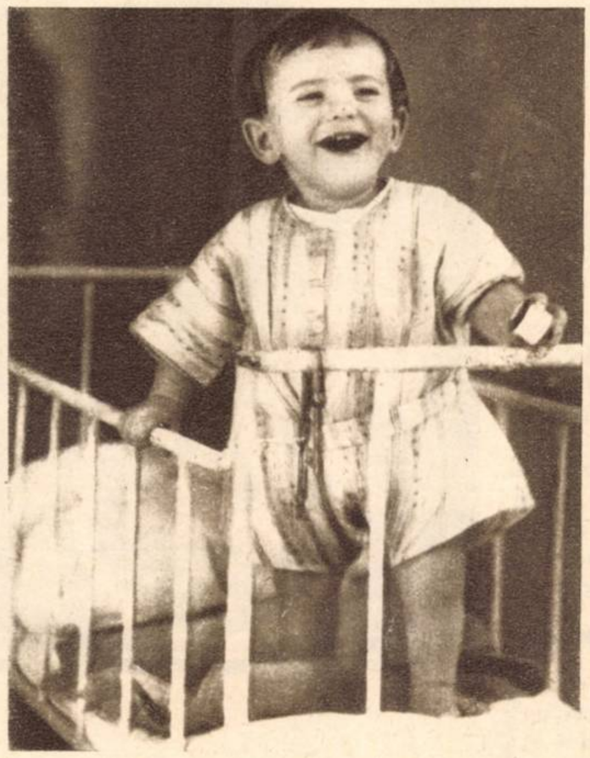

ZIUA SFÂNTULUI ANDREI

La colegiul Eton din Anglia a avut loc tradiționala sărbătorire a zilei Sfântului Andrei prin matchul de football rugby care se dispută de ani de zile între elevii colegiului.

DE CE RÂDEȚI?

Știința nu poate explica această reacție.
Maimuțele și copiii râd de lucruri care nu sunt câtuși de puțin caraghioase. Persoanele lipsite de inteligență râd într'una și s'au văzut în războiu soldați cari isbucneau în râs atunci când mâna unui camarad era smulsă din umăr.

Râsul acestui copil este o explozie de bucurie probabil, la vederea mamei sau a tatălui său.

DE ce râdem? Știința n'a ajuns încă să poată da un răspuns la această întrebare pentrucă n'a găsit o teorie care să explice toate cazurile.
O liturghie este în curs de oficiere — nimeni nu vede în aceasta ceva neobicinuit sau ridicul. In curtea bisericii se află un câine de un aspect cu totul comun și care iarăși, nu e câtuși de puțin caraghios.
Dar iată că animalul, găsind ușa bisericii deschisă, intră și deodată, devine un comedian. Oricât de obicinuită și de naturală ar fi purtarea lui, el va părea caraghios și majoritatea credincioșilor au convingerea că ar putea explica ce i-a făcut să râdă.
Și nu e exclus s'o poată face, dar acela care ar putea explica râsul în genere, ar deveni celebru și poate că ar dobândi premiul Nobel. Cei mai mari gânditori, printre cari Aristotel, Darwin și Herbert Spencer, s'au încercat să explice acest subit și plăcut spasm. Teoriile formulate până acum, nu se împacă unele cu altele și niciuna dintre ele nu satisface toate cazurile. S'au făcut însă atâtea observații asupra acestui fenomen încât știința pare pe punctul de a deslega enigma.

Iar domnișoara de aci râde pentru a exhiba o dantură pe care o știe intactă și puternică.

Râsul este o reacție ancestrala pe care o vedem nu numai la antropoide ci și la alte animale. Exemplul ni-l dă această pisică sălbatică surprinsă de obiectivul unui fotograf ambulant în marea grădină zoologică a New-Yorkului.

Cei cari au râs la intrarea câinelui în biserică vor spune probabil că această apariție le-a părut ridiculă deoarece era deplasată. Ei vor recunoaște deasemeni că incidentul n'ar mai fi fost caraghios dacă animalul ar fi atacat pe unul din cei de față.
Câțiva medici stăteau de vorbă la o masă, într'un club compus mai mult din medici și chirurgi; la un moment dat intră un tânăr chirurg cu o figură atât de crispată încât cineva îl întrebă ce pățise. Atunci noul sosit le spuse că a extirpat unui pacient, un rinichiu bolnav pentru a constata că era singurul pe care acesta-l avea. Medicii întâmpină această veste cu un hohot de râs care încetă tot atât de brusc pe cât isbucnise. Uimiți de această deplasată purtare a lor, medicii ținură în urmă un consult pentru a determina ce-i făcuse să râdă de un fapt care numai caraghios nu putea fi.
Rezultatul acestei analize fu că vestea fusese înregistrată dintr'un punct de vedere profesional, și că mai apoi dându-și seama de funesta semnificație pe care o avea în fond această întâmplare, râsul le-a murit în gât. Când operează chirurgul trebue să fie un dibaciu mecanic, concentrat asupra vitezei și acurateței. Dacă nu-și poate goni din minte toate sentimentele de milă și compătimire pe care ar trebui să le trezească faptul că taie în carne omenească, sau orice alt gând care ar putea face să-i tremure mâna, nu este un bun chirurg.
Deci din punct de vedere profesional, ceeace se impunea în primul rând atenției, în acest caz, era faptul că natura jucase tânărului chirurg un renghiu pentrucă foarte rar se întâmplă ca cineva să se nască cu un singur rinichiu. Și-au dat însă repede seama că renghiul naturei avea un rezultat funest: moartea.
Se spune că cea mai superioară formă a humorului o posedă persoana care e în stare să râdă din toată inima de o glumă ce se face chiar asupra sa, sau de o festă ce i se joacă. Dar această idee foarte răspândită, este întrucâtva compromisă de incidente ca acela al idiotului care strecurându-se în bucătăria ospiciului s'a așezat pe mașina fierbinte și a râs apoi cu hohote de festa pe care singur și-o jucase.
D-rul Ralph Piddington, un psiholog australian, a adunat și a analizat în recenta-i carte „Psichologia Râsului" toate teoriile emise asupra acestei reacții. El arată că Darwin, descoperitorul evoluției a fost primul care a relevat fap-

tul că în anumite împrejurări, maimuțele fac niște mișcări faciale ce par o ancestrală formă a zâmbetului și scot sgomote foarte asemănătoare hohotelor, iar copiii zâmbesc și râd înainte de a fi împlinit trei luni.
Aceste două fapte au fost un mare obstacol în încercarea de a explica râsul. Fiecare om spune că râde pentrucă o situație, un obiect sau o persoană sunt ridicule. Dar situația care determină reacția râsului la o maimuță sau la un copil, nu este caraghioasă din punctul de vedere al acestora.
O maimuță râde când își revede stăpânul pe care-l iubește, după o lungă absență, sau când e iertată în urma unei pozne pentru care a fost certată și pedepsită. Animalul încearcă atunci un sentiment de ușurare, de bucurie, — pentru el situația nu are nimic comic.
Râsul unui copil când își descoperă piciorul ne-ar putea da impresia că membrul acesta îi pare caraghios. Experiențele au dovedit însă că zâmbetele și veselia copilului în genere, au la bază o stare de mulțumire, de fericire asemănându-se prin aceasta, cu aceea a maimuțelor. Această stare nu e determinată numai de căldură și confort ci și de apariția celor doi sclavi devotați ai săi, Tăticu și Mămica. Unii teoreticieni au încercat să aplice factorul „ușurare" din râsul maimuței, la toate celelalte cazuri, dar printre primele obstacole pe care le-au întâmpinat, a fost veselia infantilă.
Copilul care plânge din cauza unei colici sau a unui ac care-l înțeapă își manifestă ușurarea prin încetarea plânsului, îndată ce s'a îndepărtat cauza durerei. El poate zâmbi curând și râde chiar cu hohote dar nu imediat, cum ar trebui să se întâmple dacă ușurarea ar fi cauza râsului său.
Aceasta dă de bănuit că râsul, ca mai toate celelalte reacții, a suferit radicale transformări în cursul evoluției. După cât se pare, el exista în strămoșii animali ai omului și era un sgomot pe care-l făceau antropoidele înaintea unei bucurii neașteptate, neavând nici o legătură cu ceeace ar sugera spiritul, humorul sau ridiculul. Noțiunile acestea au apărut mai târziu dar râsul cauzat de bucuria pură mai există încă și astăzi.
Faimosul idiot care-și da cu un ciocan în cap și apoi râdea cu hohote a servit oamenilor de știință o foarte interesantă sugestie, explicându-le că o făcea:
„Pentrucă e atât de bine atunci când încetez."
Această declarație sprijinea teoria „ușurărei". care a fost aplicată celor mai diferite cazuri, ca: râsul prostesc al copiilor mici și al proștilor mintali: al acelui grănicer care venind acasă își găsește familia măcelărită de indieni, sau al soldaților care hohoteau când unul dintre ei își vedea mâna smulsă din umăr.
In împrejurările acestea nu este vorba de o reală ușurare ci de o retragere psichică din realitate, asemeni acelei persoane care, în momentul când trebue să fie executată închide ochii sau, cum sunt cazurile soldaților cari fără să sufere cea mai mică leziune, surzesc și orbesc pur și simplu pentrucă nu mai pot suporta viziunile de coșmar și vacarmul războiului.
Pentru nervii sdruncinați ai soldaților, priveliștea camaradului mutilat era picătura de apă ce umple paharul. Ei doreau cu toții o ieșire din această exasperantă situație, o destindere și instinctiv au scos acele sunete care de milioane de ani însoțesc „ușurarea" Situația grănicerului era în mare parte asemănătoare.
Râsul fără sens al indivizilor ignoranți sau lipsiți de inteligență se produce mai cu seamă atunci când li se pun întrebări la care tinerețea, ignoranța sau prostia îi împiedecă să răspundă, și atunci, încearcă să scape de apăsarea umilirei, râzând.
Dar râsul prostului mai poate fi determinat de un sentiment de triumf sau de superioritate. Oricine poate avea însă această isbucnire în momentul când a găsit soluția unei probleme pe care ceilalți n'o puteau deslega. Prostul este întotdeauna o sursă de veselie pentru cei cari posedă mai multă inteligență sau mai multe cunoștiințe. In mintea lui, râsul devine un semn de superioritate cum ar fi roba, coroana sau o uniformă militară. Sub dominația sentimentului de inferioritate pe care i-l dă incapacitatea de a răspunde unei întrebări, prostul și-ar dori o situație care să-i permită a râde de individul care-l chestionează — aceasta ar fi pentru el o mare ușurare, și atunci, râde oricum.
Acest element este fără îndoială prezent în râsul școlarilor atunci când profesorul își răstoarnă pe haine o călimară cu cerneală, se împiedică și cade sau i se întâmplă orice alt accident ce-l face să-și piardă demnitatea și să cadă pentru câteva clipe sub nivelul lor.
Acestui element de superioritate îi trebue foarte puțin pentru a deveni o cruzime, cum ar fi râsul provocat de căderea bunicului care a alunecat pe o coaje de banană, sau torturile pe care le îndură bieții urși prin bâlciuri pentru a înveseli publicul. S'a văzut însă că râd din inimă și foarte des, oamenii cu firea veselă cari n'au avut un singur gând crud în toată viața lor pe când firile crude nu râd aproape niciodată.
Intre râs și plâns există însă o legătură, fapt de mult observat în diferite cazuri de turburări nervoase în care pacienții trec dela o stare la cealaltă. Se știe că persoanele obosite râd și plâng mai ușor decât ceilalți.
Râsul pe care-l determină gâdilatul nu are la bază comicul și prin aceasta a dat mult de furcă cercetătorilor. Se pare că ar fi un mecanism protectiv. Jocul, fie între animale fie între oameni, tinde a deveni brutal și a se transforma într'o luptă din care unul sau ambii pot ieși răniți. Râsul fiind un semnal ancestral de veselie, indicând că tot ceeace se face este doar o glumă, tinde poate să împiedice pe aceia cari se joacă de a deveni prea brutali, și aceasta ar explica râsul copilului când e gâdilat.
Dar râsul are și o mare valoare socială. Oamenii cari trăesc în comunități, trebue să observe o mulțime de alte reguli, și restricții în afară de acelea pe care le impune legea. Nu e o crimă să ridici la buze farfuria cu supă și să-i sorbi cu sgomot conținutul, sau să intri într'un restaurant fără guler și cravată. In Rusia Sovietică un bărbat poate foarte bine să se ducă la operă fără haină. Dar în majoritatea țărilor civilizate, aceste excentricități jenează și râsul pare a fi cea mai efectivă pedeapsă.
Herbert Spencer a spus că râsul ar fi o supapă de siguranță prin care se descarcă un surplus de energie nervoasă, dar nu ne explică pentruce e atât de contagios, și nu vedem de ce ia această descărcare o formă atât de ciudată.

NOUL GUVERNATOR GENERAL AL CANADEI

Fotografia noastră înfățișează pe lordul Tweedsmuir împreună cu soția lui la sosirea în parlamentul din Quebec, unde s'a citit decretul regal prin care lordul Tweedsmuir este numit guvernator general al Canadei.

SE SFĂRÂMĂ LUNA

Ce spun astronomii. — Luna va naște sateliți. — In așteptarea celei mai mari catastrofe cerești

Știrea lansată de **Sir James Jeans** relativ la fărâmițarea Lunei, a căzut ca o bombă nu numai în marele public profan, dar chiar în cercurile științifice cele mai serioase.

James Jeans e unul din cei mai mari savanți ai lumii. Fost profesor de astronomie la universitatea din Cambridge și actualmente președintele Societății Naționale de Astronomie din Londra, ilustrul învățat englez e considerat drept al treilea astronom de seamă al veacului nostru, după Einstein și Camille Flammarion.

Sir James Jeans e un om de circa 50 de ani (vârstă tânără pentru un astronom), nu bea, nu fumează, e sportiv și se bucură de deplinătatea facultăților sale mintale. Știrea lansată în cafenele că bietul Jeans ar fi înebunit, ori cel puțin a fost beat când a anunțat sfărâmarea Lunei, e pur și simplu de domeniul fanteziei.

Luna într'adevăr e primul corp ceresc din vecinătatea noastră care se apropie de sfârșitul vieții și în consecință e iminentă sfărâmarea ei în țăndări, sfărâmare care nu se va face chiar în 24 de ore ci va ține mii și zeci de mii de ani, durată de timp neînsemnată în astronomie.

Pentru a sfărâma o nucă ne trebue câteva secunde și chiar câteva minute, când nuca e prea tare și mâna noastră prea mică. De aceea putem fi liniștiți, vom vedea Luna pe cer cât vom trăi; primele fragmente ce se vor detașa, cu începere din veacul acesta nu vor micșora masa ei în mod vizibil.

Fărâmițarea munților Lunei și prefacerea lor în nori de praf, ce vor scăpa de forța gravitației selenite, vor putea fi observate cu ajutorul lunetelor, fazele principale fiind transmise eventual prin televiziune.

Sir James Jeans speră să poată determina prin calcul primele faze ale lichidării satelitului terestru.

In teoriile lui Einstein putem crede sau nu, ele n'au aplicări practice, fiind doar o cucerire frumoasă a minții omenești pe tărâmul astronomiei teoretice și până în anul 2000 specialiștii vor avea timp suficient să-l revizuească pe Einstein, cum și acesta a corijat legile lui Newton.

Pentru viața de toate zilele ne este indiferent dacă Universul e infinit, conform geometriei euclidiene, sau are o graniță, fie și la o depărtare ce trebue unei raze de lumină zeci de milioane ani s'o străbată, conform teoriei relativității generale. Nu ne poate fi însă indiferent dacă ne va cădea într'o bună zi o bucată de Lună pe planeta noastră.

Abia au trecut 25 de ani de când omenirea a avut norocul să scape de cometa Halley și ne amenință acum o catastrofă mai mare.

După perspectivele unui războі mondial aerochimic, mai lipsea sfărâmarea Lunei...

CE SPUN ASTRONOMII ?

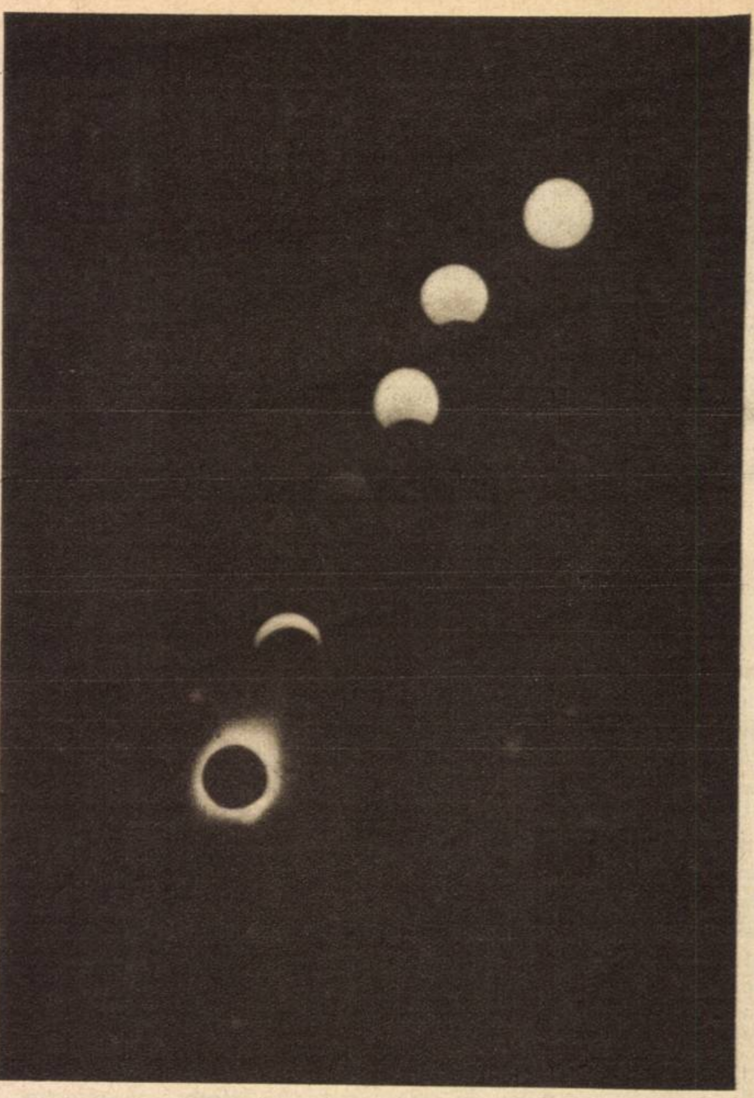
Proprietarii să-și verifice soliditatea clădirilor pentru orice eventualitate.

Jeans anunță că deocamdată se vor desprinde 14 bucăți din Lună și aceste bucăți selenite se vor așeza în jurul ei ca inelul lui Saturn.

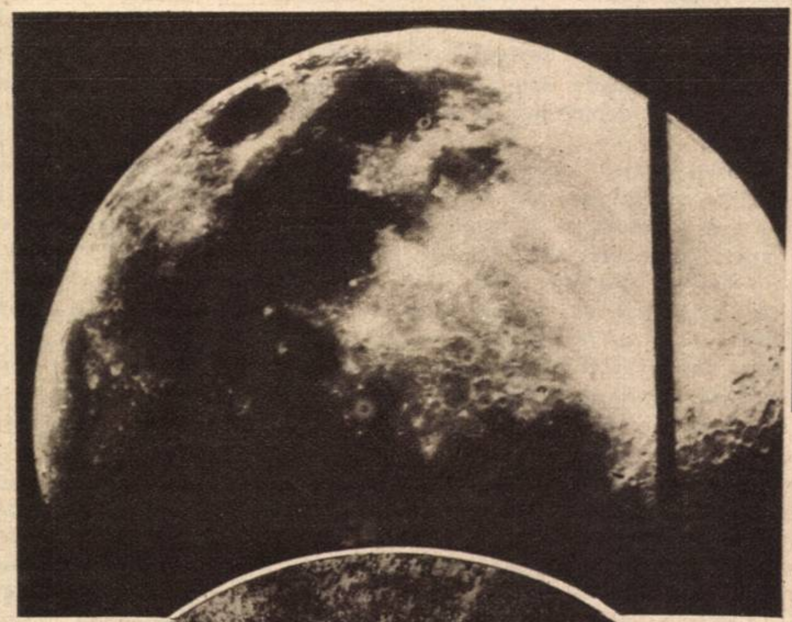
In curând, poate chiar până la sfârșitul vieții noastre, vom putea vedea Luna cu inel.

De ce se sfarmă globul selenit?

Nimic nu există vecinic în lume, în consecință și Luna va avea soarta unei biete farfurii de porțelan. Satelitul nostru s'a născut de altfel tot printr'o catastrofă fiind o ruptură a Pământului, iar în locul de unde s'a rupt, avem depresiunea Oceanului Pacific.

Eclipsă de lună

O fotografie a lunei, văzută prin telescop.

Luna se învârtește în jurul pământului pe o elipsă descrisă la o distanță mijlocie de 384.000 kilometri, în 27 zile, 7 ore 43 minute și 11 secunde, dar cum și soarele se deplasează în acest timp, lunația, adică intervalul între două luni noui, este de 29 zile, 12 ore și 44 minute.

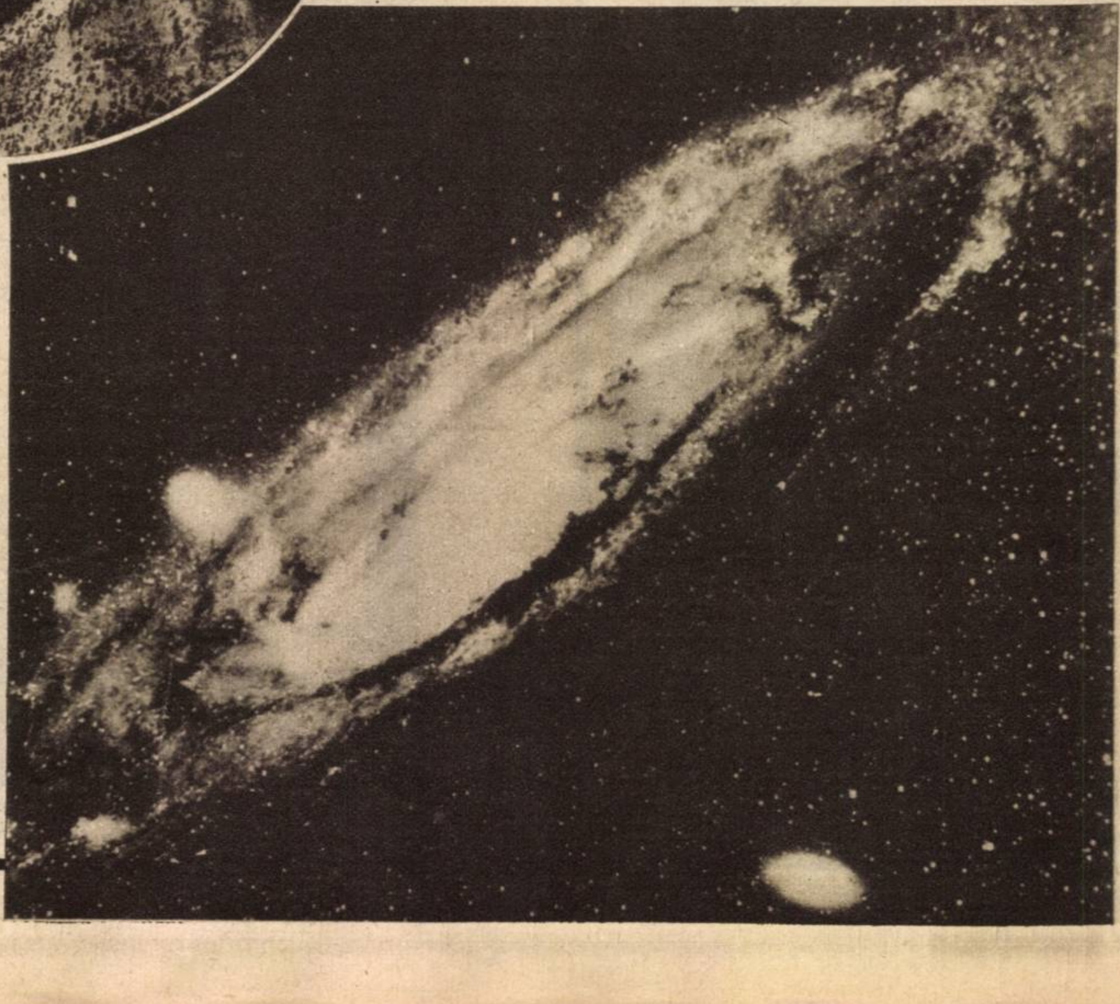
O zi în Lună e lungă cât vre-o 14 zile pe Pământ și noaptea la fel. Cum în satelit nu există atmosferă, sau în tot cazul un aer extrem de rarefiat, munții seleniți se încălzesc mult fiind expuși 19 zile fără întrerupere în bătaia directă a razelor solare, fără a se putea forma un nor care să oprească o clipă arșița, iar în cursul nopții, ce ține tot 14 zile și câteva ore, temperatura scade în Lună până aproape de zero absolut (— 273 grade Celsius).

Diferența aceasta prea mare de temperatură fărâmițează lanțuri de munți înalți cât Himalaia, de aceea s'a depus pe Lună un strat de praf în grosime de câțiva kilometri. După Lună, cel mai mult praf e la București.

Cum nu există atmosferă, nu plouă niciodată în continentele selenite, iar apa mărilor s'a evaporat până la fund, de aceea e secetă de mii de ani în această lume vecină și rotația ei rapidă în jurul Pământului stârnește uragane de

Urmare în pag. 19

Pământul văzut din stratosferă

O minunată fotografie astronomică, în care cerul și pământul sunt uniți.

Expediția la granița Mongoliei.

50.000 MILE

II

PRIN 1925 ne aflam în Urga și tocmai atunci se întâmplase să moară Chutuktu, Buda cel viu al Mongoliei. Cu această ocazie aflarăm că urmau să aibă loc niște ceremonii speciale, pentru instalarea rămășițelor îmbălsămate ale lui Chutuktu într'un mare templu, și am fi dorit să vedem și noi desfășurarea ritualului, dar niciun străin nu avea voie să calce în „Sfânta Sfintelor". Un tânăr prieten mongol, Dalai, se angajă să ne introducă în templu, atât pe mine cât și pe prietenul meu McKenzie Young, dacă îmbrăcam veștmântul indigen. Risca foarte mult făcând aceasta, iar noi, cu siguranță că am fi fost uciși, dacă șiretlicul se descoperia.

Ambii eram atât de arși de soare, încât nu ne-a trebuit decât foarte puțină vopsea, pentruca pielea noastră să devie închisă ca a Mongolilor. Dalai ne procură niște haine și pornirăm la drum. Când sosirăm în templu se și aflau vreo câteva sute de Mongoli. Unui preot, care păzia intrarea, Dalai îi spuse că Mac și cu mine eram niște Mongoli din deșertul Alashan, că veniserăm la Urga special pentru această ceremonie și că eram surdo-muți, un lucru nu tocmai rar în Mongolia.

Preotul ne făcu o primire călduroasă și intrarăm în templu. Mă cam îngrijorau ochii mei albaștri — dar la lumina slabă a lumânărilor, amănuntul acesta trecea neobservat.

Primejdia da aventurei o savoare specială, deși ceremonia în sine nu diferia prea mult de ceeace mai văzusem și în alte temple. In capătul opus al încăperei, cu fața la intrare, sta vechiul meu prieten Chutuktu pe un tron de aur. Părea că sta să vorbească, deși nu mai reprezenta decât două treimi din dimensiunile pe cari le avusese în viață și era acoperit cu o pojghiță de aur. Trăsăturile rămăseseră neatinse. Era cea mai frumoasă îmbălsămare ce văzusem până atunci.

In dreapta tronului sta un mare preot, într'o strălucitoare robă de fir și având pe cap un fel de coif roman. Inaintea mortului se afla un dublu rând de lamale, așezați față în față. In pauzele dintre rugăciunile marilor preoți, vocile lamalelor se ridicau într'un cor barbar. Aerul era încărcat cu fum de tămâie.

Ingenunchiarăm odată cu ceilalți credincioși, atingând pământul cu frunțile, între palmele întinse. Era o poziție foarte incomodă și rămaserăm îndoiți astfel ca niște bricege, până când începu să mi se pară că-mi rupsesem gâtul. După o jumătate de oră, amicul Dalai îmi făcu semn cu piciorul și toți trei ne ridicarăm încet — Dumnezeule cu ușurare! Se ridicară și ceilalți credincioși și ne alăturarăm unui grup, care părăsi templul ieșind în curte. Aci fiecare dintre noi fu nevoit să se rotească, în timpul cât se recitară o duzină de rugăciuni. Mii de Mongoli veniau spre templu, în vreme ce noi plecam căci ceremoniile se continuară toată ziua.

Ajunși din nou la Dalai acasă ne spălarăm și ne reluarăm hainele, satisfăcuți că izbutisem să punem piciorul acolo unde niciun alb nu mai călcase.

Intr'unul din anii petrecuți în deșertul Gobi, expediția noastră a fost literalmente gonită într'un câmp extrem de bogat în fosile, de către un adevărat val de vipere veninoase. Tabăra noastră fusese instalată pe un promontoriu înalt, care înainta în deșert, ca prora unei gigantice corăbii. La capătul acestui promontoriu se afla o mare grămadă de stânci — un monument religios numit „obo" și ridicat pentru spiritele naturei. La patru mile distanță se afla un templu și câteva ore după instalarea taberei, trei sau patru lamale ne făceau o vizită. Ei ne rugară foarte frumos să nu ucidem nicio ființă din regiunea aceea, deoarece era un pământ sacru.

Le făgăduii, fără să mă gândesc la șerpi și plecară mulțumiți. Fosilele erau abundente, de ambele părți ale promontoriului și în decurs de numai câteva ore, fiecare dintre oamenii noștri găsiseră prețioase specimene, și toți raportară, când se adunară la cină, că întâlniseră vipere.

Intr'o noapte temperatura scăzu brusc, până aproape de punctul înghețului, și viperelor nu le-a plăcut probabil aceasta, căci s'au repezit spre tabăra noastră. Ce instinct le-a făcut să simtă prezența corturilor noastre și că în ele vor găsi căldură și adăpost, nu-mi pot închipui, dar fapt e că au venit cu sutele.

Doi copii de Mongoli.

Primul care a semnalat apariția acestor indezerabili mosafiri a fost Norman Lowell, unul dintre mecanicii noștri. Era o noapte senină, luminoasă și se trezi pe la două, pentru a vedea un șarpe mare încolăcindu-se sub lumina lunii, tocmai în dreptul patului său. Apoi îl auzii pe Fred Morris, unul dintre geologii noștri, exclamând: **„Sfinte Dumnezeule! cortul meu e plin de șerpi!"**

Mac Young debită un potop de înjurături. Se trezise tocmai la timp, pentru a vedea o viperă intrând tocmai într'una din cizmele sale. Intreaga tabără era în picioare și toată lumea avea de lucru cu viperele.

Nu fu chip să rămânem mai mult de două zile. Dupăce ucisesem 47 de reptile, ne văzurăm nevoiți să plecăm. Numărul lor era prea mare pentru a-l mai putea prididi. Ne strânserăm deci corturile, într'o luminoasă zi de Septembrie, și mașinile noastre coborîră dealul, lăsând terenul, viperelor și vulturilor.

In timpul petrecut în Borneo și în Indiile Răsăritene, am întâlnit foarte puțini șerpi. Aceasta se explică prin faptul că în junglă nu prea puteau fi văzuți. Am avut însă întotdeauna penibila senzație că aș putea sta pe unul, deoarece există specimene care au un colorit atât de protectiv, încât sunt aproape invizibili. Această

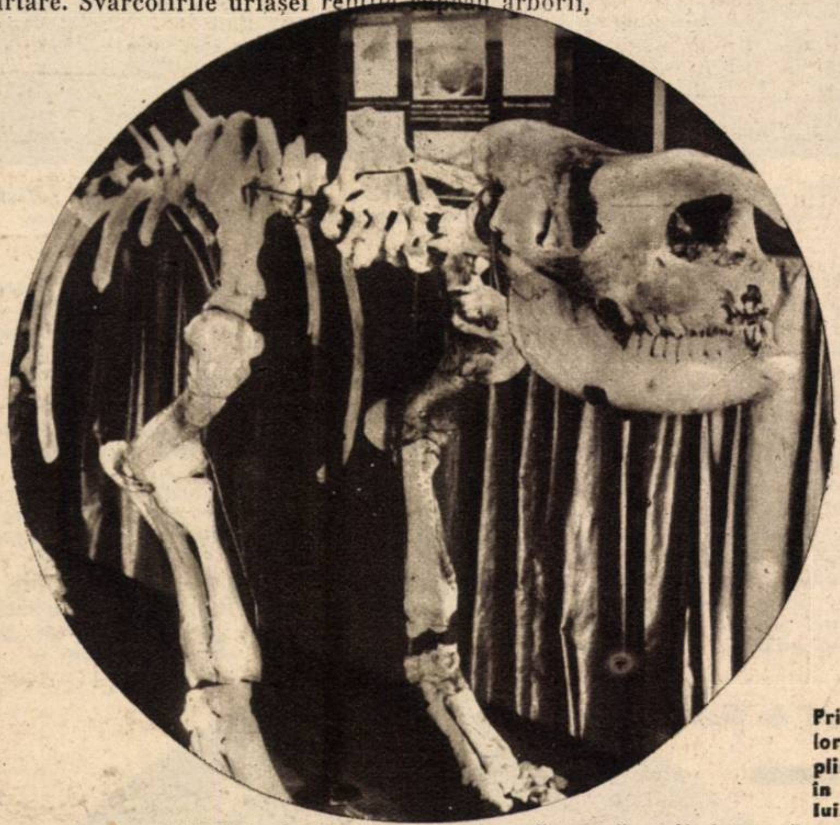
Iată un trib de Mongoli din partea de Vest a Chinei. Ei luptă cu îndârjire împotriva comuniștilor pe care-i atrag în cursă pentru a-i ucide apoi.

teamă am dobândit-o mai cu seamă în urma unei aventuri pe care am avut-o cu un piton uriaș și care-ar fi putut să mă coste viața.
Mă aflam în junglă, după vânat, însoțit de un indigen M i r a n d a. Deodată, tânărul mă apucă de umăr și mă trase cu violență înapoi.
„Ce dracu..." începui eu.
„Un șarpe, stăpâne! Un șarpe mare! Colo, înaintea d-tale, în pomul acela".
Văzui atunci un cap uriaș și turtit, în care licăriau doi ochi negri. Imi dădui atunci seama că ceeace-mi păruse o ramură a copacului. nu era decât trupul reptilei, ascuns în păienjenișul de liane.
Mă dădui atunci cu vreo 12 metri înapoi și țintii unul din ochii aceia licăritori. Glontele nimeri în plin și imediat se deslănțui asupra junglei un adevărat taifun. O luai la fugă și privii scena din depărtare. Svârcolirile uriașei reptile rupeau arborii,

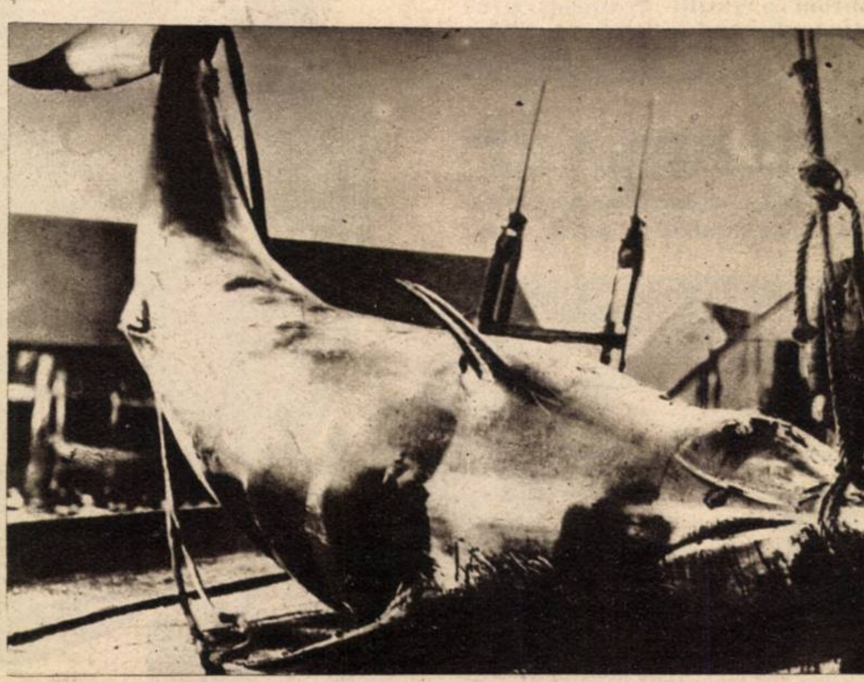
3 preoți mongoli.

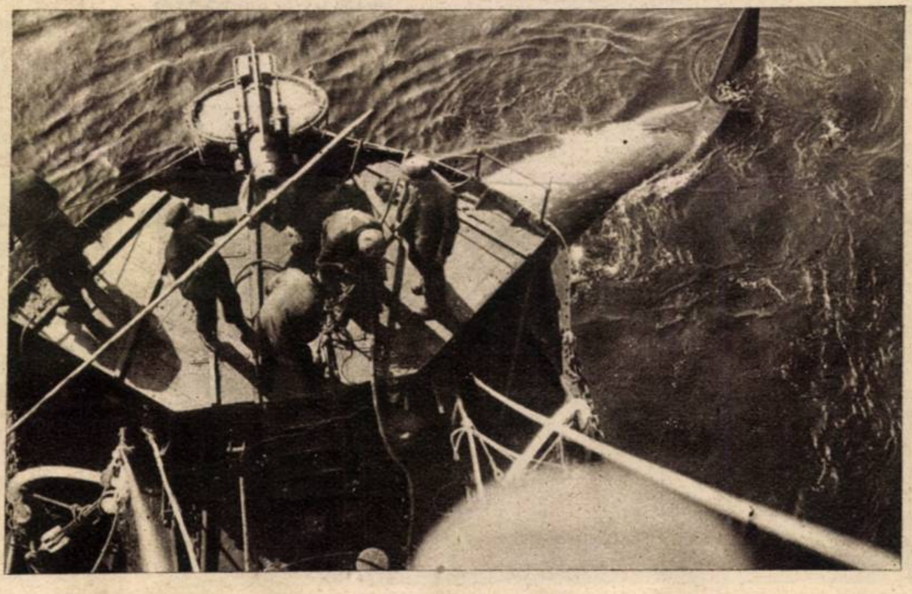

Scheletul unui rinocer a cărui vârstă a fost apreciată între douăzeci de mii și o sută de mii de ani.

ca pe niște trestii. Ii trebui o jumătate de oră, ca să se liniștească. Pe o rază de patru metri terenul fusese curățat ca în palmă. Mă apropiai apoi de șarpe și cu ajutorul lui M i r a n d a îl întinserăm și-l măsurarăm. Avea șase metri lungime, iar trupul îi era de două ori atât de gros ca al meu.

Am vorbit mult despre aventurile mele pe uscat, dar trebue să vă spun că timp de mai bine de opt ani am studiat și am colecționat balene, pentru Muzeul American de Istorie Naturală. Voiu sări acum în Coreea, unde am petrecut câteva emoționante luni, vânând **„balena cenușie"** sau **„peștele diavolului"**, cum i se spune, pe coasta răsăriteană.
Această ultimă poreclă li s'a dat pentrucă se svârcolesc ca niște diavoli, atunci când sunt prinse în cange. In schimb sunt lipsite de orice apărare înaintea marelui lor dușman, **„ucigătorul"** un alt specimen de balenă, înzestrat cu un dublu șir de dinți, dar reprezentând ca dimensiuni, abia jumătate din cei 15 metri lungime ai balenei cenușii.
„Ucigătorul" are o mare preferință pentru limba victimei sale. Am avut odată ocazia să văd cum s'a apropiat unul de o balenă cenușie și cum, făcându-și vânt cu coada, și-a vârît botul în gura ei. Balena încremenise de spaimă și rămase pe spate, în vreme ce ucigătorul îi mușca bucăți mari din limbă.
Ucigătorii se mai numesc și **„lupii mărilor"**, poreclă foarte potrivită, deoarece umblă în grup și înhață tot ce le iese în cale.

Prinderea balenelor, aventuroasă și plină de pericole, în mersul vaporului.

Oridecâteori plec într'o expediție, societatea de asigurare îmi anulează polița. La început, aceasta mă înfuria; acum îmi vine să râd de ignoranța societății și o las în pace. Dacă în deșertul G o b i m'ar pândi atâtea primejdii ca pe străzile Americii, unde la fiece clipă te poate călca un automobil, ar trebui să scriu câteva volume. Accidentele unei străzi de metropolă sunt însă ceva obicinuit, pe când primejdiile unui explorator ies cu totul din comun și deaceea par mai mari. Nu spun acestea pentru a da impresia c'aș fi un om excepțional de curagios, ci pentrucă e absolut adevărat și orice explorator v'ar spune același lucru.
In câmpul explorărilor, dacă vrei ca expediția să reușească, te pregătești împotriva tuturor eventualităților, dar după cum v'am mai spus, aventura se ivește totuși când și când, în ciuda tuturor prevederilor.
O aventură în Mongolia s'a produs fără ca noi să ne fi făcut vinovați de neglijență au prostie. Mergeam dela K a l g a n la U r g a, cu un prieten care mai târziu a fost asasinat în China. Ne aflam într'un automobil turism deschis și mergeam cu maximum de viteză, pentrucă voiam să facem călătoria în mai puțin de patru zile. Ne aranjasem să conducem fiecare cu rândul, câte trei ore.
Mă aflam eu la volan, când ajunserăm la U d e, un grup de cinci sau șase y u r t e (fântâni), situate exact în centrul lui G o b i. Drumul cobora într'o pantă de vreo 120 de metri, de pe un promontoriu stâncos, care da în deșert. C h a r l i e dormia în fotoliul din fund, iar eu moțăiam la volan, pentrucă drumul era bun.
Deodată, apărură sus pe promontoriu cinci indivizi și fără cel mai mic avertisment deschiseră focul asupra mașinei noastre. Gloanțele cădeau zăngănind pe capota de metal și în mașină. Mă ghemuii peste volan, căutând să mă fac cât mai mic cu putință și apăsai pe accelerator. Indicatorul de viteză arăta 50 mile pe oră, dar gloanțele veniau mereu, C h a r l i e scoase puștile dintr'un sac iar eu îi strigai:
„Trebue să facem ceva, altfel ne vor ucide! Dă-mi pușca."
Mă plecai spre el, pentru a lua arma și în clipa aceea un glonte lovi volanul, făcând o gaură în locul unde cu o secundă înainte fusese trupul meu. Spuneți-i soartă, Protecție Divină, sau cum veți vrea, dar fapt e că dacă aș fi întârziat acea mișcare, cu o fracțiune de secundă, aș fi fost un om mort.

Drumul ducea acum prin albia moale și nisipoasă a unui râu secat. Era un teren extrem de ingrat și știam că nu vom putea ieși de aci fără să împingem de câteva ori mașina dela spate. Nu trecu mult și ne împotmolirăm dar acum, cel puțin, ieșisem din raza agresorilor noștri. Lăsând motorul să duduie, Charlie și cu mine ne urcarăm pe promontoriu. Cei cinci indivizi stau la vreo trei sute cincizeci de metri depărtare, evident, consultându-se asupra celor ce urmau să facă. Știau că ne împotmolisem în nisip și cum nu ripostasem la împușcăturile lor, își închipuiau probabil că nu avem arme. Incepură să coboare, părând a intenționa să traverseze valea, spre a se apropia de mașina noastră. Trebuia să luăm măsuri, căci bandiții păreau cu tot dinadinsul porniți să ne ucidă.
C h a r l i e își puse ochii pe un individ care sta pe marginea râpei, profilându-și silueta pe cer, iar eu îmi alesei pe altul, care se afla alături de acesta. Gloanțele noastre porniră deodată și cei țintiți se prăbușiră în același timp. Al meu se rostogoli pe pantă, cu capul în jos, iar victima lui C h a r l i e căzu pe spate. Ceilalți trei dispărură ca niște umbre.
Am așteptat o vreme, dar nu s'a mai ivit nimeni. Ne-am întors apoi la mașina noastră, străduindu-ne din răsputeri s'o despotmolim și ne-a trebuit mai bine de o oră pentru a o scoate din acea dificilă regiune, pentrucă la fiecare cinci minute ne cățăram pe stânci, spre a vedea dacă bandiții rămași nu se întorseseră cumva, spre a ne ataca prin surprindere.
Cine-au fost indivizii aceia și pentru ce ne-au atacat, n'am putut afla nici până'n ziua de azi. Purtau vestminte mongole, dar aceasta nu dovedia nimic. Chinezi nu puteau fi, pentrucă țintiau foarte bine. S'ar prea putea să fi fost Ruși, dar nu-mi vine a crede. Mai curând, Mongoli, cu puști rusești.

Intr'o frumoasă zi de vară, mă aflam pe un vas ce pornise să vâneze balene în apele Japoniei. Către amiază, ne ieși în cale un superb specimen de vreo 23 de metri lungime. Cangea i se înfipse între umeri și cum bomba nu explodă, cetaceul ră-

mase aproape neatins. Repezindu-se înainte ca un păstrăv, balena trase funia după ea cu atâta repeziciune încât frânele manivelei începură să fumege. Fu curând cuprinsă într'un păienjeniş de sârme, dar până să i se poată controla mişcările animalul străbătuse mai bine de o milă. Se puseră apoi frânele şi balena trase o bună bucată de vreme vasul înainte cu toate că maşinile lucrau cu toată viteza pentru a-l face să meargă deandaratele.
Dar după o oră puterile monstrului se sleiră, funia fu în parte strânsă dar nu ne puteam apropia de el cu mai mult de o jumătate de milă, căci cu o mişcare disperată, făcea iar un salt înainte.
Lupta aceasta dură şase ore.
„Asta o să ţie toată noaptea" zise căpitanul **„M'am săturat. Am să trimit o luntre să-i înfigă lancea în cap"**
„ Dă-mi voie să merg şi eu" îl rugai **„Vreau să iau câteva fotografii de aproape. Am să ajut la vâslit.**
„Foarte bine, veţi lua praamul".
„Praamul" este o luntre norvegiană, destul de mare pentru a cuprinde trei sau patru persoane. Este foarte adâncită în partea dindărăt şi poate fi întoarsă aproape ca o sfârlează. Un matelot luase lancia, iar un alt marinar şi cu mine manevram vâslele. Balena sta la suprafaţă, cam la o milă distanţă. Pe măsură ce luntrea se apropia, trupul ei apărea tot mai mare ochilor mei căscaţi de uimire, făcându-mi în cele din urmă impresia unui submarin pe jumătate scufundat.
Dintr'o întorsătură, praamul atinse aproape cu partea dindărăt trupul cenuşiu al balenei. Matelotul se încordă odată şi înfipse lancea adânc în plămânii animalului.
In vreme ce braţul lui cobora, noi ridicarăm vâslele. Praamul se lovi de balenă. Monstruosul ei trup ţâşni deodată în sus, iar coada-i lată de vreo şase metri şi cântărind mai mult de o tonă se agita deasupra capului meu. Nu voi uita niciodată acea secundă, care mi-a părut nesfârşită. Nu lipsiră decât cinci-şase centimetri pentru a primi o năprasnică lovitură de coadă, dar una din laturile luntrei noastre fu sfărâmată.
Mă aflam în apă, împreună cu ceilalţi doi mateloţi înotând spre epava noastră. Când puserăm mâna pe ea, aruncarăm o privire în jur. Balena se afla la o mică distanţă şi prin orificiu-i respirator ieşiau uriaşe valuri de sânge. Auziam scârţâitul manivelei, care strângea funia, în vreme ce vasul se apropia.
Deodată simţii o lovitură în picior. Era un uriaş rechin. Apa era plină de pântecele lor albe şi de aripile mari şi ascuţite. Urlam ca ieşit din minţi şi eram bolnav de frică. Ceilalţi doi făcură cor cu mine: erau şi ei tot atât de înspăimântaţi.
Dar rechinii, nu ne luară în seamă. Ei se adunau în jurul balenei muribunde.
Vasul se apropia însfârşit de noi dar căpitanul ne strigă: **„Aşteptaţi puţin! Vreau să ucid balena mai înainte de a coborî o barcă".**
Cu aceste cuvinte ne lăsă acolo unde eram şi se ocupă de cetaceu.
Răguşirăm urlând şi înjurând, în vreme ce balena era înjunghiată şi trasă sus. Căpitanul în schimb, râdea. Când mă văzui însfârşit din nou pe punte, mă repezii la el furios:
„Cum de-ai avut răbdarea şi curajul să ne laşi atâta vreme printre rechini ?"
„Ei bine, eşti teafăr, nu? Apa e caldă şi ai avut o luntre de care să te agăţi, iar cât despre rechini, află că nu se reped la oameni."

•

Credinţele religioase sunt o sursă de inconveniente pentru străinul care are deaface cu popoare primitive. Idei cari pe noi ne-ar face să râdem pot fi de cea mai mare importanţă pentru indigen.
Una dintre primele mele experienţe de acest fel am făcut-o la marginea Tibetului. Vream să prind câteva tipuri de-ale localnicilor, cari fugiau însă înspăimântaţi de cum vedeau aparatul fotografic. Hotării atunci, să fac clişeele cu orice preţ. Ne instalasem tabăra în apropierea unui drum pe care treceau caravanele ce se duceau spre regiunile producătoare de ceai.
Mă ascunsei îndărătul unui tufiş şi oridecâteori trecea câte un tip mai caracteristic, îi săriam înainte cu aparatul pus la punct. Toţi scoteau însă urlete de spaimă şi se ascundeau pe după catârii lor. Un tânăr care mergea alături de o femee, o trase înaintea sa.
Intr'un târziu am aflat că oamenii aceştia credeau că le puteam prinde sufletele în cutiuţa neagră; că lipsiţi de acel ceva intangibil, care făcea să meargă roţile trupului lor, aveau să moară curând şi ceeace era mai mult, aveau să fie lipsiţi pe cealaltă lume, de bucuriile vânătoarei.
La câteva zile după zadarnicele mele încercări de-a prinde câteva tipuri tibetane, oamenii mei aflară că localnicii intenţionau să ne ucidă şi că nu ne mai rămânea altceva de făcut, decât să părăsim regiunea cât mai curând. Deabia atunci îmi dădui seama că prin neştiinţa mea comisesem o gravă greşeală socială.
Un accident similar s'a produs la începutul venirei mele în Mongolia şi aş fi avut probabil un sfârşit tragic, dacă nu m'aş fi aflat în casa unui prieten mongol. Oamenii aceştia nu-şi îngroapă morţii ci-i scot la câmp, pentru a fi mâncaţi de câini, lupi şi vulturi. Ei sunt convinşi că dacă cineva atinge un mort, spiritele rele trec în el.
N'aveam idee de această credinţă a lor. Venind la Urga fui găzduit de un duce mongol, Lobitsan. Era un om admirabil, sportman pasionat şi dotat cu mult humor.
Pornind într'o zi la vânătoare de raţe pe râul Tola, dădui peste o ţigvă omenească. Era curată şi albă. Ştiam că departamentul antropologic al Muzeului American de Istorie naturală avea nevoie de cranii asiatice, aşa că-l pusei în geantă şi plecai acasă foarte mulţumit de ziua aceea. Lobitsan, în casă, când scosei craniul şi i-l arătai, sări ca ars, strigându-mi când în chineză când în mongolă:
„Ia-ţi ţigva şi ieşi din casa mea. Ieşi! Pleacă!"
Mă executai şi fugii pe uşă afară, căci Lobitsan părea nebun de furie.
Din fericire se afla acolo unul dintre prietenii mei, care petrecuse câţiva ani în Mongolia şi-mi explică totul. El îmi spuse că trebuia să duc ţigva acolo unde o găsisem, iar între timp avea să facă tot posibilul pentru a mă împăca cu Lobitsan.
Două ore mai târziu când mă întorsei, în casa ducelui domnia un sgomot infernal. Cimbale şi tobe însoţiau neîncetata mormăială a lama-lelor, cari recitau rugăciuni. Prietenul mă ajunse în poartă şi-mi spuse că ducele alergase la cel mai apropiat templu, iar marele preot îi trimisese o trupă întreagă de lama-le, pentru a goni duhurile rele pe care i le adusesem în casă. Spera că această rapidă măsură avea să-i salveze casa, altfel, ar fi trebuit să-i dea foc. Două zile şi două nopţi dură slujba. Apoi, marele preot îi anunţă lui Lobitsan că duhurile fuseseră gonite şi-i ceru o mie de dolari.

•

Explorarea poate fi asemănată cu un joc de noroc şi tocmai aceasta o face interesantă. Nu ştii niciodată, ce ai să găseşti şi în ce condiţiuni.
Uneori cele mai mici incidente aduc descoperiri de mare importanţă.
Astfel am dat peste Râpele flamingilor, unde-am găsit ouă de dinozauri.
Expediţia noastră se afla în centrul Deşertului Gobi. Intre noi şi calea ferată chineză se întindeau vreo 1000 de mile, ţinut în mare parte neexplorat.
Era pe la începutul lui Septembrie şi trebuia să părăsim regiunea în grabă, pentru a nu fi prinşi de viscole. Incepurăm deci să traversăm deşertul, fără a întâlni picior de om.
Mergeam într'o maşină cu Shahkelford, fotograful nostru, şi ne aflam cu câteva mile înaintea celorlalţi. Ne oprirăm pentru a consulta hărţile şi deodată, la două mile depărtare, zărirăm o **„yurtă"** mongolă.
„Stai aici şi aşteaptă trupa", îi spusei eu lui Shackelford. **„Eu mă duc până la yurtă, să văd de nu găsesc puţină apă. Curând o să trebuiască să ne oprim".**
Shackelford, care avea o fire foarte curioasă, văzu nişte pietre de o formă cam ciudată, la vreo 200 de metri de drum. Se duse într'acolo, spre a le vedea de aproape şi descoperi un bazin adânc, la alte câteva sute de metri distanţă. Coborînd înăuntru dădu peste o piatră ascuţită, de aproape un metru lungime şi având în vârf ceva alb Era un craniu şi ni-l aduse.
Granger şi cu mine îl examinarăm.
"N'am mai văzut încă aşa ceva" zise prietenul meu. **"Este o reptilă dar n'am idee din ce specie".**
"Am face bine să examinăm terenul cu deamănuntul. Pare a fi un depozit foarte interesant" zise Shackelford.
"Să rămânem aci noaptea aceasta" propusei eu **"Mongolii mi-au spus că în fundul bazinului se află un puţ".**
In vreme ce oamenii întindeau corturile, oamenii noştri de ştiinţă se împrăştiară de jur împrejurul bazinului, căutând fosile.
In dimineaţa următoare ne continuarăm drumul spre est, către China. Shackelford părăsi Pekingul, la câteva zile după întoarcerea noastră. El duse cu sine la Muzeul American capul de repetilă, ce nu putuse fi identificat. O lună mai târziu primiam dela muzeu următoarea telegramă:
"Ceeace aţi descoperit dvs. este strămoşul unei mari grupe de dinozauri cornuţi, ale căror fosile au fost găsite la început în Vestul Americii. Intoarceţi-vă neapărat acolo la anul şi faceţi o colecţie cât mai bogată".
Astfel s'a făcut descoperirea uneia dintre cele mai importante regiuni paleontologice din întreaga lume.
In anul următor am găsit tot acolo un cuib cu ouă de dinozaur şi am strâns de pe un teren, de numai patru mile lungime, 75 de cranii şi 14 schelete ale unei specii de dinozauri cu totul necunoscută,—un material admirabil păstrat.
Dar "Râpele Flamingilor" ne-au mai oferit şi o foarte interesantă descoperire antropologică. Am găsit acolo unelte de piatră şi alte vestigii ale unui popor care-a trăit prin locurile acelea acum vreo douăzeci de mii de ani. Rămăşiţele acestea reprezentau o cultură cu totul diferită de ceeace s'a descoperit până acum, în Europa şi America, aşa că am dat acestor oameni numele de "Locuitori ai Dunelor". Am mai constatat între altele că ei au fost primii descoperitori ai ouălor de dinozaur din ale căror coji făceau colanuri. Locuitorii dunelor sunt un popor misterios. Nu ştim de unde-au venit şi nici încotro au plecat. Bănuiam că au trecut în America, dar n'aveam nici o dovadă până mai acum vreo două luni, când li s'au descoperit uneltele în Alaska.

REPORTAGII DE LA DUNĂRE

ORAŞUL PICTORILOR

Ceva despre vechiul „Tutrakan" turcesc — Turtucaia românească — singurul loc din Europa unde se mai pot vedea azi cadâne cu şalvari şi mahomedani cu fes şi turban.

PE când vaporaşul nostru se apropia de dealurile Turtucaii apăru, pe neaşteptate, întreaga panoramă a oraşului: case şi căsuţe cu ceardacuri ciudate, acoperite cu ţiglă roşcată, pierdute discret în verdeaţa pomilor. De departe, idilicele locuinţe par un fel de jucării suprapuse, etajate anume pe coline, amintind priveliştea peisagiilor japoneze. Ţi s'ar părea că eşti în apropiere de Tokio, dacă ochii n'ar prinde, dintr'o dată turnurile bizantine ale bisericuţei creştine şi cele două minarete cu cerdac şi vârfuri ascuţite, profilându-se pe cer.

In preajma debarcaderului, pe mal, se zăreşte, în neorânduială, nişte ferărie veche, mâncată de rugină. E aproape să fie înghiţită de fluviu; cu tot aspectul ei monstruos, grămada de blocuri de oţel groase cât un perete, unele întregi, altele sparte, trântite la întâmplare, pare să fie o amestecătură netrebnică.

— Sunt rămăşiţele nefolositoare ale unui fort vechiu" — îmi explică cineva — „A scăzut Dunărea şi au ieşit la iveală. Când apele cresc, aceste triste şi sinistre simboluri dispar sub valuri. In schimb, atenţia este atrasă de cele trei mori de apă, mori patriarhale, cari înveselesc priveliştea, întruchipând — prin contrast — belşugul şi buna înţelegere dintre oameni.

Am sosit spre seară.
leneş spre orizont, aru
de picioarele noastre.
pe ţărmul opus, care
râurilor carpatine întâ
ostrov începe să se 'r
Un cârd de cocori, în
lor, se pierd în desişu
Lotcile pescarilor, îne
Se apropie ora de cu
Doar un singur pescar
loc. Mânueşte voinice
de libelulă gigantică,
E un straniu contrast
rit şi simfonia vie de
Astrul zilei ia un aspe
supremă. Apoi se scu

Scriitorul rus Korol
observaţia că *„ocâr*
ucide meseria de p
Locuitorii din Turtucai
grea îndeletnicire, pe
Mai au alta, foarte p
strugurii, adunaţi de

Cum curţile, din dosul
nişuri sau râpe stâncoa
de Crăciun — stau ca
Vecinii, când se vizite
printre case, pe ulicioa
Pentru acest motiv „co
în care se calcă strugu
calcă, se ţine cu mâna
copiii casei şi ai vecini
un ciorchin, rechiziţiona
Mustul, ce fierbe, se a
Turtucaia.

Oraşul are o apă fo
vin cadânele să ia apă.
fără minaret.
Se întâlnesc mai rar fe
Unele au şalvari şi un

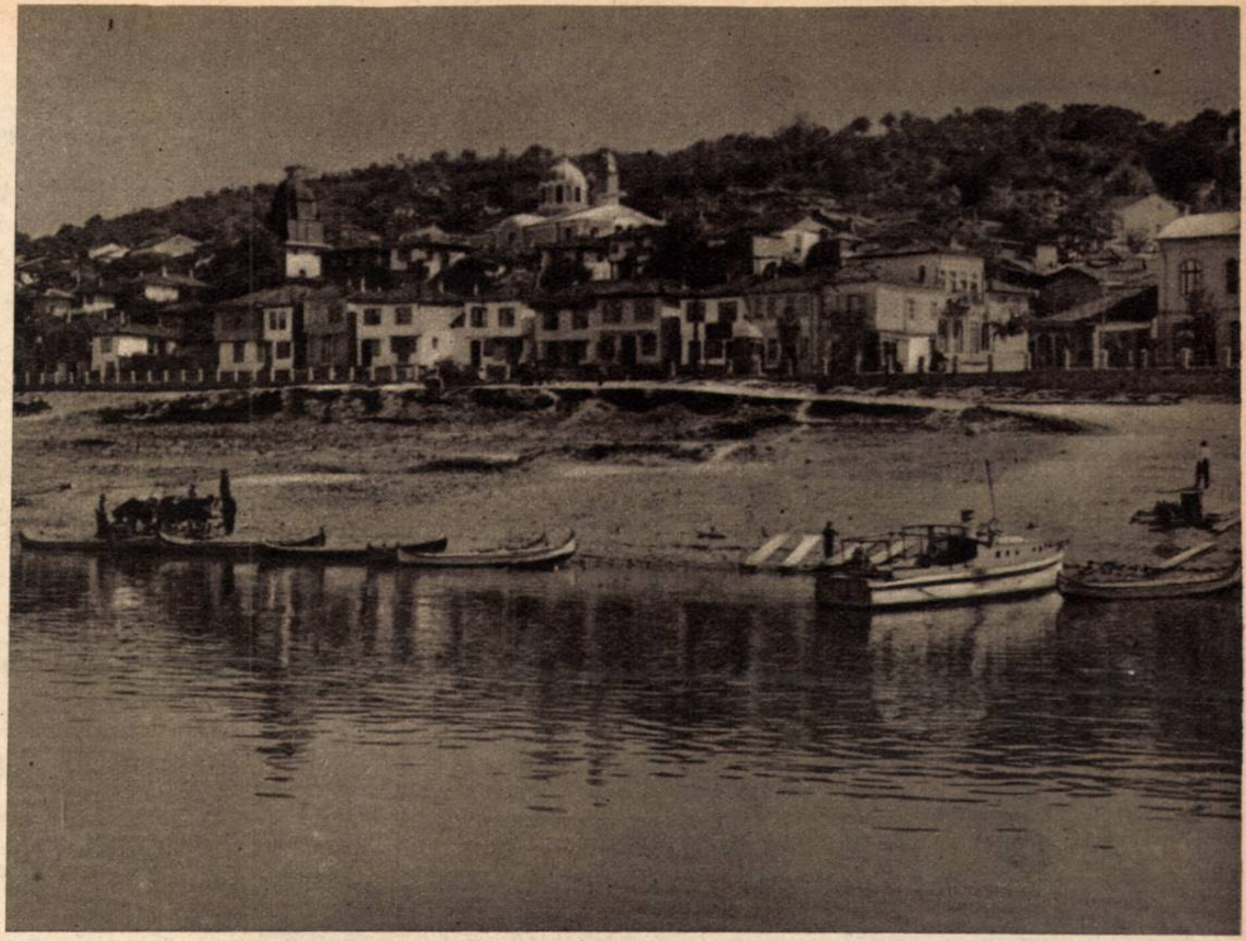
IN AMURG

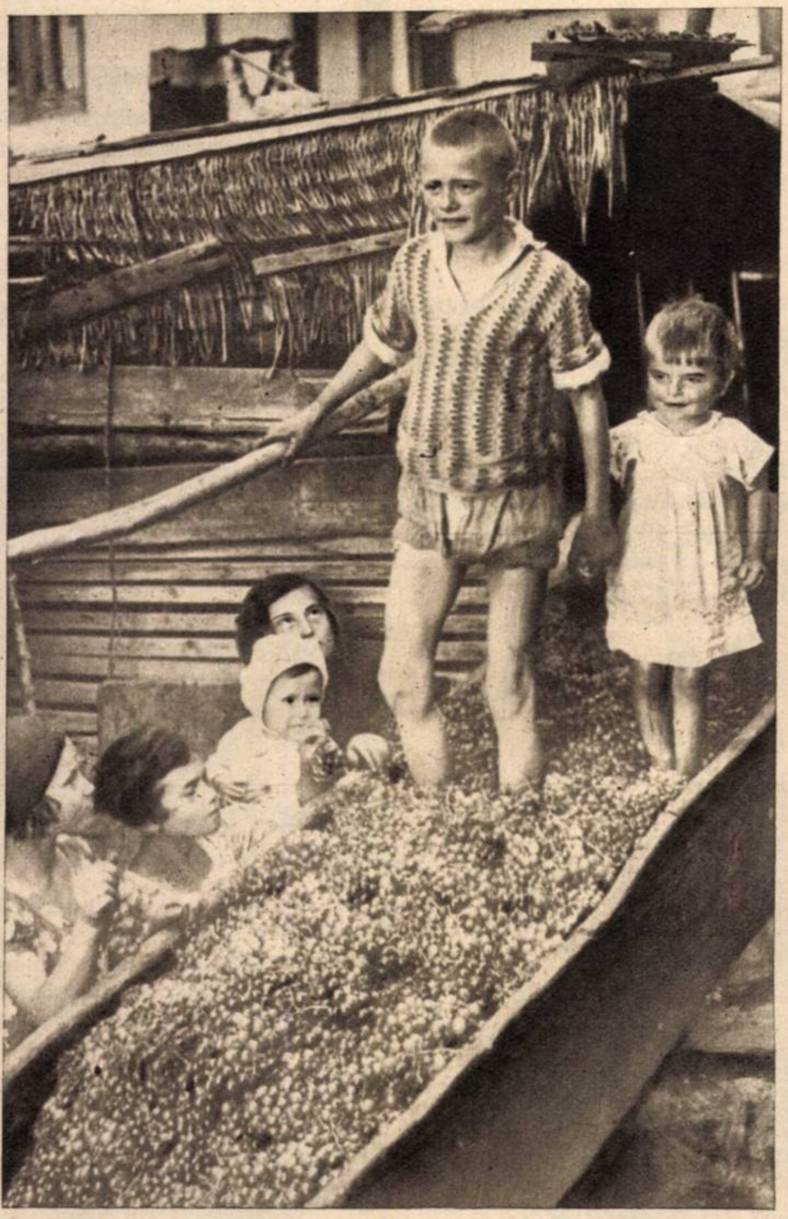
Soarele, un glob uriaş de culoare portocalie-roşcată, coboară ncând o dâră largă de foc peste oglinda apei, până aproape Aripa unei umbre se lasă peste îmbucătura Argeşului, de aduce aci toată apa adunată din câmpia Munteniei şi a nite în cale. Lunca de sălcii bătrâne, plopi şi mesteacăni din tunece şi ea.
grupare de avioane, după ce au atins luciul apei cu aripile l pădurii.
grite de catran, se'ngrămădesc şi ele sfioase spre mal.
lcare.
, stând până la brâu în apă, se'ncăpăţinează să rămâe pe ite *târbocul* sau *chipcelul*, care de departe pare o aripă care vânează peşte.
între umbra întunecoasă, ce se pogoară peste malul împădu- culori cereşti, care se oglindeşte în Dunăre.
ct eliptic ciudat, atingând suprafaţa Dunării într'o sărutare undă, surprinzător de repede, sub valuri.

PESCARII ŞI PODGORENII

enko, vizitând într'un rând pescarii dela Dunăre, a făcut *nuirea românească ocroteşte părinteşte peştele, dar escar".*
a — oameni liniştiţi, paşnici şi muncitori — au şi ei această uitul.
uţin rentabilă, îngrijirea podgoriilor. Aduc cu lotcile pe Dunăre e dealurile aceluiaşi mal şi calcă apoi rodul cu picioarele.

Publicăm în aceste pagini câteva sugestive aspecte din oraşul pictorilor, Turtucaia. În ele se oglindesc minunatele peisagii ale acestui oraş de unică aşezare precum şi câteva momente prinse în activitatea plină de pitoresc a locuitorilor acestui oraş.

caselor gospodarilor din Turtucaia, sunt uneori nişte povârse, diferitele unelte de gospodărie — până şi coteţul porcului atârnate pe pereţi.
ază, trec pe nişte trepte, din lespezi de piatră, şerpuind re înguste, pe unde pot trece doar 2—3 oameni în front. rita", adică troaca săpată într'un trunchiu de plop bătrân, rii, se aşează uneori chiar în stradă, în faţa casei. Cel ce de o balustradă, un lemn rotund aşezat orizontal, pe când lor, îngrămădiţi în jur, privesc cuminţi, înfruptându-se cu câte t fără voe.
duce la un „local de vinuri". Aşa se numesc cârciumile la

FEMEILE

bună de băut. Se văd cişmele vesele pe străzi, la cari Impresionantă este o cişmea lungă din faţa unei moschei,

nei acoperite pe faţă.
cearşaf simplu, sau un fel de faţă de masă, trasă peste cap.

Acestea sunt cele sărace.
Femeile din mica burghezie, sau cele mai de rang, poartă un costum întreg, cu fustă, purtând șalvarii pe dedesupt.
Fusta are două foi: una se lasă în jos, iar pe cealaltă o ridică peste cap, de la brâu.
Le plac grozav papucii colorați și de multe ori se înghesuesc în fața vre-unei prăvălii, unde se vede această încălțăminte prinsă grămadă pe niște scânduri așezate vertical.

PLEACĂ TURCII ?

Deși se spune că Turcii sunt indolenți, totuși i-am văzut muncind din greu, tăind cu hărnicie lemne, cărând saci și alte greutăți enorme în spinare, pe urcușurile Turtucaii.
Pe dealtă parte, unii stau ore întregi nemișcați prin fața vre-unei prăvălii, ibernează mai ales prin cafenele.
Casele vechi pitorești din Turtucaia au un fel de etaj, într'un colț, cu un cerdac frânt. Dedesubt, la parter, se văd două uși: una dă în cafenea, unde intră bătrânii, cu turban și fes, așezându-se pe o laviță lată turcească, cu tavanul peste cap. A doua ușă tot la stradă, în rând cu ușa cafenelii, dă în pivnița casei. De altfel să nu ne mire prea mult — ciudățenia acestei arhitecturi. Chiar în București, pe Calea Moșilor spre Moși și în alte părți, am văzut uși la trotoar, cari dau în pivnița casei. Cum strada a devenit cu timpul un important centru comercial, aceste pivnițe au fost transformate în prăvălii...
Administrația Turtucaii și-a propus să modernizeze localitatea dându-i aspectul unui oraș banal. Multe case, străzi întregi pitorești, iubite de pictorii noștri, au și fost dărâmate. Grădina cu monumentul turcesc a devenit depozit de lemne.
A fost doborîtă la pământ și una dintre cele două moschee, rămânând în picioare doar minaretul ei. Turnul a devenit un loc favorit de joc pentru copii, cari se sue veseli și sgomotoși în cerdacul circular și de acolo strigă: *„Alah! Alah!“* încercând să imite pe bătrânul muezin, care a plecat, nu de mult la Adrianopol.
Pe malul Dunării a fost dărâmată o stradă întreagă.

IN CAFENEA

O cafenea turcească prezintă un caracter special.
Clientul vine deobicei tăcut să se așeze turcește pe laviță cu capul aproape de tavan. După câteva minute se înclină spre vecini și le spune un fel de bună ziuă în turcește.
Toți tac.
După vre-o alte cinci minute, tovarășii încep să-i răspundă la salut, câte-unul, cu voce monotonă.

In genere, întrebările și răspunsurile se urmează la intervale și cu pauze mari.
Interpretul pe care l-am luat cu mine, are tot timpul să-mi traducă ceeace se vorbește și să-mi mai dea explicații.
— *Cei plecați în Tracia orientală și spre Adrianopol scriu că e mai rău acolo. Am aflat că mulți mor, fiind nedeprinși cu clima* — spune un turc bătrân, după ce-a sorbit din cafea.
— *E rău că ne încarcă perceptorul...*
— *Am auzit că se pot plăti datoriile la stat cu bonuri, cari se cumpără cu 30%...* — spune un turc bătrân.
— *Cum asta ?* — întreabă unul mai tânăr.
— *Să zicem că ai de plată 1000 de lei. Cumperi, la bancă, un bon de 1000 lei pentru care plătești numai 300. Bonul acesta ar trebui să ți-l primească drept o mie. Dar pe noi ne înșeală.*
— *Afacerea asta a făcut-o un controlor de la percepție... Noi am plătit sumele întregi, iar el a cumpărat și a depus bonuri... A câștigat astfel 700 lei la fiecare mie.*
Oftări și o mare pauză. Toți Turcii sorb cafea.
— *Da cu lumina electrică ce-i ?* — întrebă unul.
— *Primăria a clădit uzina electrică, cu un milion de lei și acum în loc să o pornească, se ceartă pe mâna cui să o dea...*
După cum se vede Turcii sunt mai vioi decât par. Deși pe punctul de a ne părăsi, — mulți și-au vândut pământurile și casele, — ei tot se mai simt legați de orașul bătrân, în care se află mormintele părinților lor; fac politică și ne judecă prin cafenele.
Vizitatorii bucureșteni nu prind de obiceiu aceste aprecieri, puțin măgulitoare, deoarece ei preferă cafeneaua „K i u c i u c-C a p ș a“, dintr'un pavilion de scânduri, pe unde nu vin turci, dar care are faima de-a servi o cafea extraordinară.
Nu este vară, în care orașul să nu fie vizitat de pictori bucureșteni. Aproape nu e pictor român, care să nu fi trecut prin Turtucaia.
Maestrul A r t a c c h i n o, unul dintre cei îndrăgostiți de portu dunărean, ne spunea:
— *Sugerați primarului din Turtucaia ideea ca orașul nou să-l construească pe malul Dunării încolo. Are loc destul în fața Olteniței. Să lase în pace orașul vechi, care are un farmec deosebit, fiind un punct de atracție pentru artiști, pictori și alți vizitatori. S'ar putea întemeia aci o frumoasă stație climaterică.* Odată cu banalizarea orașului, vor fi goniți toți vizitatorii. In loc să se desființeze monumentele istorice ar trebui, dimpotrivă, reconstruită moscheea, păstrându-se diferitele colțuri pitorești ale vechiului oraș turcesc. Deasemeni ar trebui făcute înlesniri simpaticei populații mahomedane care, plecând, ia cu dânsa mare parte din farmecul acestei bijuterii de pe malul bătrânului Danubiu.

Alex. F. Mihail

Iza Miranda, o cunoscută vedetă italiană, care a fost supranumită a doua Marlene Dietrich datorită frapantei sale asemănări cu celebra stea a Hollywoodului.

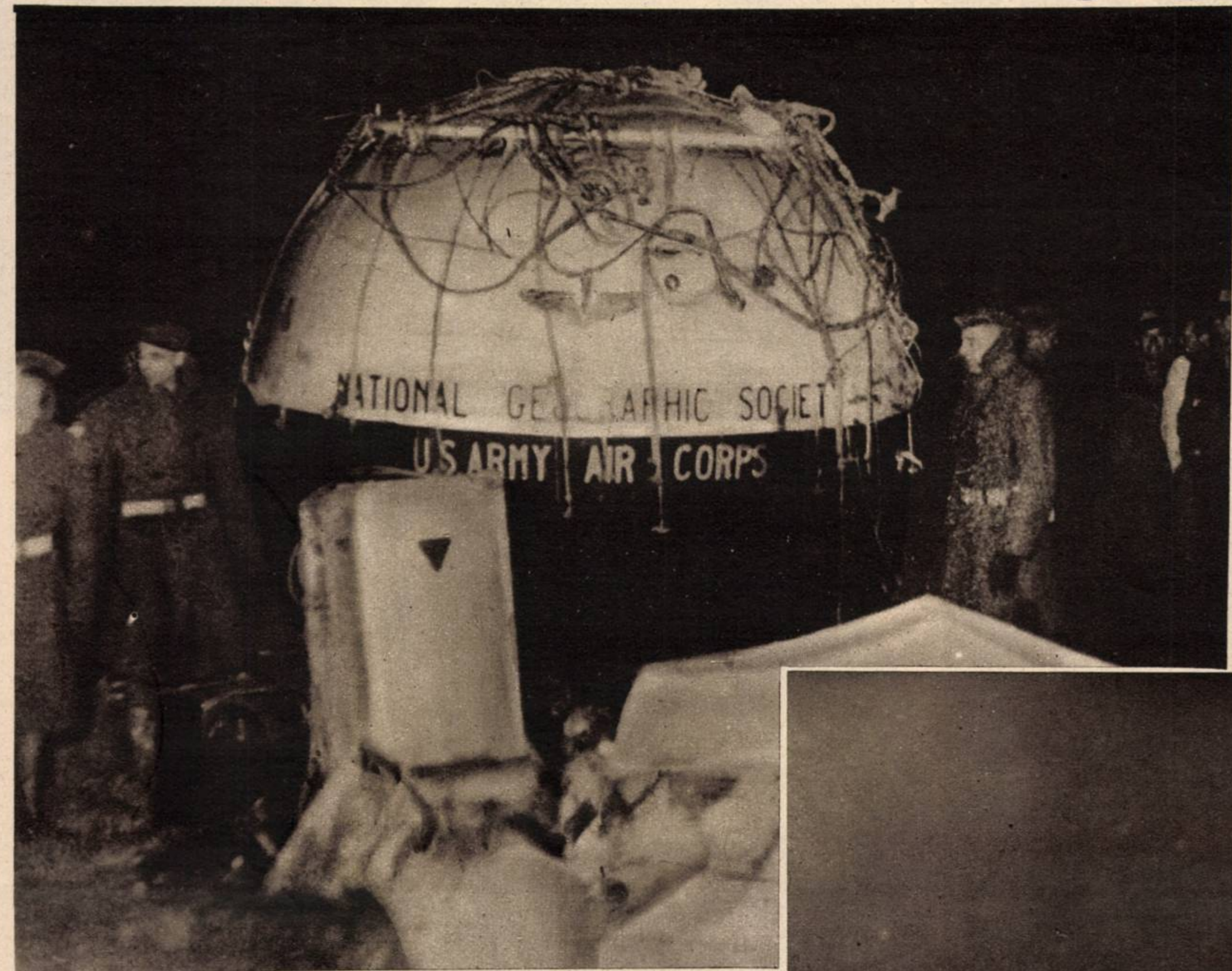
O tânără elevă dela Royal Amateur Dramatic Association din Londra, manifestând excepționale însușiri pentru cinematograf a fost angajată de o mare casă producătoare.

Aviatia stratosferică

— „Explorer II" păzit de soldați înainte de plecare.

— „Explorer II" balonul stratosferic al ofițerilor Stevens și Anderson fotografiat după sborul său în noapte la o înălțime de 22.000 metri.

DELA începutul ei, aviația a avut de suferit de pe urma manifestărilor atmosferice.

Multe din accidentele grozave care au îndoliat istoria aviației, au fost cauzate de furtuni năprasnice care au aruncat în infinitul negru, idealurile și speranțele cercetătorilor către mai bine.

Așa s'au prăbușit dirijabilele R. 101, Akron și Macon, ca să înregistrăm pe cele mai recente, ducând cu ele vieți sacrificate și milioane de bani cheltuiți. In urma acestor catastrofe, Anglia, St. Unite, Italia, Franța, Japonia, au încheeat definitiv politica aparatelor mai ușoare ca aerul. Singură Germania continuă cu succes construirea lor.

Numeroasele călătorii transoceanice ale dirijabilului Graff-Zepelin arată că în această direcție, nemții au ajuns la o oarecare perfecțiune. Marea lor încredere în aceste aeronave gigantice, îi face să construiască un alt gigant, mult mai mare ca actualul zepelin, ce și-a îndeplinit cu prisosință misiunea. Este vorba de aeronava L. Z. 129 care va fi scoasă din șantier pentru încercare în ziua de 15 Decembrie a c..

Dar dacă Germania încă persistă în construirea lor, nu tot așa vor face celelalte state. Pierderile au fost prea grozave ca să mai fie repetate. Acum toate își îndreaptă privirile către aparatele mai grele ca aerul, către avioane, care astăzi au reușit, în timp de numai un deceniu, să devie mijloc de civilizație indispensabil.

Aviația a ajuns să fie trecută ca arma cea mai de temut în forțele armate ale lumii. Cetind descrierea răsboiului mondial, când aviația se sbătea încă în făgașul nesiguranței, vedem contribuția enormă a acestei descoperiri în mai multe lupte, victoria depinzând de informațiile ei. Dar, în definitiv, dece să întoarcem privirile înapoi și să nu privim situația de față a răsboiului italo-abisinian.

Ziarele arată zilnic importanța aviației pe acest front, care informează și bombardează mereu teritoriul lipsit de apărare al Etiopienilor.

Dela răsboiul de experiență din 1914, la răsboiul actual din 1935, aviația a făcut un salt enorm, asigurându-și încrederea lumii în posibilitățile ei multiple. Intre anii 1914—1919, se construiau numai avioane de răsboi, astăzi soarele este întunecat de numărul avioanelor comerciale ce străbat pământul în toate direcțiile cu iuțeli fantastice.

După cataclism, omenirea și-a luat cursul ei normal, frunțile s'au descrețit, azurul cerului a învins purpura aducătoare de sânge, dând cerului acea liniște atât de necesară pentru progresul omenirii.

In acest timp, multe probleme sunt studiate pentru a asigura o cât mai mare siguranță transportului de călători cu avionul. S'a căutat în special găsirea unei formule ideale pentru celula avioanelor, și, în cea mai mare parte, s'a reușit a se construi o celulă aerodinamică ușoară, comodă dar foarte rezistentă. Prin acest lucru, se asigura aparatului o mare iuțeală și o foarte mică întreținere.

Motoarele, la rândul lor, au suferit și ele modificări în ceeace privește mai mult, accesoriile, decât construcția intimă a lor. Au început să utilizeze metale ușoare la construcția pieselor, care nu sunt supuse la fre-

cări, cum ar fi: cartelul (partea de jos a motorului care conține baia de ulei și țevile de tras uleiul în părțile de sus ale cilindrilor), chiulasa (partea de deasupra a cilindrului care poartă supapele și formează camera de explozie a cilindrului) pistoanele, etc.

Intre timp, se petrec fapte importante în lumea științifică. In anul 1933, profesorul Piccard, cunoscut în toată lumea ca savant ce se ocupă cu studierea razelor cosmice, se ridică cu un balon special construit până la înălțimea de 16.200 metri, pentru a studia aceste raze chiar în câmpul lor de emanațiune.

Se constatase în urma mai multor cercetări de laborator, că există în atmosferă, [illegible] raze a căror proveniență nu a fost stabilită definitiv.

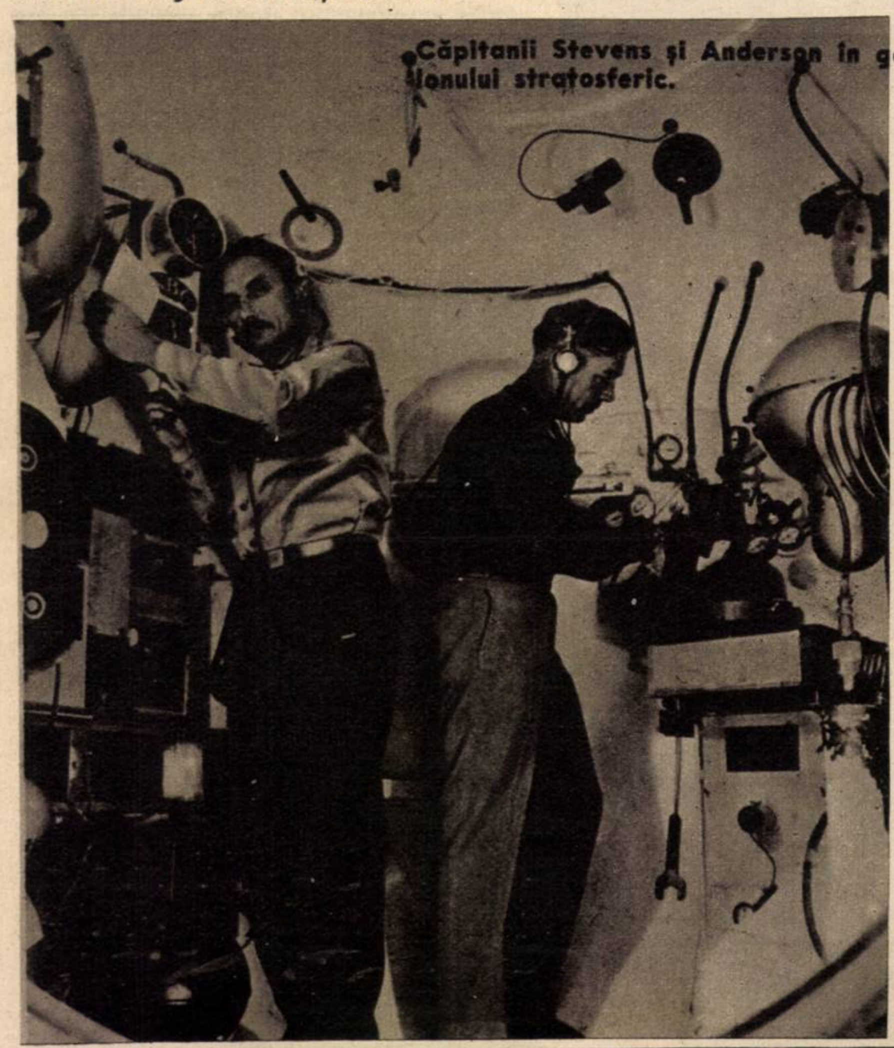
Aceste raze aveau o mare putere de infiltrare, fiind de mare însemnătate în funcțiunea unor organe vitale. Așa s'a constatat, că o inimă scoasă dintr'un animal și pusă sub un clopot de sticlă, continua să bată sub influența acestor raze. In urma acestui fapt, savantul Piccard însoțit de colaboratorul său Cosyns, s'a avântat în văzduh pentru a le cerceta. La coborire, savanții au adus două descoperiri: razele cosmice sunt emanațiuni solare ce se filtrează în anumite condițiuni în straturile mai înalte ale atmosferei, apoi, au mai descoperit o zonă liniștită de curénți, pe care au botezat-o stratosfera.

Profesorul Piccard a arătat că dacă avioanele s'ar putea ridica până la acea înălțime, atunci pericolul manifestărilor atmosferice ar fi înlăturat cu desăvârșire.

Iată dar, drumul ideal pentru avioane, iată calea viitorului, am ajuns la 709 km. pe oră, vom ajunge 1.000 km. pe oră și poate mai mult. Este știut că ceeace stânjenește mult iuțeala avioanelor este chiar câmpul lor de activitate, aerul. La o iuțeală mare aerul opune avionului o rezistență enormă. [illegible] dacă nu s'ar întrebuința anumite forme, aparatul s'ar rupe. Studiul aerodinamicei a făcut ca astăzi să avem avioane foarte fine și astfel să învingem rezistanța aerului.

Un avion cu aripi în formă de moară de vânt, fotografiat în timpul unui sbor deasupra sgârie norilor din New-York. Avionul atinge o viteză de 225 de kilometri pe oră.

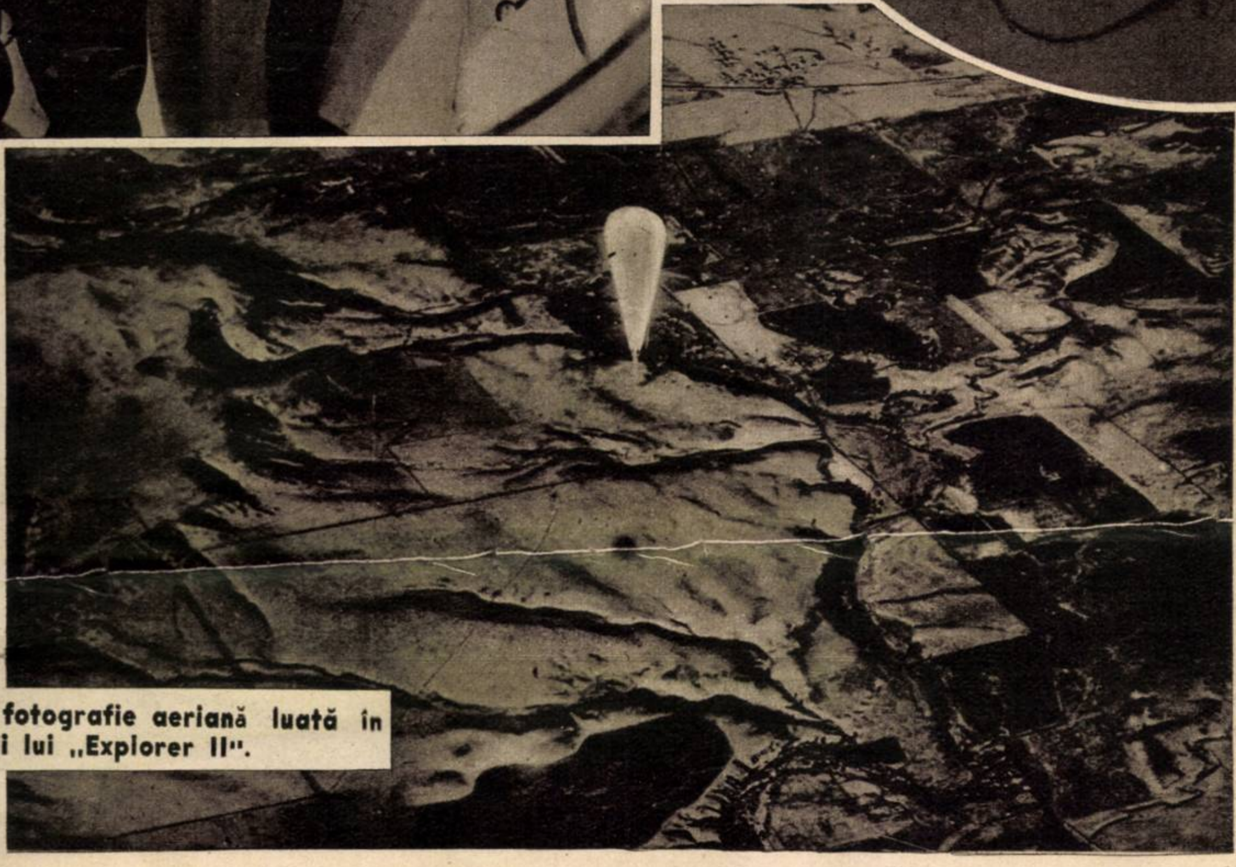

Căpitanii Stevens și Anderson în gondola balonului stratosferic.

O interesantă fotografie înfățișând balonul „Explorer II" într'una din fazele ascensiunei sale.

Iată o frumoasă fotografie aeriană luată în momentul plecării lui „Explorer II".

Dar în stratosferă aerul este cu mult mai rar, ca în mediul obișnuit de sbor al avioanelor actuale, deci, în acel mediu avioanele vor avea iuțeli de bolid. Se știe însă că motoarele funcționează în urma unui amestec de benzină și aer, dar ce te faci în înălțime când aerul nu se găsește în aceeași proporție? Studiul sborului la mare înălțime a pus probleme multiple care fuseseră părăsite până atunci. Așa vedem că s'a luat dela început studiul compresoarelor, ce au menirea de a asigura motorului cu explozie, aerul necesar unui amestec corect. Dar chiar dacă se soluționează această problemă, mai rămân încă multe de făcut. Este fapt știut că dela 5.000 metri în sus, aviatorii simt o greutate în respirație dacă nu sunt prevăzuți cu aparate de oxigen. Mai în toate cazurile când au fost întrebuințate aceste aparate, ele nu prea au dat rezultate concrete. Deci, o nouă muncă pentru perfecționarea lor,

Cu cât ne suim mai sus temperatura scade. Anul trecut când regretatul pilot Willey Post încerca să sboare dela Cleveland la New-York la mare înălțime, a întâlnit un frig de 50 grade sub zero, numai la 8.500 metri înălțime. Dar la 16.000 metri? Motoarele și avionul vor rezista. Dar oamenii? Se cerea avionului o construcție specială cu anumiți pereți refractari și cu încălzire electrică cu un dinam purtat de motor. Lucrare foarte greu de înfăptuit și care cere multă cheltuială. Totuși constuctorii nu s'au speriat, ci au pus în șantier construirea avionului stratosferic. Așa au făcut Farman în Franța și Junkers în Germania. Iată câteva amănunte asupra avionului construit de Farman, care a avut o soartă tragică, prăbușindu-se cu pilotul Cognope pe când îl încerca.

Fuselajul aparatului avea o formă cilindrică cu un diametru foarte mic, de un metru. Pereții aparatului erau dubli, construcția bazându-se pe principiul thermosului, care păstrează o temperatură constantă mai mult timp.

Pilotul este așezat ca la un avion obișnuit cu capul afară, dar capul este învăluit cu o carapace metalică prevăzută cu ferestre pentru vizibilitate.

Prin această dispoziție, pilotul este scutit de a purta aparatul de oxigen, care, deobicei, obosește foarte mult organismul. Inlăturând aparatul de oxigen, a fost instalat în interiorul acestei mici cabine, un compresor care să asigure presiunea normală. Partea cea mai dificilă a fost trecerea comenzilor dela postul de pilotaj la motor, fără a se găuri fuselajul, sau să se facă o cât de mică deschizătură prin care să scape presiunea din interior. Mai rămânea de soluționat problema reîmprospătării aerului din interior. In acest scop au fost instalate trei radiatoare de aer în genul celor de apă. Rezervoarele de benzină sunt instalate în interior și sunt încălzite sub presiune. Așa era, în linii generale, construit aparatul stratosferic Farman. Motorul era tot un Farman de 500 cai și prevăzut cu trei compresoare, așa zisele compresoare cu etaje. La 3.500 m. intra în funcțiune primul compresor, la 7.500 intra în funcțiune al 2-lea, iar al 3-lea, dela această înălțime în sus. Studiindu-se problema sborului la mare înălțime au fost soluționate în chip fericit problemele compresoarelor care astăzi înzestrează aproape toate avioanele moderne de răsboi.

Soarta însă, s'a pus deacurmezișul zădărnicind speranțe ce se vedeau a fi încununate de succes. Același lucru îl vedem și în Germania. Aparatul Junkers se dovedise a fi perfect construit, dar când se spera mai mult dela el, moare însuși constructorul lui, profesorul Hugo Junkers, cea mai proeminentă figură din istoria aviatică contemporană.

Totuși, cercetările nu sunt părăsite cu desăvârșire. Cunoscutul industriaș Louis Blériot, a pus în competițiune o Cupă și un milion de franci premiu pentru acela care va ajunge la iuțeala de 1.000 km. pe oră. Suma tentează pe mulți și vom vedea curând că dă roade. Chestiunea sborului de mare iuțeală este prea necesară lumii actuale, pentru ca să fie părăsită cu una cu două.

Astăzi mulțumită tehnicei actuale, s'a ajuns a se trece dela iuțeala de 700 km. pe oră, fără a fi nevoie să ne urcăm, la înălțimea de peste zece mii metri.

Deși această iuțeală a fost obținută în condițiuni destul de dificile, totuși tehnica aerodinamică va putea scoate aparatul care să câștige premiul industriașului Louis Blériot. Partea grea în căpătarea acestei iuțeli, nu o constitue construcția aparatului în sine, ci posibilitatea de aterisare sau amerizare și până la ce grad ne putem baza pe rezistența organică umană.

S'a văzut că aceste avioane de foarte mare iuțeală, nu-și pot reduce prea mult iuțeala lor pentru aterisare, deci venirea la aterisare cu o iuțeală așa de ridicată, periclita foarte mult viața piloților. Din această cauză studiul iuțelii pe aparate mai grele ca aerul, s'a îndreptat asupra hidroavioanelor, care, utilizând suprafețe întinse de apă pentru amerisare, puteau soluționa această chestiune mult mai ușor.

Acestui lucru i se datorește faptul că astăzi recordul lumii de iuțeală este deținut de hidroavioane (sergentul italian Angello pe aparat Macchi-Fiat, 709 km. pe o.)

Iată dar, că 1000 km. p. o. nu sunt prea departe de a fi atinși. Trebue să mai ținem seamă că această iuțeală a fost căpătată sburând la mică înălțime, pentru a utiliza densitatea cea mai mare a aerului. Dar ce se va întâmpla când tehnica va da posibilitate să se ridice asemenea aparate în stratosferă? Atunci vom vedea că nu 1000 este cifra către care trebuia să privim, ci mult peste ea.

Dar acum lumea științifică se sbate cu întrebarea: mașinile vor rezista poate încă la multe eforturi, dar omul? Organele sale nu vor fi turburate fiind supuse la aceste eforturi anormale? Răspunsul la această întrebare nu-l avem încă, dar câteva răspunsuri ale sburătorilor de mare iuțeală, arată că viteza exagerată exercită acțiuni destul de nefaste asupra organismului. In anul 1913, începe să se dispute Cupa Schneider rezervată iuțelii pure. Dela acea dată, această competițiune s'a alergat mereu, reducându-se lupta între Anglia și Italia. Până la sfârșit, Anglia câștigând succesiv de trei ori la rând, îi revine definitiv trofeul. Piloții ce au luat parte la acest concurs, au declarat că se simțeau în cea mai mare parte a traseului, într'o starea normală. Pilotul englez Waghorn a declarat că de multe ori i se întâmpla să „vadă negru".

Medicii au declarat că acest fenomen rezultă din efectul forței centrifuge care trage sângele dela ochi către inimă. Vederea se împăianjenește, apoi se pierde complet, cași cum s'ar pune o pânză neagră peste ochi. Cunoștința nu se pierde, însă rapiditatea gândirii scade... In viraje pilotul se simțea împins înlături cu o greutate de 500 kg. și cea mai mare parte din ei, au simțit o oarecare amețeală. Medicii au declarat că tot din cauza forței centrifuge creerul este deplasat puțin, dând astfel o turburare a minții.

Iată dar fenomene care stânjenesc oarecum studiul iuțelii și, amintiți-vă, că aceste fenomene s'au întâmplat la o iuțeală de 657 km. p. o. dar la 709, dar la 1000?

Studiul sborului stratosferic a deschis probleme multiple. Numai după soluționarea lor se va putea vorbi de un progres în chestiunea transporturilor aeriene.

Remus Ionescu

SE SFARAMĂ LUNA?...

(Urmare din pag. 8-a)

pulbere. Praful lunar se ridică până la mii de kilometri înălţime, **fiind în parte aruncat în spaţiu de forţa centrifugă.**

In fiecare zi scapă de gravitaţia lunei câteva tone da praf, ce cade apoi pe pământ, pe covoarele şi pe cărţile noastre.

Mai există şi alte cauze de fărâmiţare.

Pământul, care e atât de mare, se cutremură mereu din cauza contractării pirosferei şi vulcanii aruncă mereu foc din miezul topit până la zeci de kilometri înălţime.

Luna fiind mult mai mică, s'a răcit aproape până la centru şi nu mai poate suporta la infinit vidul ce o macină. Soarele o frige, rămăşiţele de aer lichid şi de gheţuri polare selenite se prefac în vapori, care minează munţii şi circurile lunare vreme de 14 zile, iar în următoarele două săptămâni totul îngheaţă, chiar şi puţinul aer din văgăunile abrupturilor se transformă într'o pojghiţă de gheaţă (aer solid) şi acest joc termic repetându-se de milioane de ani, e fatal să avem în cele din urmă un sfârşit.

LUNA INTRĂ IN FAZA AGONIEI

Sentinţa Destinului oamenilor şi lucrurilor e inevitabilă, a sunat ceasul sfârşitului vechiului nostru satelit.

Singura consolare e că pentru Dumnezeu şi pentru astronomi o oră poate avea şi o durată de mii de ani, chiar 1 milion de ani. De aceea nu ne alarmăm.

Astrele mor, ca şi noi muritorii, numai că viaţa lor se cifrează la milioane şi miliarde de ani. Luna e considerată de mult drept o bătrână a cerului, un corp fără atmosferă, fără oceane, fără viaţă, fără căldură internă, fără oameni, redus la un conglomerat de vulcani încontinuu, sub propria lor povară şi sub povara vremii. Unele cratere lunare au o lărgime de aproape 200 kilometri, în consecinţă craterul Vezuviului e în faţa lor ca gaura unui şoarece în faţa bolţii uriaşe a Cercului Militar din Bucureşti.

Cum o nenorocire nu vine nici-odată singură, Luna mai e bombardată în plin de toate pietrele cereşti care îi sfarmă restul munţilor şi aşa numitele „mări" (fără apă), în timp ce majoritatea meteoriţilor ce se precipită spre Pământ ard în atmosferă şi ajung doar cenuşe până jos.

Nu este exclus ca într'o zi Luna să treacă prin roiul Perseidelor, ori printre Leonide, care o vor îmbucătăţi rău.

ULTIMA SITUAŢIE IN LUNĂ

S'a prăbuşit, la 1928, muntele Kolardag din Anatolia, în urma unui cutremur, iar de curând s'a anunţat prăbuşiri de munţi în Rusia şi în Franţa. Aceste fenomene geologice sunt însă locale planetare, adică munţii sfărâmaţi au rămas tot pe pământ, a cărui massă n'a suferit prin aceste prăbuşiri măcar o pierdere de un gram.

Situaţia pe satelitul nostru se prezintă însă mult mai tragică. In primul rând Luna şi-a pierdut în tinereţea ei întreaga atmosferă, toate moleculele de oxigen, azot, hidrogen şi chiar bioxidul de carbon emanat de miile de vulcani seleniţi, au părăsit acest corp ceresc prea uşor şi au emigrat în nemărginirea spaţiului.

Luna a fost 1 miliard de ani şi a rămas fără atmosferă din cauza uşurinţei ei. Se ştie că greutatea satelitului terestru e de 81 ori mai mică decât a Pământului, un om de 70 kilograme n'ar cântări la suprafaţa Lunei mai mult de 5 kilograme, de aceea viitorii turişti intersiderali (probabil şi „Realitatea ilustrată" va organiza în anul 2.000 excursii de vară, cu concursul, „Companiei Române de Astronave", în Lună şi în planetele vecine) vor putea face sărituri de sute de metri în munţii Lunei, cu uşurinţa lăcustelor.

Luna îşi va pierde, rând pe rând toţi munţii ei, transformaţi în praf care va scăpa forţei ei de gravitaţie, în plus se vor detaşa şi bucăţi mari. Se crede că Luna va naşte sateliţi acum la bătrâneţe, în ultimele două milioane de ani ale vieţii ei, căci numai atât se va mai vedea pe cer acest astru al nopţii, conform calculelor lui Sir James Jeans.

CONSECINŢELE CATASTROFEI LUNEI

Pământul va suferi, începând din anul 1936, primele consecinţe ale cataclismului lunar.

E probabil să avem într'o zi o ploaie de stele căzătoare pe tot globul, provenind din praful munţilor seleniţi în plină fărâmiţare.

Clima se va schimba treptat, de oarece Luna devine în fiecare zi cu câteva tone mai uşoară, de aceea oceanele noastre vor fi agitate şi vulcanii vor deveni mai activi.

Astronomii continuă calculele. Până în prezent nu s'a putut încă preciza dacă una din bucăţile desprinse, de dimensiuni primejdioase, nu va scăpa de zona gravitică selenită şi se va prăbuşi pe Pământ.

Generaţiile viitoare se vor mulţumi însă cu satisfacţia de a avea în toate nopţile Lună plină şi cu inel, ceeace va stârni o mare senzaţie în toate continentele până se vor deprinde oamenii cu noul aspect al cerului.

L. Floirn

Efectul renumitului preparat „Gastro D" asupra sistemului nervos, autonom şi asupra vieţii glandelor.

Sistemul nervos autonom e compus din nervi cari, ca şi nervii simpatici, sunt întrerupţi în traectul lor de către ganglioni. Fibrele nervoase ale sistemului nervos autonom pornesc din creer şi din măduva spinării. Ele merg împreună cu nervii oculo-motoriu, pneumogastric, facial, glosofaringeu şi palvian inervând glandele, inima, vasele sanguine şi muşchii netezi. Organele vegetative au o dublă inervare; ele primesc impuls dela nervii autonomi, dar şi dela nervii simpatici (ordine de transmis). Funcţionarea organelor stă sub influenţa acestor două sisteme antagoniste. Intre nervii autonomi şi simpatici există un echilibru care dacă se modifică, produce imediat turburări în organe.

Renumitul preparat „Gastro D" este compus dintr'un extract al unei plante medicinale din America care a fost recent descoperită. Acţiunea acestui preparat este unică în farmacologie. Exercitând prin elementele care îl compun, o influenţă energică asupra substanţei corticale a creerului precum şi asupra reţelei sistemului nervos vegetativ, Gastro D. elimină toate afecţiunile de origină nervoasă care turbură organele; reintronând echilibrul între cele două sisteme nervoase, el pune capăt cauzei determinante a boalei.

Organele interne: aparatul gastro-intestinal, ficatul, rinichii, inima şi toate organele fără excepţie sunt în strânsă legătură între ele prin sistemul nervos.

Renumitul preparat „Gastro D." acţionează asupra tuturor organelor prin mijlocirea nervilor şi a sângelui; fapt care s'a dovedit întrebuinţând acest preparat în afecţiunile cronice ale stomacului, rinichilor, ficatului, etc.

Numeroasele şi excelentele rezultate obţinute la clinicele universitare din Berlin şi Viena — a căror seriozitate ştiinţifică este unanim recunoscută în lumea medicală — confirmă calitatea şi eficacitatea acestui preparat.

Dr. E. W.

Ramburs Lei 130. — la Farmacia Thoiss, Bucureşti, calea Victoriei No. 124.

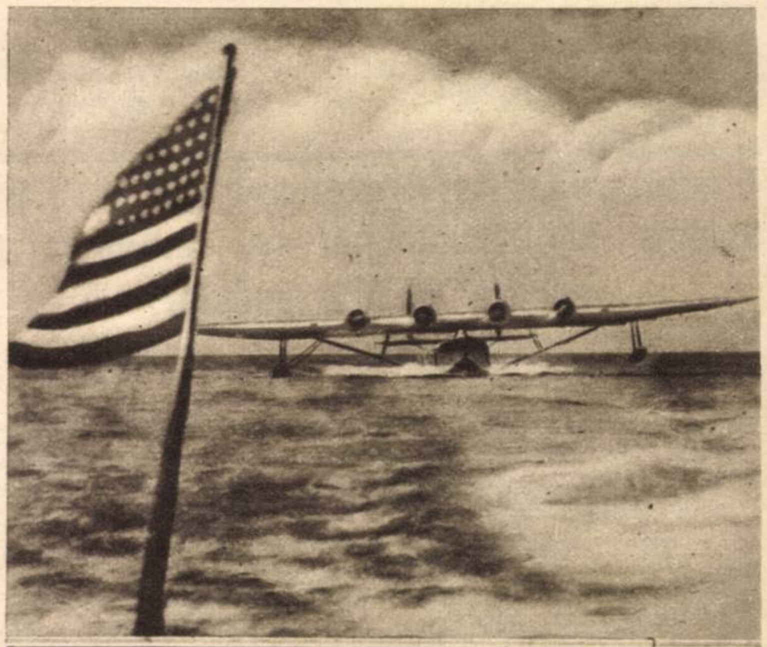
SERBAREA MAȘINILOR DE CALCULAT IN JAPONIA

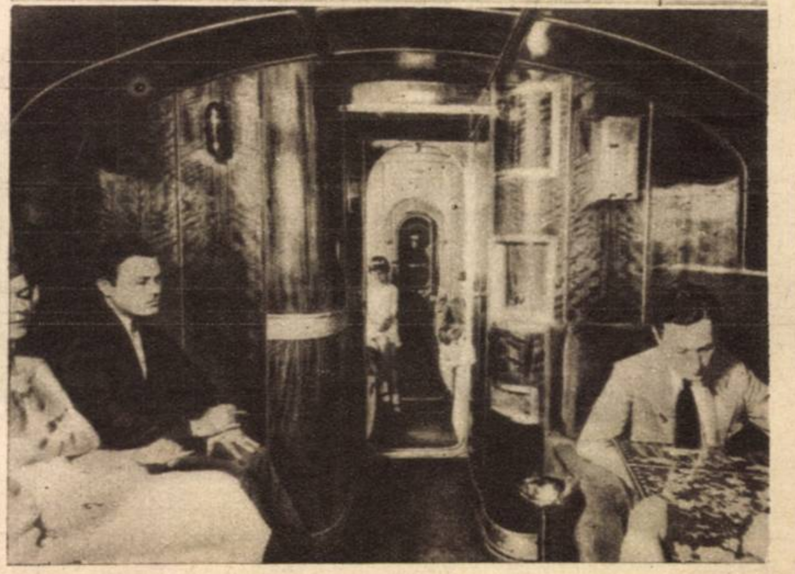
Japonia sărbătorește în fiecare an „Sorobanul" mașină de calculat care a fost descoperită cu 400 ani în urmă de către actualul erou național Hydeioshi. Fotografia noastră înfățișează elevi de școală cu „sorobanurile" lor la mormântul lui Hydeioshi. In loc să se roage, ei socotesc pe mașinile lor, cinstind memoria iuventatorului.

PE URMELE MICULUI CLAUDE MALMEJAC

Poliția marseilleză își consacră actualmente întreaga activitate căutării micului Claude Malmejac răpit de o bătrânăne cunoscută. In fotograia noastră vedem unul dintre câinii polițiști urmând o pistă. In medalion micul Claude Malmejac.

CURSA REGULATĂ DE AVIOANE AMERICA-CHINA

Recent a fost inaugurată cursa regulată de avioane între coasta de Vest a Americii și China. Avioanele de lux care fac această cursă pot cuprinde 43 de pasageri. Ele sunt foarte elegant amenajate și fac numai 5 escale pentru traversarea Oceanului Pacific. Fotografiile noastre reprezintă interiorul și exteriorul unuia dintre avioanele care deservesc această linie.

PREMIERE TEATRALE

O piesă fără bărbaţi...

UN spectacol de posibilităţi, de virtualităţi, de sugestii. Luat în întreg, spectacolul cu „Fete în uniformă" nu este reuşit, dar nici chiar cu totul lipsit de interes.

In genere, trebue să ne ferim de comparaţii prin care nu avem nici un fel de şansă, ca să ne relevăm. Şi publicul care a asistat deunăzi la „Fete în uniformă" dela Teatrul din spatele Poştei, fatal a comparat această reprezentaţie cu filmul de calitate superioară, după aceeaşi lucrare a Christa-ei Winsloe. De prisos să insist că realizarea d-lui Aurel Maican a rămas cu mult în urmă.

Dealtfel nici mie nu mi s'a părut prea interesantă. Deşi e vizibil că e scrisă cu pretenţii, totuşi dialogul e mai mult banal, acţiunea nu „creşte", iar momentele cu adevărat dramatice sânt rare. Şi-apoi, — tot filmul e de vină! — „problema" pusă de autoare şi-a pierdut de mult elementul de senzaţional. La început ea a surprins: acuma ea pare banală: şcolăriţe cari se îndrăgostesc de profesoare. Lucrul era banal şi înainte, totuşi nimeni, până la Christa Winsloe n'a avut, ca să spun aşa curajul, să-l încadreze într'un spectacol. Şi poate că ideea aceasta, pentru a fi desvoltată, se pretează mai mult filmului, decât scenei: E o chestiune de nuanţe, de sugerări, de amănunte pe care filmul cu „prim-planurile şi cu technica lui le poate specula mai bine, decât scena care „monotonizează" asemenea subiecte.

Dar, — ce să mai insistăm! — filmul era admirabil interpretat. Unii mi-ar putea obiecta: „Dar cine te pune să faci asemenea comparaţii?" Răspunsul: dacă n'aş fi văzut filmul, n'aş fi înţeles mare lucru din piesa de teatru şi cum fiorul dramatic n'a fost transmis de pe scenă, spectacolul m'ar fi lăsat cu totul rece.

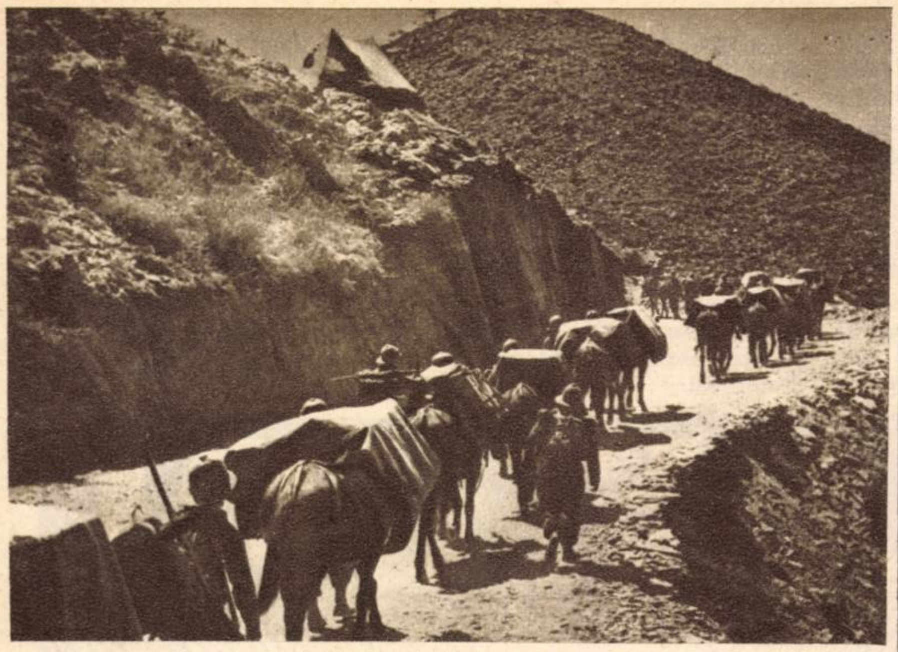
Dar, cum am spus, spectacolul cu „Fete în uniformă" vădeşte o mulţime de posibilităţi pentru interprete şi regisor, — acesta din urmă singurul de gen masculin care s'a amestecat în realizarea spectacolului. Să le examinăm pe scurt aceste posibilităţi.

Când o vezi pe d-ra **Mania Antonowa** în rolul Manuellei, deşi acest rol o excede, totuşi nu te poţi opri să nu remarci: „are talent, dar păcat că se pierde. Cine o fi îndrumând-o dela o vreme încoace să joace roluri cari nu-i convin? De ce nu se acuează pe lângă un teatru permanent. Păcat, că ratează!"

Aproape acelaşi lucru se poate spune despre d-ra **Lily Carandino**, în care cu plăcere am revăzut pe fosta d-ră Guşeilă, strălucită absolventă de Conservator de acum câţiva ani, care la producţia de sfârşit de ani, a relevat atâtea posibilităţi. Unde a stat ascunsă d-na Carandino atâţia ani când însuşirile sale scenice — talentul a ajuns o noţiune foarte elastică — ar găsi întrebuinţări destul de dese şi preţioase în teatrul românesc, care nu prea plesneşte de elemente feminine dotate? N'a fost d-sa adevărata Domnişoară de Bernburg, — prea rigidă, necomunicativă, faţa lipsită de expresivitate (de vină era şi fardul, care-i dădea un aspect funerar), — dar a vădit calităţi cari e păcat că le pune la încercare, aşa din când în când, şi aceasta mai mult anapoda. De asemenea acest spectacol a prezentat alături de elemente mai mult sau mai puţin venerabile şi cari deşi scoase din văgăuna pensionării şi-au avut o justă întrebuinţare — şi o mulţime de fete, cari te miri cum au rămas ca să spun aşa, „pe din afara" teatrului regulat. Aşa de pildă d-ra **Fanţa Stancovici**—vioaie, degajată — d-na **Suzanne Policrat**, nelipsită de sensibilitate, d-ra **Felicia Frunză**—„aplomb" şi vervă neforţată — precum şi o mulţime de domnişoare cari prea sânt debutante, pentru a le putea identifica chiar cu ajutorul programului, dar printre care am observat figuri interesante şi oarecare ştiinţă de a se mişca pe scenă, lucruri de nedispreţuit.

Dece toate aceste elemente n'au isbutit să se încadreze la Teatrul Naţional, de pildă? Am impresia că ştiu pricina. O mentalitate nenorocită s'a încuibat printre tinerele absolvente de Conservator: nici una nu vrea s'o ia dela 'nceput, dela figuraţie; amăgite de unele cazuri recente dar nefericite de „lansări" rapide, toate umblă după „lovituri". Rezultatul: ratarea. Şi acelaşi lucru se poate spune şi despre regisor, d. Aurel Maican, care merită toată atenţia dacă nu pentru altceva, măcar pentru dorul său de înoire, de rupere cu nişte clişee, pe care publicul le respinge.

I. M.

ȘOSELE TĂIATE IN MUNȚI

Fotografia noastă înfățișează o tipică șosea de munte construită de pionierii ita lieni pentru transportul munițiunilor. Șoseaua pe care o vedem a fost construită i regiunea Tigre.

ARTIȘTII PE FRONTUL ITALO-ABISINIAN

F. T .Marinetti, conducătorul picturii futuriste dln Italia, se află în fruntea unui batalion pe frontul italo-abisinian. El a luat parte la cucerirea orașului Makalle, Fotografia noastră îl înfățișeează pe Marinetti înconjurat de ofițerii lui.

DIFICULTĂȚILE DE TRANSPORT ALE ARMATEI ITALIENE

Iată o fotografie care ilustrează în mod impresionant greutățile pe care le-au de întâmpinat itallenii în marșul lor din Abisinia. Tunurile sunt transportate chiar de către ostași într'o regiune pietroasă și plină de pericole.

Nu trebue să lipsească din nici o casă

REALITATEA ILUSTRATĂ
Numărul de Crăciun

REALITATEA ILUSTRATĂ de Crăciun apare săptămâna viitoare, Miercuri 18 Decembrie într'un număr sporit de pagini, cu un material excepțional și într'o execuție ireproșabilă

REALITATEA ILUSTRATĂ oferă gratuit tuturor cititorilor săi, odată cu numărul de Crăciun și un calendar elegant de perete de 365 foi pe anul 1936.

Cereți chioșcarului dv. să vă rezerve „Realitatea Ilustrată" de Crăciun!

Fel de fel

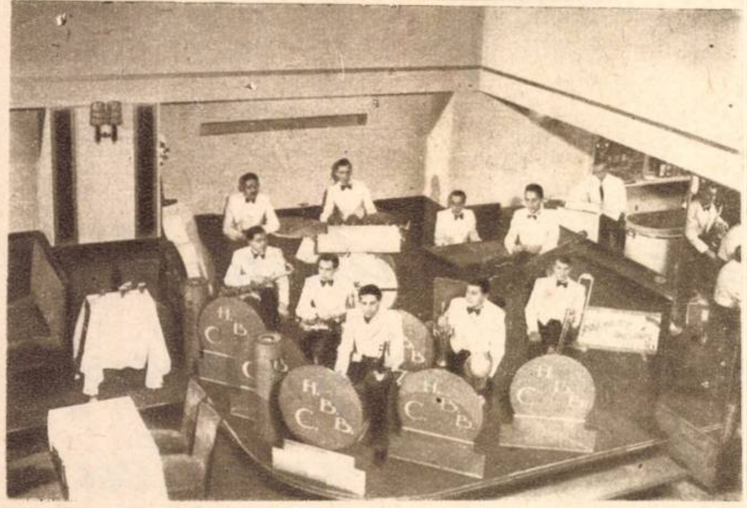

Jazzul Colorado, care a obținut un frumos succes la unul din festivalurile revistei „Realitatea Ilustrată". In medalion cu conducătorul jazzului, d. Albahary.

41 DE BALENE PE ȚĂRMUL SCOȚIAN

Elevii unei școli de pescari din Scoția au reușit să prindă 41 de balene. Fotografia noastră înfățișează grupul de balene prinse, pe plajă.

SĂRBĂTORIREA D-LUI MATEI NĂSTĂSESCU

Cu prilejul împlinirii a trei ani de apariție a ziarului „Cooperația" a fost sărbătorit Duminică printr'un banchet la Luzana d. Matei Năstăsescu, conducătorul ziarului. Fotografia noastră îl înfățișează pe d. Titel Petrescu rostindu-și discursul.

NUMĂRUL DE CRĂCIUN AL REVISTEI **REALITATEA ILUSTRATĂ** VA FI O MINUNE

Când ritmul dansului apropie obraz lângă obraz, atunci farmecul unui ten catifelat devine irezistibil

Nimic nu poate fi comparat cu un ten tineresc, catifelat, parfumat. Şi femeile ştiu acest lucru. Deaceia ele îşi feresc tenul cu atâta grijă de efectele dezastruoase ale vârstei şi elementelor naturii.

In lupta pe care o duc contra tenului uscat şi a sbârciturilor pe care le cauzează, contra influenţii vătămătoare a vântului şi razelor solare, femeile găsesc un ajutor nepreţuit în cremele şi pudra THREE FLOWERS creiate de RICHARD HUDNUT. Preparate după formule ştiinţifice, sub stricta supraveghere a unor chimişti experţi, produsele THREE FLOWERS RICHARD HUDNUT se disting prin puritatea, finetea şi parfumul lor suav. Când frumuseţea Dv. este în joc, orice ezitare este condamnabilă. Deci întrebuinţaţi tot ce e mai bun: preparatele RICHARD HUDNUT THREE FLOWERS.

Produsele RICHARD HUDNUT

THREE FLOWERS

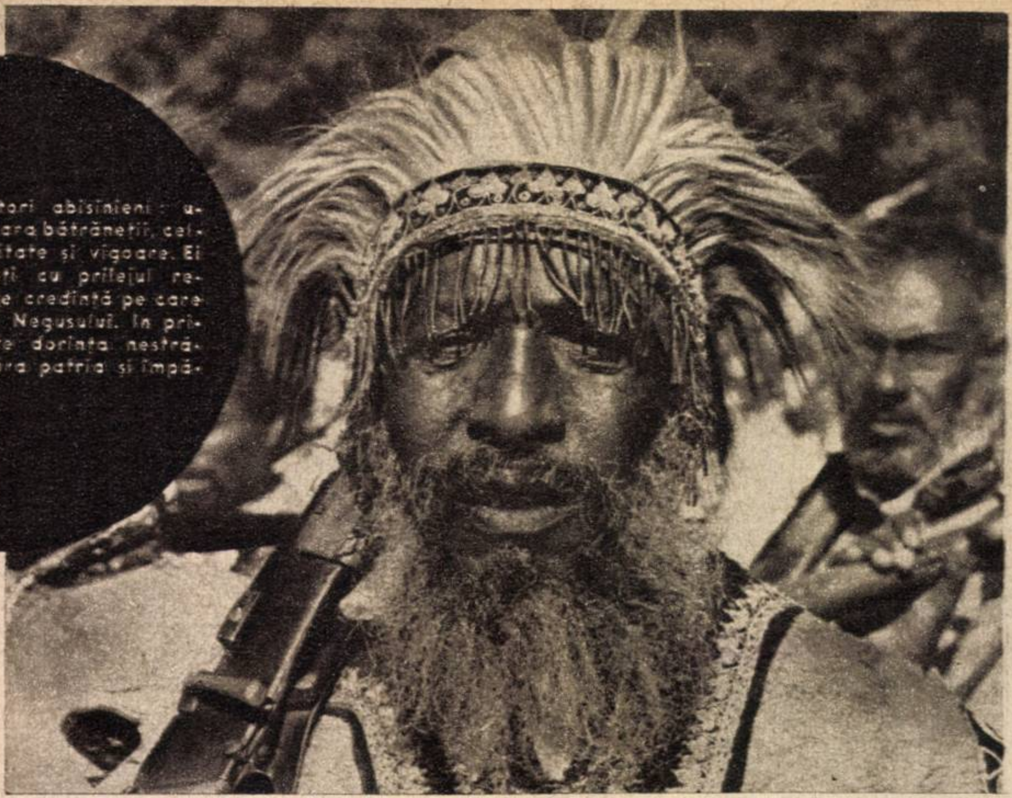
REALITATEA
ILUSTRATA

ANUL IX No. 465
18 DECEMBRE 1935
10 LEI

Ca să fie sigură că Moș Crăciun n'o va ocoli, Shirley Temple s'a hotărît să-l întâmpine pe acoperiș și a adormit așteptându-l

Iată aci doi luptători abisinieni: unul covârşit de povara bătrâneţii, celălalt în plină maturitate şi vigoare. Ei au fost fotografiaţi cu prilejul recentului jurământ de credinţă pe care l-au depus în faţa Negusului. In privirea lor se citeşte dorinţa nestrămutată de a-şi apăra patria şi împăratul.

COLIBE ABISINIENE TRANSFORMATE IN CETĂŢI

Fotografia noastră înfăţişează o colibă abisiniană, transformată pentru circumstanţă în... cetate. Pereţii au fost căptuşiţi cu oţel şi la fiecare pas au fost instalate ţevi de armă. Asemenea cetăţi improvizate se pot întâlni azi în majoritatea satelor din Abisinia.

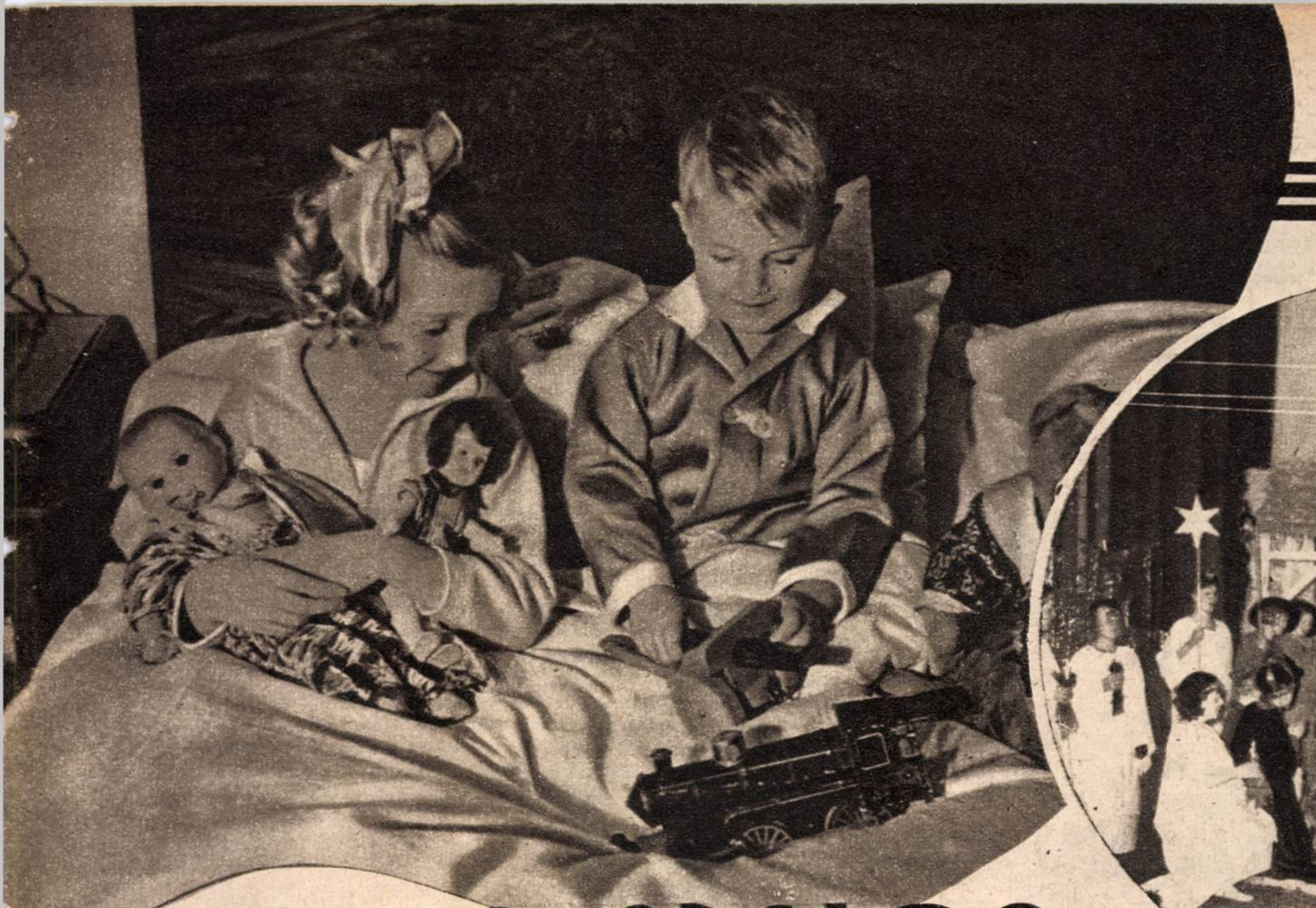

Abisinieni bolnavi de lepră.

LA DATORIE !...

Intreaga Abisinie a fost mobilizată. Nu mai există negru care să nu fi fost trimes pe câmpul de luptă. Iată în fotografia noastră un indigen care sună ultima mobilizare.

CE NE ADUCE MOȘ CRĂCIUN

Cântecul întreabă: **„Ce ne-aduce Moș Crăciun"?** Și cântecul răspunde: **„Tot ce e frumos și bun"** Desigur, darurí pentru fiecare dintre noi — o generozitate de fiecare an, o lecție de altruism, în primul rând. Soțul și soția, după ce un an de zile au chibzuit și au măsurat bine toate cheltuelile, găsesc de sărbătoarea ce mai frumoasă a iernii, o mică economie, nebănuită, de niciunul din ei — și soțul se pomenește că Moș Crăciun i-a adus cel puțin o cravată, râvnită cândva, iar soția găsește, în frunzișul verde al bradului, cel puțin o sticluță de parfum.

Incă se mai văd alaiuri de copii înghesuiți pe la vitrinele magazinelor de lux, unde se mișcă trenuri minuscule, unde bat din talgere și cheamă, cu glas pițigăiat păpuși, cu ochi de porțelan, sau mormăe din pânteci urși de pâslă cărămizie; dar numărul copiilor desculți și rebegiți e tot mai mic și pe fiecare îl adastă acasă o pereche de mănuși, o pungă de bomboane. dacă nu chiar un rând de haine noui. Cucoanele, în blă-

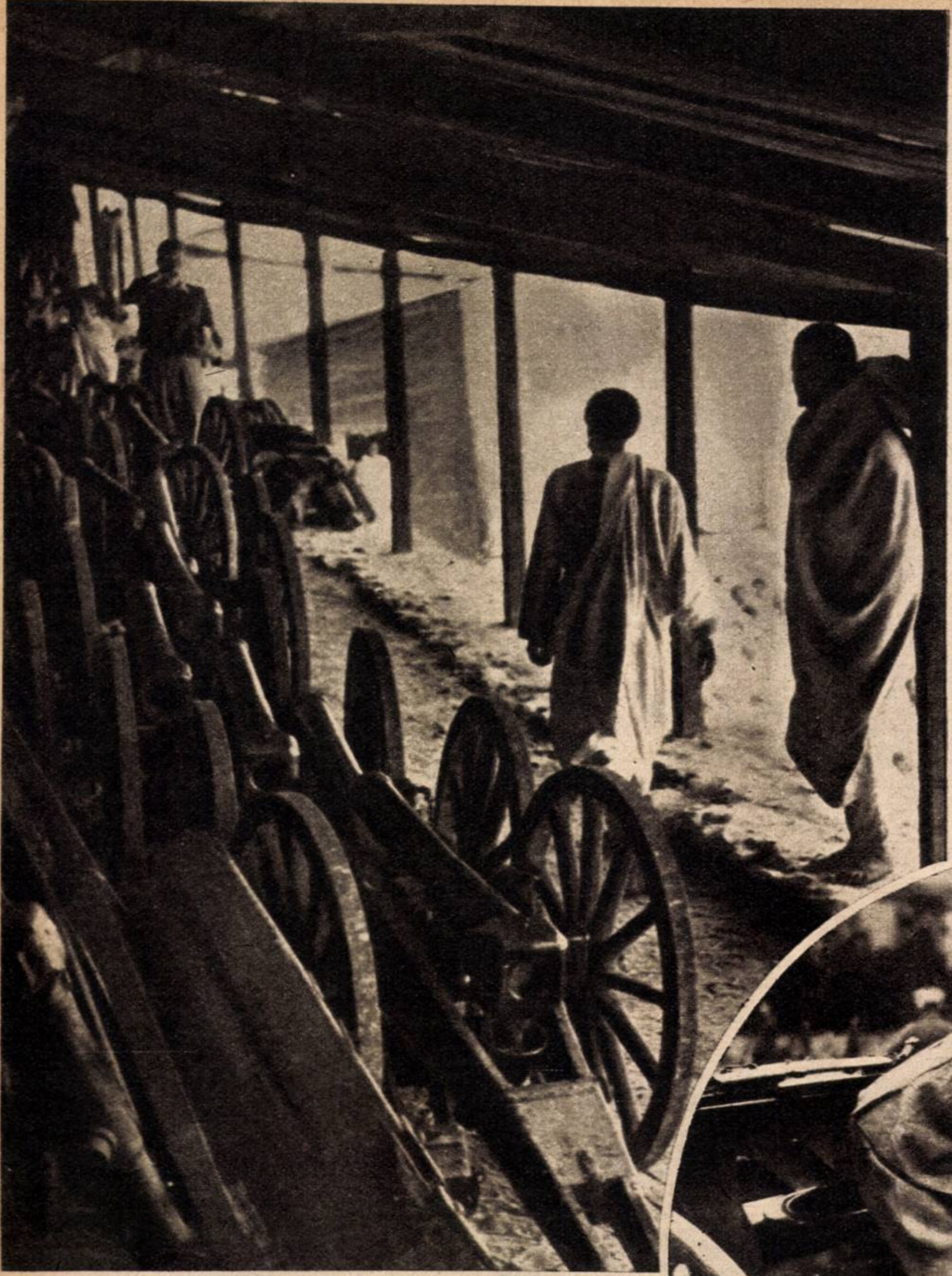
Nu se poate să desnădăjduim în îmblânzirea omenilor, când până și tigrul cel crud poate fi domesticit și se pot lega prietenii între un câine lup și un miel.

Oamenii au început să înțeleagă că nu există decât o singură specie umană și că omul nu poate urmări cu ură pe semenul său. Multă vreme, în America, între albi și negri a existat o dușmănie neînduplecată. Cu vremea și civilizația, această dușmănie a slăbit și astfel putem vedea negri alături de albi în multe instituții. Negrii se pregătesc pentru concurența în viață, nu numai la universitățile albilor, dar și la o universitate a lor din Washington.

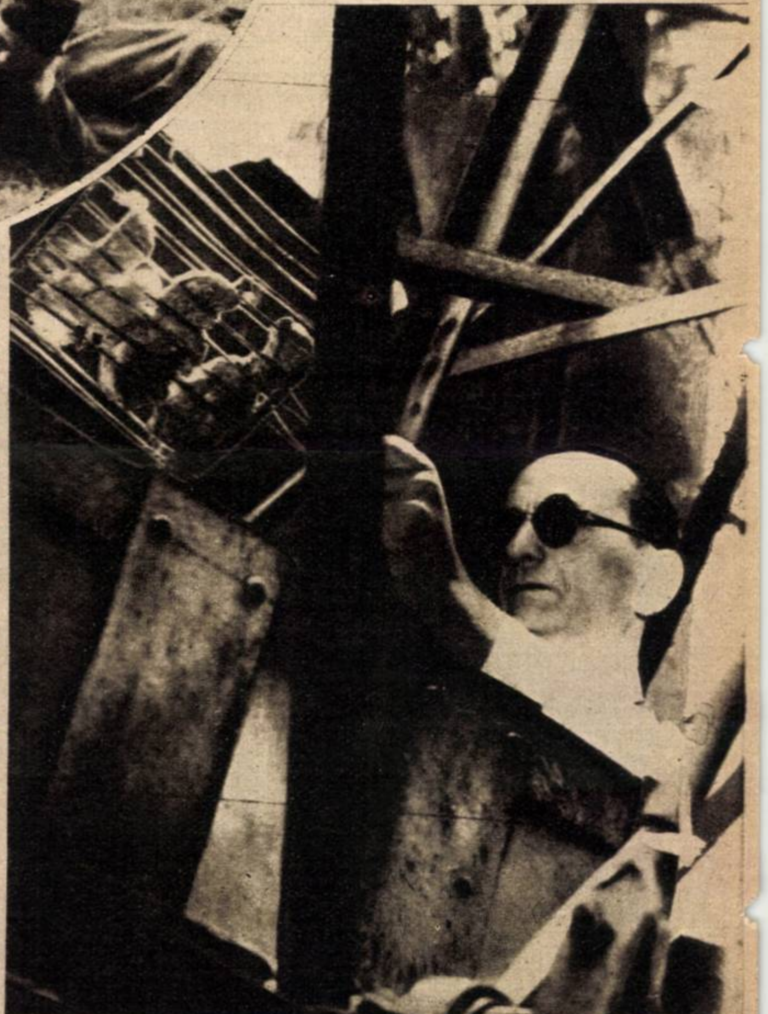
Desigur că e uimitor ca după două mii de ani de viață creștinească, oameni să se mai ucidă între ei. Chiar dacă sunt de rase diferite. Faptul însă că oamenii au început să devie conștienți de grozăvia răsboaielor, înseamnă totuși progres. Să nădăjduim că nu va trece multă vreme și omenirea nu va mai înțelege, fotografia din stânga: 17 tunuri mici italiene, luate de Abisinieni și aduse la palatul regal din Addis-Abeba.

darea celor aleși, el știe mai bine — căci a zămislit pe om din lutul grosolan — de câtă vreme e nevoe ca această biată făptură să se înnalțe până la un gând și până la o noblețe.
Cu toate viziunile unor profeți bine documentați din vremea noastră, nu trebue să disperăm, căci unitatea genului omenesc, care este o unitate de esență divină, nu va putea fi zdrobită de istoria a două-trei veacuri nebune.
Câtă vreme a trecut oare, de când Domnul Cantemir, depe malul Bahluiului, sau ale Nevei, putea scrie savanților dela Berlin și dela Londra, legați cu toții de unitatea culturii europene, vădită în universalitatea limbii latine?... Abea trei-patru secole.
De aproape două mii de ani, omenirea se sbate, spre a înfăptui lucida visare a lui Crist, întemeietorul moralei noastre, a supremei morale omenești, exprimată în **iubirea aproapelui, în izgonirea duhului urii dintre noi, în stârpirea definitivă a vărsării sângelui**. Două mii de ani — răstimp imens, desigur, de care mintea amețește; dar nu trebue să uităm că sufletul lui Iisus avusese și are încă de luptat cu instinctele a zeci de mii de ani de incendiu și asasinat care alcătuesc nepătrunsa noapte a preistoriei,
Cu toți ne adunăm în jurul pomului de Crăciun, prăznuind nașterea Mântuitorului, a copilului care-și începu viața, în preajma blajinelor dobitoace, boul și asinul, la fel de iluminate de Steaua dela Răsărit; cu toți ne bucurăm de această naștere dumnezeească, cei cari credem în menirea divină a omului, ca și cei cari socotim că trebue să îmboldim la ura aproapelui și la jaf, în temeiul unor credințe moștenite sau adoptate.
Și această împăcare de un ceas, în gândul aceleiași adorări — un ceas pe

Somnul liniștit pe mașina ucigătoare.
Omul care isbutește să înfrâneze toate forțele naturii nu se poate să nu reușească să-și înfrâneze instinctele rele. Iată o nouă descoperire a geniului omenesc: posibilitatea de-a strânge și de a utiliza energia solară. In două locuri deosebite, G. E. McCoy în America, și José Ylla Conte (dreapta), Spania, au inventat aparate, cu ajutorul cărora isbutesc să concentreze căldura soarelui, așa încât să producă temperaturi foarte ridicate, până la 6000 grade. In felul acesta, bineînțeles că în zece secunde se poate face o friptură, dar rostul acestor temperaturi ridicate este să topească sticla și metalele greu fuzibile.

nuri somptuoase, din automobile, au început să îmbrățișeze și moda copiilor săraci, pe care-i caută prin mahalale și cocioabe, spre a le face daruri de Crăciun. Numai desenatorii și caricaturiștii în vârstă, mai oferă din lipsă de imaginație, imaginea străveche — și pe cale de-a dispărea căminului fără foc, a meșteșugarului zdrențuit, adunat cu femeea și copiii lui nemâncați, în jurul unei sobe fără foc, în noaptea Crăciunului.
Dar îmbunătățirea vieții oamenilor nevoiași, lupta dârză, tot mai organizată, împotriva mizeriei, nu înseamnă că omenirea a scăpat de amenințările zilei de mâine. Alte pericole se ridică împotriva tihnei, liniștei, muncii și civilizației noastre. Neamurile se amenință între ele, neamurile cele mai civilizate ale pământului se înarmează, cu îngrozitoare unelte de distrugere, ca și cum destinul nostru nu e să trăim în cuget și vis omenesc pe pământ, răstimpul scurt, care ne e dat, ci să ne asasinăm unii pe alții, în văzduh, pe mări, sub oceane și pe suprafața întregului glob. Mânate de forțele străvechi ale foamei — care e azi înlăturată de imensele mijloace de producție, ce ne stau la îndemână — neamurile uită că se apropie de al treilea mileniu al vieții lor creștine, și cași cum ar fi ieșit ieri din grotele troglodiților, din pădurile negre ale gorilelor, se pregătesc să se arunce iar unele asupra altora, cuprinse de o inutilă nebunie.
Din acest pericol imens, creat de o halucinație barbară, s'au ivit în sânul fiecărui neam tendințe de ură incapabilă să se apere totdeauna împotriva unor asemenea decideri.
Sublima învățătura a blajinului Crist, care vedea venind împărăția Domnului și o recunoștea în împăcarea dintre oameni, în strigătul cu care negrul se va apropia de alb, galbenul de negru și apucându-se de mână își vor spune unul altuia: **„Frate"!**, această învățătură n'a fost uitată cu desăvârșire căci altfel n'ar fi cu putință remușcarea, în care trăesc câteva din sufletele cele mai alese ale vremurilor noastre. **„Dacă aici au ajuns neamurile** — și-a ridicat de curând glasul Părintele depe scaunul sfântului Petre din Roma — **Doamne, spulberă și nimicește neamurile!..."**
Domnul nu va nimici neamurile, căci dincolo de răb-

an, în noaptea de Crăciun — e totuși semnul izbăvitor. De două milenii omenirea îl are pe Iisus, și cu toate crimele făptuite de Istorie, Iisus nu poate fi uitat, nici înlăturat. L-am falșificat uneori, ca să ni-l putem însuși barbariei noastre, dar de suprimat nu l-au putut suprima nici triburile cele mai înapoiate ale pământului.
E un învățământ scurt, această adunare în jurul pomului verde, odată pe an; dar e un învățământ — și e darul cel mai prețios al lui Moș Crăciun.

F. Aderca

A FOST DESCOPERIT SERUL ADEVĂRULUI

In fața unei adunări de chimiști din Liverpool Mr Henry T. F. Rhodes a arătat că a descoperit un ser care injectat unei persaane, o face pe aceasta — independent de voința ei — să rostească în orice împrejurare adevărul. Este vorba de un alcaloid care exercită o formidabilă influență psihologică asupra oamenilor. Fotografia noastră îl înfățișează Mr Henry F. T. Rhodes în laborator.

CONSILIERUL NEGUSULUI SE INAPOIAZĂ IN PATRIE

Generalul suedez Erie Virgin, consilierul intim al Negusului a părăsit recent Abisinia înapoindu-se în patrie. Fotografia noastră îl înfățișează pe generalul suedez în portul Hamburg.

OPERELE DE ARTĂ ALE NDBUNILOR

La Madrid s'a deschis recent o expoziție unde se pot vedea picturi și sculpturi lucrate numai de nebuni. Fotografia noastră înfățișează una dintre camerele expoziției cu o parte din uimitoarele lucrări de artă ale nebunilor.

Adevărata dată A NAŞTERII MÂNTUITORULUI?

Hartă reprezentând ruta probabilă, urmată de magi. Unul porni din Media (vechea Persie) iar un altul din Elam, spre a se întâlni cu cel de-al treilea la Ur, şi merseră dealungul Enfratului, coborând apoi pe Râul Iordan, spre Bethlehem

Păstorii văd Steaua dela Bethlehem. (După un desen vechi).

IN 1945, şi nu în anul 1935, cum spune calendarul; aceasta pentrucă s'a dovedit recent că Mântuitorul nu s'a născut în anul I, ci cu zece ani mai înainte, ceeace ar însemna, prin anul 11 în. de Chr., după calendarul acceptat, dar greşit calculat.

Profesorul Domenico Argentieri, dela Milano, unul dintre cei mai de frunte astronomi ai Italiei, a făcut această afirmaţie în faţa Societăţii Italiene de Ştiinţă, care-a avut loc nu de mult la Neapole.

Marele juriu de savanţi a examinat dovezile adunate de profesor, în 25 de ani de cercetări, răstimp în care a învăţat să descifreze inscripţiile hieroglifice şi cuneiforme, să citească scrierile în ebraică, babilonică, sanscrită şi chiar în limba chineză, pentru a smulge mărturiile unor fiinţe omeneşti, moarte de două mii de ani.

Astronomia aducea în acest caz un argument atât de puternic, încât, în cele din urmă, congresul a acceptat teoria Argentieri şi prin aceasta, cade asupra vechilor istorici învinuirea de-a fi făcut o eroare de zece ani, în aşezarea celor mai importante date din istoria lumii moderne.

Această minunată realizare de „poliţie" ştiinţifică a avut la baze un gigantic indiciu, cometa lui Halley.

Asemeni unui monstruos pendul, luminosul nostru vizitator,

Citiţi continuarea în pag. 31-a

Adoraţia magilor de Albrecht Dürer

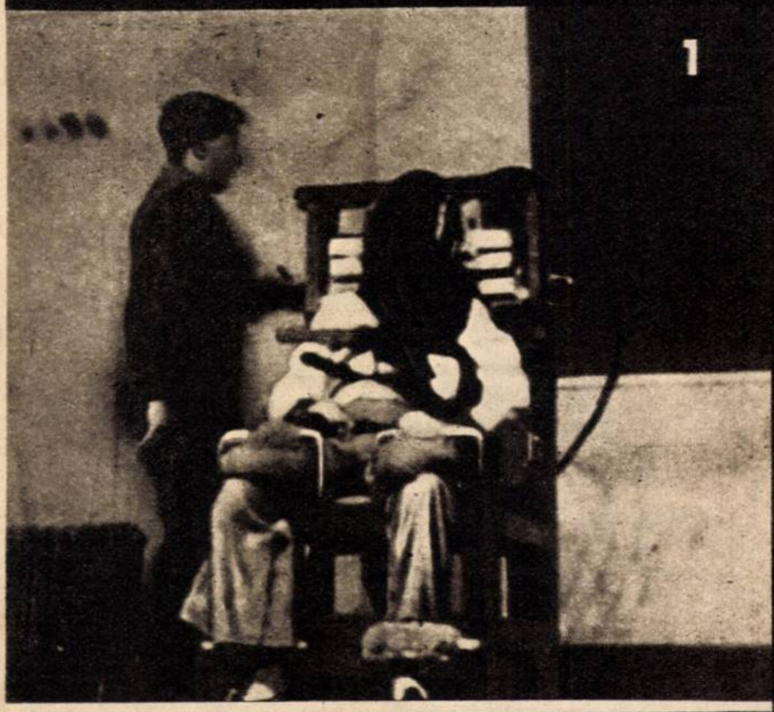
Amândouă în dimineaţa Crăciunului. Natura calmă şi tăcută răspândeşte miresme de linişte sfântă. In două colţuri depărtate ale lumii, — un castel feudal din Japonia copacilor înfloriţi — şi o troiţă înzăpezită din munţii Bavariei.

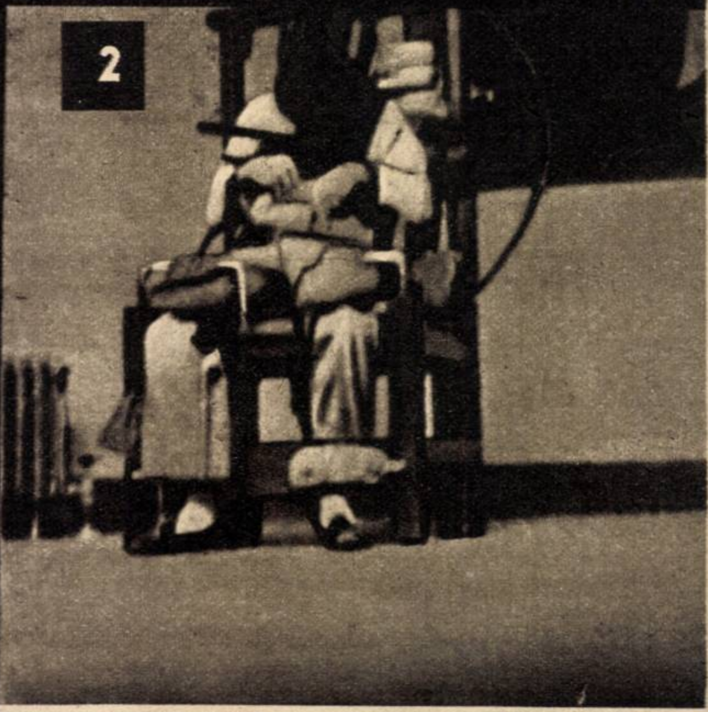
Cu toată interzicerea strictă a regulamentelor americane, s'au putut lua câteva fotografii clandestine la execuția recentă, pe scaunul electric, în Statele Unite. Documentele unice pe care le publicăm astăzi, arată cum au fost urmate operațiunile în timpul execuției lui Gerald Thompson, condamnat la moarte, fiindcă a asasinat la Peoria, în Illinois, o fată de 17 ani.

(Foto Keystone)

„Realitatea Ilustrată" prezintă pentru prima dată, în exclusivitate:

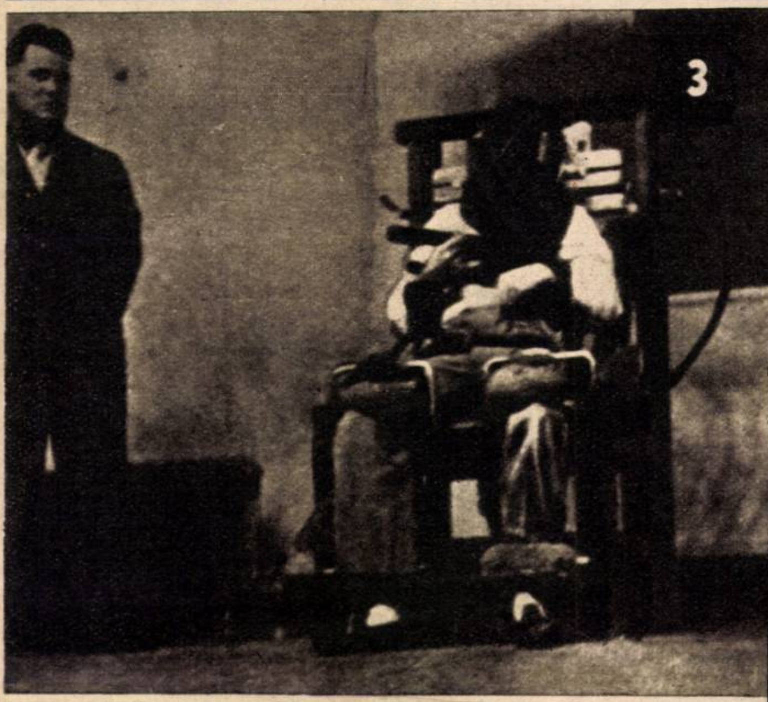
Singurul film din lume despre supliciul pe scaunul electric.

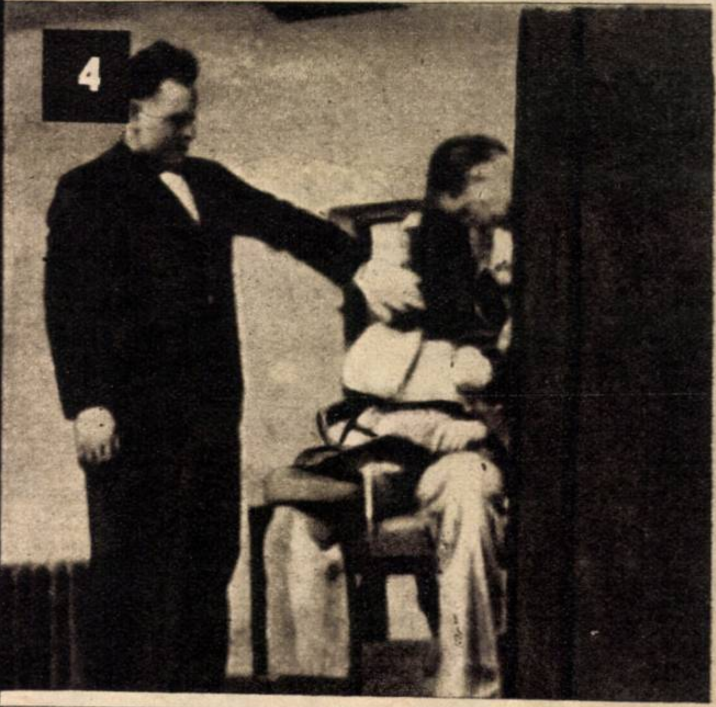

1. PE SCAUN
Gardianul a incheiat toate legăturile care leagă mâinile lui Thompson de rezemătorile și de picioarele scaunului. Fața lui e acoperită cu o mască de piele. Se poete observa că e încăițat cu pantofi, și că la genunchi i s'au fixat bureți umezi — cari permit trecerea curentului electric. Ultima grije a gardianului: cercetează poziția electrozilor: electrodul superior pe frunte, iar electrodul inferior, pe genunchi.

2. PRIMA DESCĂRCARE
La un semn al medicului (acesta veghează pentru ca plămânii condamnatului să fie goi în momentul când curentul va trece pentru prima dată, căci altminteri aerul din expirație ar produce niște sgomote oribile) executorul, ascuns de geamurile negre de dinapoia condamnatului, a apăsat pe manivela curentul. Corpul lui Thompson, cu toate cele opt legături trainice care-l țin de scaun, saltă brusc, mușchii săi se contractă, mâinile se răsucesc. Se poate ghici că gura s'a întins și a produs spume. Martorii povestesc că din craniu i-a eșit chiar o dâră de fum, și că un miros slab de carne arsă a umplut odaia hermetic închisă.

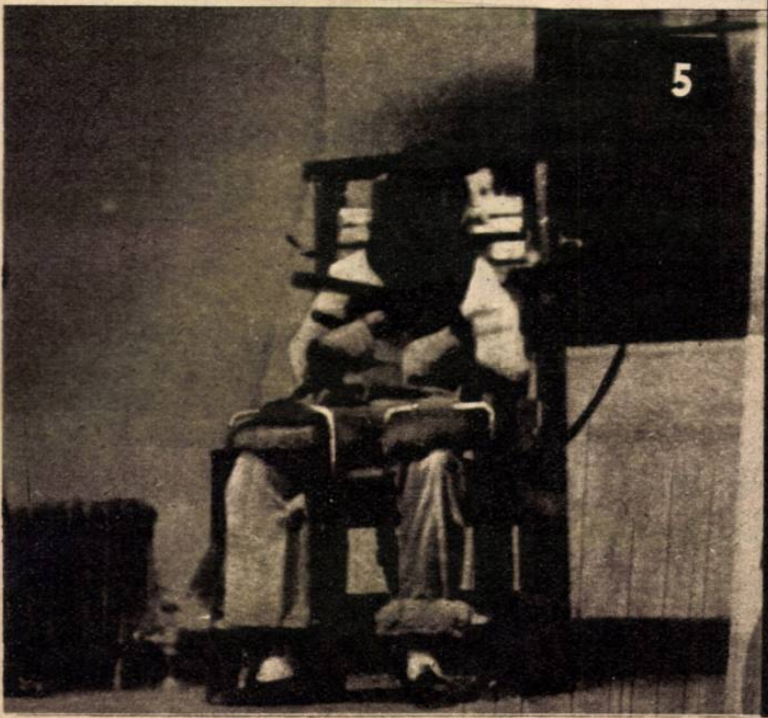

3. A DOUA DESCĂRCARE
Sunt necesare două descărcări la început, amândouă la 2000 volți, între care curentul scade la 250 volți, timp de 40—50 secunde. Prima descărcare durează circa 10 secunde, a doua descărcare, executorul întrerupe curentul.

4. MOARTEA
După întreruperea curentului, pulsațiile condamnatului sunt de 120 pe minut. Dar încetul cu încetul ele încetează, și după trei sau patru minute, medicul constată că nu mai sunt perceptibile la stethoscop.

5. ULTIMA DESCĂRCARE
Pentru mai multă siguranță, după examenul medicului, uneori se restabilește curentul timp de patru sau cinci secunde.

6. CORPUL E DESLEGAT
Se ridică mai întâi masca de piele și se constată în general că cristalinul din ochi a plesnit în formă de stea. Se desfac apoi legăturile, iar gardienii duc cadavrul pe o targă... Dreptatea s'a făcut!

ANNA MAY WONG, MODEL

Renumita vedetă de cinema Anna May Wong a pozat recent pictorului american Thomas Handforth

UN VAGABOND BOGAT

Stupefacția polițiștilor din Chicago a fost imensă când au constatat că vagabondul pe care-l arestaseră recent, posedă suma de 18.000 de dolari (2 milioane lei) depusă la 4 bănci diferite. Fotografia noastră îl înfățișează pe vagabond, meditând la poliție asupra aventurii sale.

Pictorul Iorgulescu-Jor, a cărei expoziție s'a deschis de curând fiind vizitată de un public extrem de numeros.

„Realitatea Ilustrată" urează cititorilor ei, Sărbători fericite

TONUL MODEI IN AMERICA

Fotografia noastră înfăţişează pe Mis Byron Foy fiica regelui automobilelor din America, Walter P. Chrysler. Experţii modei new-yorgheze au încoronat-o recent ca „regină a modei".

Numărul de Anul Nou al revistei noastre va apărea LA 22 DECEMBRIE, în 36 pagini, cu o copertă argintată, cu un tablou colorat şi suplimentul „De toate pentru toţi". Citind Realitatea de Anul Nou veţi găsi cea mai deplină desfătare în timpul sărbătorilor.

A MURIT SORA REGELUI ANGLIEI

Princesa Victoria, sora regelui Angliei a încetat din v ață acum două săptămâni în urma unei bronșite puternice. Fotografia noastră o înfățișează pe principesă cu prilejul vizitării unui spital de copii, în luna August a anului 1933.

MICUTA „MISS HOOK"...

Este în vârstă de patru ani și dansează la perfecție. Cu prilejul unor spectacole care au avut loc recent a dovedit calități excepționale care-i prezic un viitor strălucit.

În orele libere, lucrătoarele dintr'o fabrică textilă joacă șah.

IMAGINI DIN RUSIA

Jocul de tennis este foarte răspândit în lumea muncitorească din U. R. S. S.

„Vulturii și prada". O femee de mână cu fetița sa, urmărește sborul unor aeroplane care în curând le vor extermina

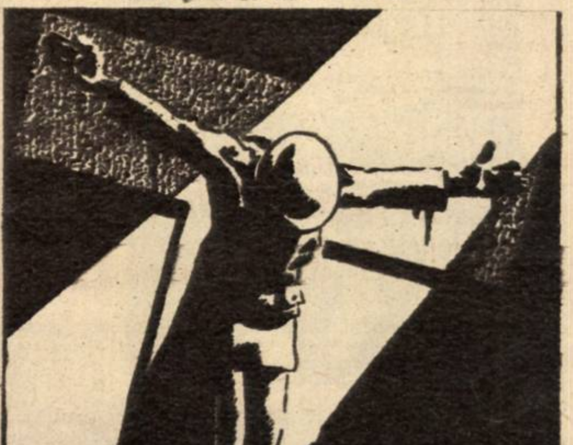
Isus a plâns

Impresionantele desene ale marelui artist Artur Wragg, care evidențiază contrastele dintre învățăturile Mântuitorului și atrocitățile războiului modern.

„Nu veți trece". Cuvintele ilustrate de eroicele lupte dela Verdun, de care artistul se servește pentru a exprima dorința soldaților morți ca tânăra generație să nu mai treacă prin ce au trecut ei.

Arthur Wragg, tânărul și originalul artist englez, care-a început a atrage atenția publicului, prin extraordinarele-i ilustrări ale psalmilor, a publicat o nouă colecție de desene, cu titlul **„Isus a plâns"**.

Aceste desene constituesc un atac de o violență și amară satiră împotriva atrocităților războiului modern. Artistul vede o absurdă ipocrizie în atitudinea conducătorilor de astăzi ai lumei, cari pretind a crede în Christos și sunt gata să deslănțuească o nouă și generală măcelărire a omenirei. El fierbe de indignare și desenele sale compară cuvintele pline de dragoste și de milă ale Mântuitorului, cu cruzimile războiului modern. Cu un joc massiv de alb și negru, artistul nu sugerează, ci-și impune ideile.

El ne înfățișează, cu o îndrăzneală fără precedent, scene profetice, tablouri din războiul ce va să vie și în care conducătorii militari, conform declarației făcute chiar de către premierul britanic nu vor avea alt scop decât masacrarea și asfixierea unui cât mai mare număr de copii și femei. Căci oameni cari trăesc în plină civilizație și sunt în stare să guste toate manifestările literaturei și ale artei, discută și pun la cale aceste asasinate, în massă... Pentru ilustrațiile psalmilor, Wragg a găsit cu mare greutate un editor, care să-și asume răspunderea unei tratări atât de îndrăznețe, a Bibliei, și aceasta, numai grație intervenției Reverendului H. R. L. Sheppard, vicar la St. Martin's-in-the-Field, care scrie următoarele:

„ Când a deschis mapa, pentru a-mi arăta desenele, am scos un strigăt de uimire, căci unele dintre aceste imagini erau dureros de impresionante. Îmi amintesc că m'am întors cu spatele pentruca Wragg să nu-mi vadă emoția. Imaginile sale îmi păreau minunate și înfricoșătoare totdeodată, sublime și totuși extrem de simple; erau o vibrantă icoană a adevărului glasul desnădăjduit al profetului, care nu mai poate vorbi de pace, acolo unde aceasta nu există.

Un idealist atât de pasionat, de sincer și de sănătos sufletește, cum e acest tânăr artist merită toată atenția noastră: desenele lui sunt un strigăt de alarmă pentru acei cari au urechi de auzit, și ochi de văzut".

Acum, Wragg este bine cunoscut publicului londonez și volumul său **„Isus a plâns"** a avut un mare succes.

„Amărăciunea d-lui Wragg" scrie în prefață romancierul Vernon Bartlett **„izvorește**

„Imitation of Christ", înfățișând o lume ce se roagă unei imagini a lui Christ, înarmat însă cu pușcă și baionetă în vreme ce în depărtare Adevăratul Mântuitor își poartă crucea.

Și Isuș a spus lăsați copiii să vie la mine — Amara aplicare pe care Wragg o dă cuvintelor mântuitorului-

CINE L-A RĂPIT PE MICUL LINDBERGH ?

Fotografia noastră îl înfățișează pe John Lapoca alias Harlan Larvender care pretinde că este răpitorul copilului lui Lindbergh. El a declarat la interogator că i-a comandat lui Hauptman scara de lemn care a jucat un rol atât de important în această afacere senzațională.

PRECAUȚIUNILE D-NEI LINDBERGH

Al doilea fiu al lui Lindbergh este acum în vârstă de trei ani. El se numește John și este înconjurat cu o atenție deosebită de către părinții săi. Mama lui, îl ia singură în fiecare zi dela școală cu automobilul.

ISUS A PLÀNS

(Urmarea din pag. 12-a)

din acea milă plină de indignare, ce depășește atât de mult sentimentul omului mijlociu, care găsește că lumea se află într'o mare încurcătură și ar vrea să facă puținul ce-i stă în putință, spre a clarifica situația, încât te simți înaintea lui, umil și recunoscător. Energicul său apel smulge oblojeala comodă a unui superficial sentimentalism cu care ne ferim conștiința de neplăcutele atingeri ale crudei realități".

Wragg își exprimă ideile fără ocolire, fără a ține seama de susceptibilitățile unor personagii sus puse și nici de celelalte restricții obicinuite. Cea mai sguduitoare dintre schițele sale este aceea care se bazează pe următoarea frază biblică: ***„Și Isus a zis : „Lăsați copiii să vie la mine"***. In câteva linii viguroase, el ne arată ce sinistră parodie a făcut omul din cuvintele Mântuitorului. Un grup de copii trag să moară de pe urma unui atac cu gaze asfixiante. E drept că un guvern prevăzător le-a dat măști și tot echipamentul proteguitor, dar acestea nu pot fi de folos decât un foarte scurt timp. O mamă se apropie împleticindu-se de ei cu un copil muribund pe brațe. Desenul a fost inspirat de o declarație a actualului prim-ministru britanic, d. Baldwin:

„Singurul mijloc de apărare rezidă în ofensivă, ceeace înseamnă că veți căuta să ucideți un cât mai mare număr de femei și copii, într'un răstimp mai scurt decât o poate face dușmanul".

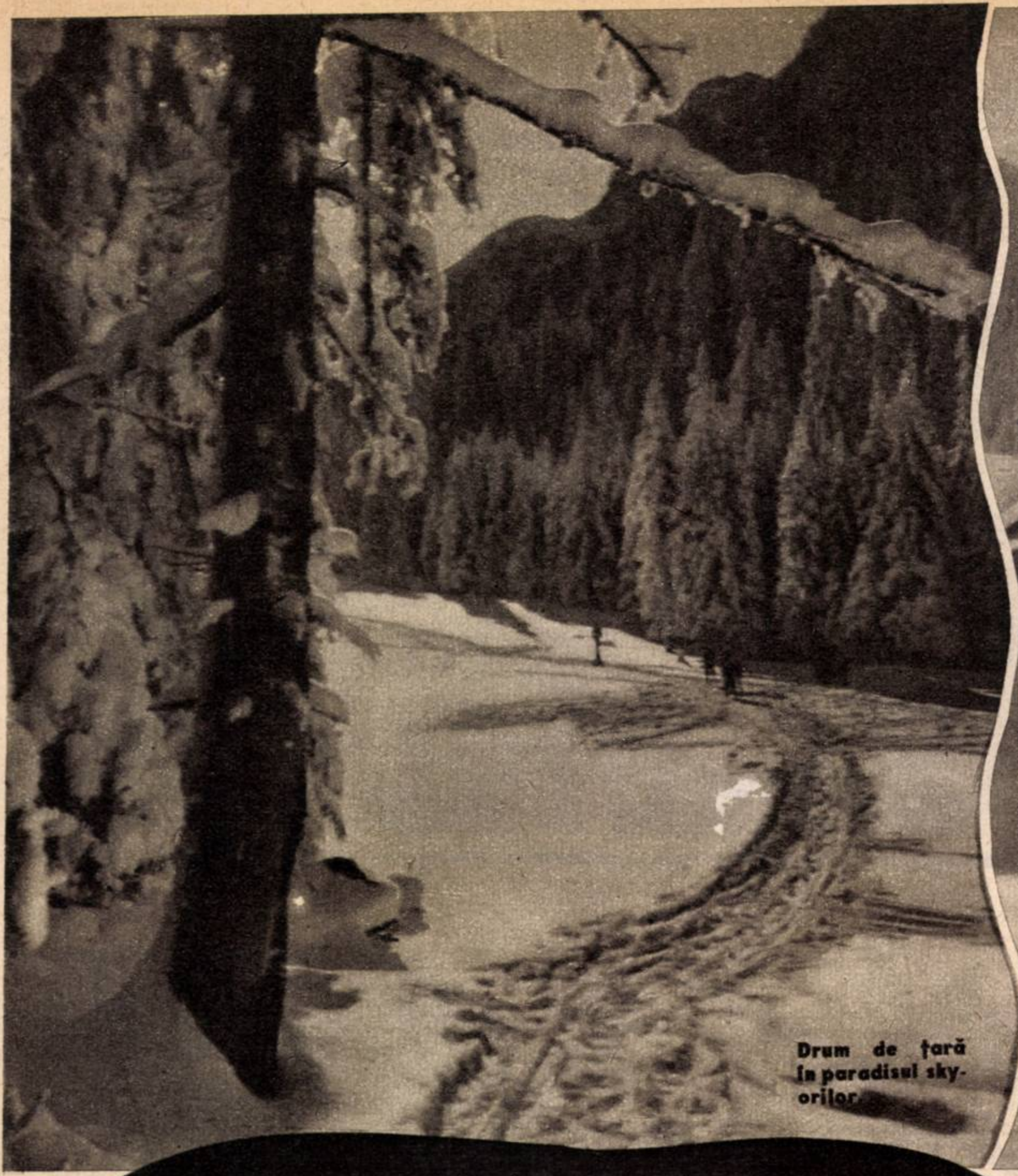
„Iartă-i Doamne că nu știu ce fac" sunt iarăși cuvintele Mântuitorului, sub imaginea unui soldat crucificat. El înfățișază atitudinea soldatului în genere, față de aceia din tabăra inamică.

Original ca viziune și extrem de îndrăzneț, este desenul pe care el îl intitulează ***„Imitation of Christ"***. O mulțime de bărbați și femei, având în frunte un episcop, se închină unei icoane de lemn, semănând cu Mântuitorul, dar având în mână o pușcă și pe după gât o cartușieră. Aceasta este într'adevăr o imitație a lui Christ, dar chipul poartă un zâmbet timid și ipocrit. Intr'un plan mai îndepărtat, îl zărim pe adevăratul Christ, purtându-și anevoie pașii, încovoiat sub greutatea crucii sale. Desenul acesta ne arată cât de profund odios îi e artistului acest creștinism convențional.

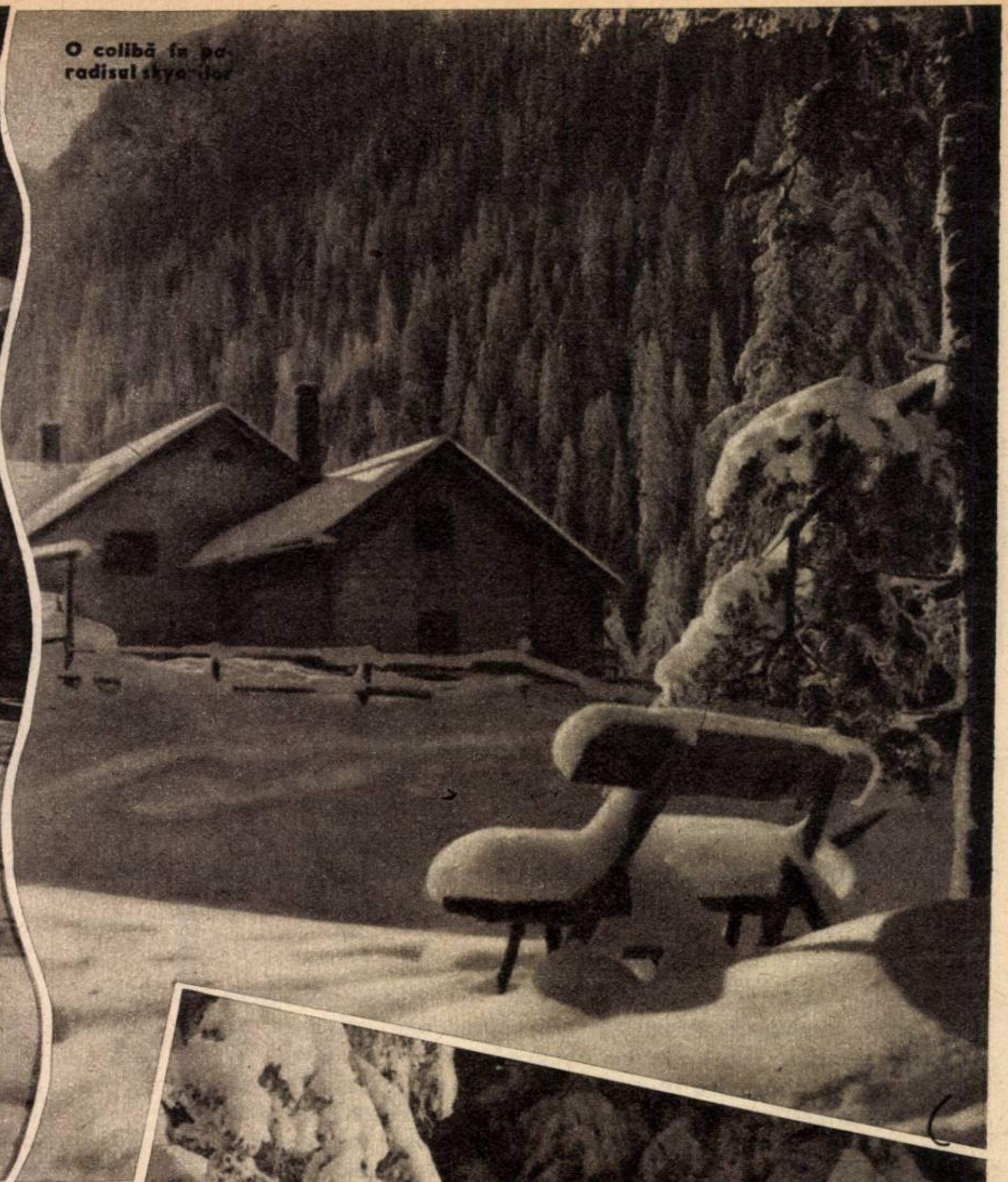
„Leșul și vulturii", ne înfățișează o țărancă neștiutoare, de mână cu fetița sa, urmărind cu curiozitate o escadră de aeroplane, care în curând le va șterge din rândul celor vii. Ironia e amară căci femeile și copiii vor fi leșurile, în războiul viitor, iar soldații, vor fi vulturii, și privind imaginea, pasărea de pradă propriu zisă ne apare cu mult superioară celei umane.

„Ye shall not pass" (Nu veți trece) sunt cuvinte scoase din biblie și devenite familiare, prin ilustrarea eroicei apărări a Verdunului, de către Francezi, împotriva Germanilor, în care au căzut 800.000 de oameni, de ambele părți. Artistul utilizează fraza, pentru a exprima dorința soldaților morți, ai tuturor națiunilor, ca noua generație să nu mai intre în abatorul războiului. Scheletele unui soldat englez și german caută să oprească năvala spre moarte, a tineretului înarmat cu puști și baionete, dar care e atât de necopt, încât mai poartă încă șepcile de liceu.

„Călătoria către sfârșitul nopții" reprezintă un tren ce aleargă spre pieire. Imaginea aceasta exprimă ideea că omenirea se află pe pragul nimicirii, printr'un monstruos războiu și alte calamități, isvorîte dintr'o cruzime de dementi.

Drum de țară în paradisul skyorilor.

O colibă în paradisul skyo[illegible]ilor

Paradisul skyiorilor din Bâlea, în munţii Făgăraşului

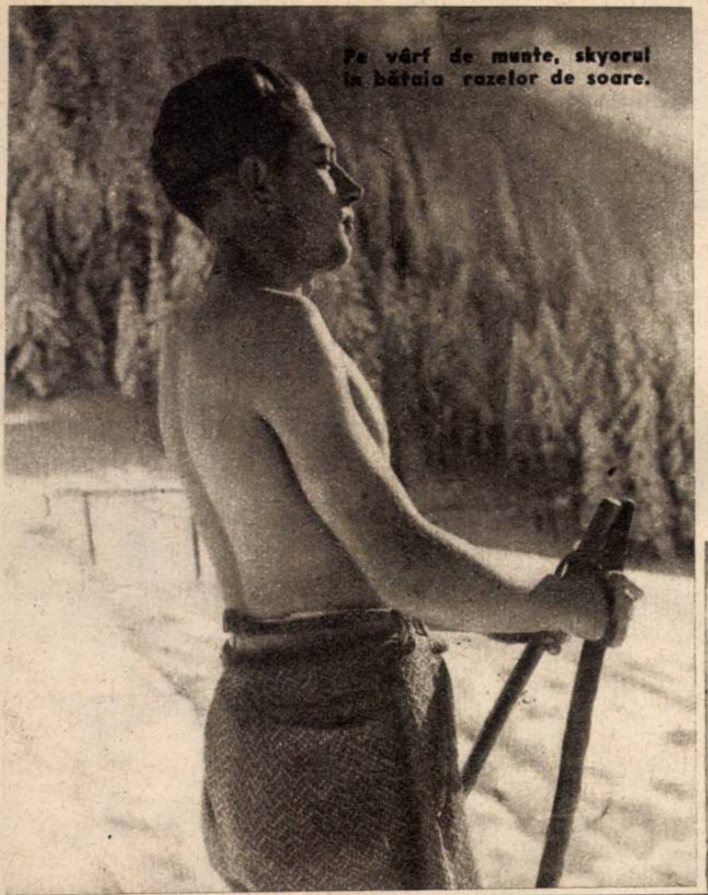
Un loc p[illegible] care treb[illegible] cat cu grijă

Clipe de odihnă în zăpadă.

TRENUL de Sibiu nu te duce decât până la Cârța, iar în sătulețul, cu numele atât de comic, te așteaptă omul de încredere al societății sportive din Carpați. O sanie trasă de doi armăsari puternici străbat minunatul drum prin valea Oltului, pânăla ultima casă din Cârțișoara, — care bineînțeles că e căsuța pădurarului — de unde începe urcușul, spre munții Bâlea.

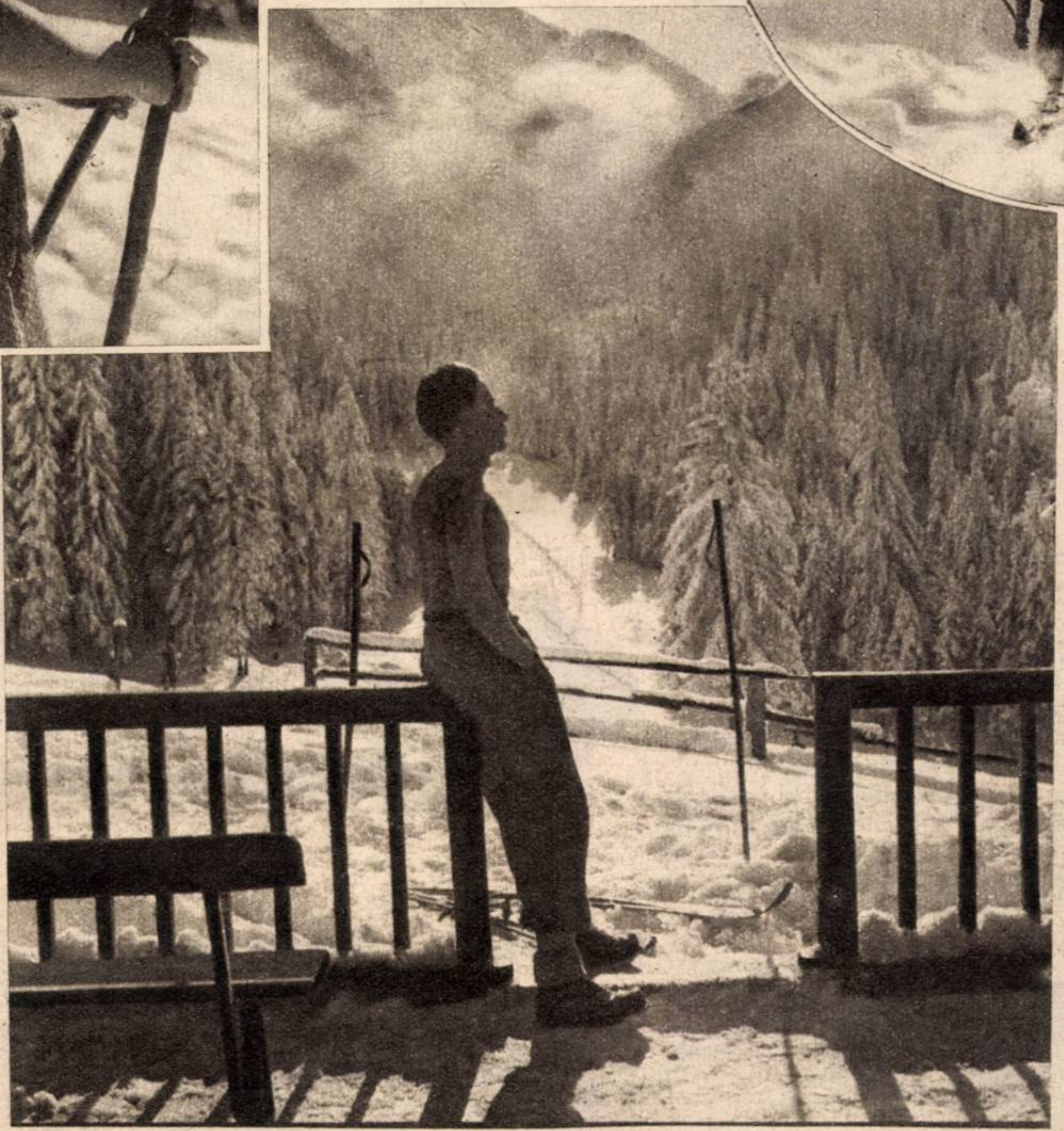
De aci începe împărăția brazilor și drumul duce printr'o pădure nesfârșită, unde copacii sunt acoperiți din belșug cu nea, iar serpentinele îngropate într'o zăpadă moale și adâncă. Numai semnele albe și roșii depe copaci, ne arată calea spre înălțimi — din fericire, societatea skyiorilor îngrijește ca aceste semne să fie mereu împrospătate și vopsite cu ulei. Din când in când dăm peste urme de lupi, care dovedesc existența acestei fiare pe acele meleaguri. Iarna aspră gonește lupii — ca în fiecare an dealtfel — spre sat, și pădurarul, pe lângă

Pe vârf de munte, skyorul în bătaia razelor de soare.

Goana spre vale.

Răsărit de soare în paradisul skyorilor.

casa căruia am trecut, ne-a şi arătat, mândru de isprava lui, blana unei lupoaice de doi metri lungime, pe care o ucisese în ajun.

După un drum greu de cinci ore prin pulberea de zăpadă, înaltă până la genunchi, se iveşte însfârşit, casa de adăpost depe Bâlea. Vederea ei ne bucură dar oboseala, este atât de mare, încât pentru cei din urmă o sută de paşi trebue să ne adunăm toată puterea şi voinţa spre a rezista ispitei de-a ne culca în zăpadă.

Totuşi această oboseală ne este plătită a doua zi dimineaţa, la răsăritul soarelui. Intâi se aprinde Piscul Căprioarei, şi soarele se ridică ca o făclie, depe albastrul imaculat al cerului. Incetul cu încetul par să se aprindă şi celelalte vârfuri şi deodată se revarsă o ploaie de aur, pe toată valea din faţa casei de adăpost, iar zăpada sclipeşte ca diamantul. Frumuseţea peisagiului este de nespus, şi desigur că uităm ca prin farmec orice oboseală. Toată lumea iese pe verandă. Oamenii devin mai gălăgioşi şi se porneşte o defilare de tunici de sport şi pullovere multicolore, ba o făptură, dreaptă ca o lumânare, cu un strigăt de bucurie a şi pornit la vale, unde desigur că va aterisa cu o tumbă, Il urmează alţii cu mai mult noroc şi zăpada imaculată, până mai adineauri este răvăşită de urmele sky-urilor.

Această distracţie nu poate dura însă decât dela 11 la 2 după amiază.

La această oră mulţi fac băi de soare, sau gimnastică, în bătaia caldă a razelor de pe înălţime. Casa de adăpost depe Bâlea este la o înălţime de peste 1400 metri. Razele ultra-violete îşi fac efectul, şi poţi vedea multe trupuri şi feţe înroşite de efectul lor. Din nenorocire, acest paradis nu durează, acum, în toiul iernii, decât câteva ceasuri, căci soarele începe să apună şi umbre lungi se întind peste vale; piscurile s'au stins parcă, şi cei cari până mai adineauri alunecau pe sky-uri, se adună în casa de adăpost. Aci începe o viaţă veselă în jurul vetrii. Răsună cântece de ghitară şi glasuri calde. Afară, întunericul se lasă, tot mai adânc, dar în sufrageria comună, veselia nu se potoleşte. Timpul trece cu jocuri, cântece şi dans, astfel încât apropierea nopţii abia se observă. Insă la 10 noaptea casa de adăpost trebue să fie cufundată în linişte, conform regulelor sportive, pe care turiştii le respectă cu sfinţenie, căci fiecare trebue să-şi rezerve puterile pentru frumoasa dimineaţă ce va urma, fără îndoială.

L. M.

Fotografii L. v. Molnar.

Skyorii se odihnesc.

O vulpe de doi metri vânată în paradisul dela Bâlca.

Obiceiul tăierii moțului și al ruperii turtei — dacă a îmbrăcat o haină creștinească — își are totuși obârșia în vechile superstiții romane. In diferitele locuri, tradițiile variază. Fotografiile noastre au fost luate într'o familie, la marginea Bucureștilor :

datini și cre

Moțul copilului ș

IN viața omului, cele mai însemnate momente sunt: Nașterea, nunta și înmormântarea.

In jurul acestor evenimente, în decursul timpului, s'au alcătuit o mulțime de obiceiuri și credințe.

Obiceiul de-a i se tăia moțul copilului și a i se rupe turta, la o anumită vârstă după naștere este o moștenire a timpurilor.

Datina aceasta a tunderii, sau a retezatului părului la copil, se mai numește **„tăierea moțului"**, care este urmată, apoi, de ruperea turtei și se obicinuește a se face după naștere, la o jumătate de an, la un an, sau mai mult, atunci când copilul a început să umble, să priceapă, sau să vorbească

A urmat apoi așezarea obiectelor care să fie oferite spre cercetare copilului.

Cu multă seriozitate, sopilul stă la cumpănă ce să aleagă.

Copilul a fost așezat pe o doniță plină de vin, pusă la rândul ei pe un scaun.
Nașii i-au rupt o turtă, deasupra capului, ținând în mână și un pahar cu vin.

în fiecare parte a țării noastre, acest obiceiu se sărbătorește în felul său.

TĂIEREA MOȚULUI

In Bucovina de pildă pentru tăierea moțului se alege mai întâi o zi, care trebue să fie ziua onomastică a copilului, a tatălui sau a mamei lui. Dacă din anumite motive nu se poate face tăierea moțului în una din aceste zile, atunci se alege o zi care trebue să fie slobodă, adică într'o Luni, Joi sau Sâmbătă.

Celelalte zile ale săptămânii sunt considerate ca purtătoare de nenorocire, de exemplu:

Marția este aducătoare de năpastă și copilul căruia i se taie moțul, în această zi, în toată viața lui va avea parte numai de năpastă.

Miercurea și Vinerea fiind zile de sec, toată viața lui îi va merge în sec. Duminica nu este bine a se tăia moțul, deoarece această zi este legată de biserică și este păcat.

După ce s'a hotărît ziua, în ajun părinții copilului anunță pe nași să vină să taie moțul finului. In cazul că nașii nu pot veni, atunci moțul îl poate tăia și cineva străin, această persoană se numește **jumătate naș**.

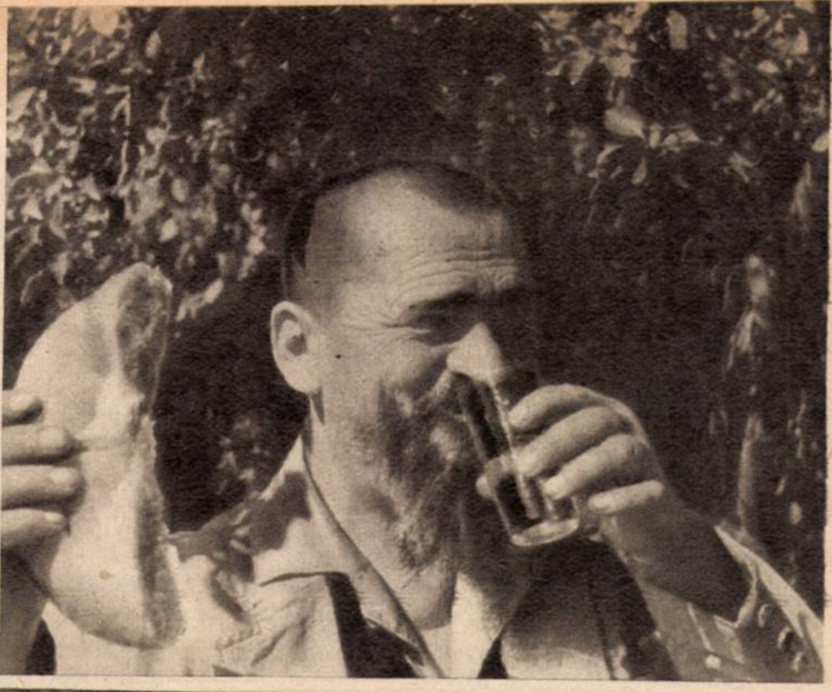
Părinții copilului nu i-l pot tăia deoarece există credința, că — în acest caz — finului, după ce se va face mare și se va căsători, îi va arde casa.

Sosind nașul, ia pe fin în brațe îi dă unul sau doi bănuți de argint, ca să se joace, apoi îl așează pe un pieptar, pus la fereastră, în dreptul soarelui, desface două firișoare de cânepă, pe care le-a adus de acasă și așează cânepa pe creștetul capului, în așa fel ca un capăt să atârne pe frunte, iar celălat pe ceafă și luând o foarfecă nouă, îi taie moțul, în formă de cruce, întocmai cum face preotul, la botezul copilului.

Dacă s'a întâmplat, ca la tăierea moțului să fie o zi luminoasă, cu soare, se crede că copilul va avea viață luminoasă și norocoasă; dacă însă va fi o zi nouroasă, viața lui va fi tulbure și plină de necazuri.

Dupăce nașii au terminat tăierea moțului, adună părul și îl dă finului, zicând: „Poftim fine, ține părul acesta, ca să ne poți da seama mai pe urmă de ce-i și la ce vei voi și dori ca să-ți meargă mai bine să ne

Atât unul cât și celălalt, au gustat apoi din pâine și din vin.

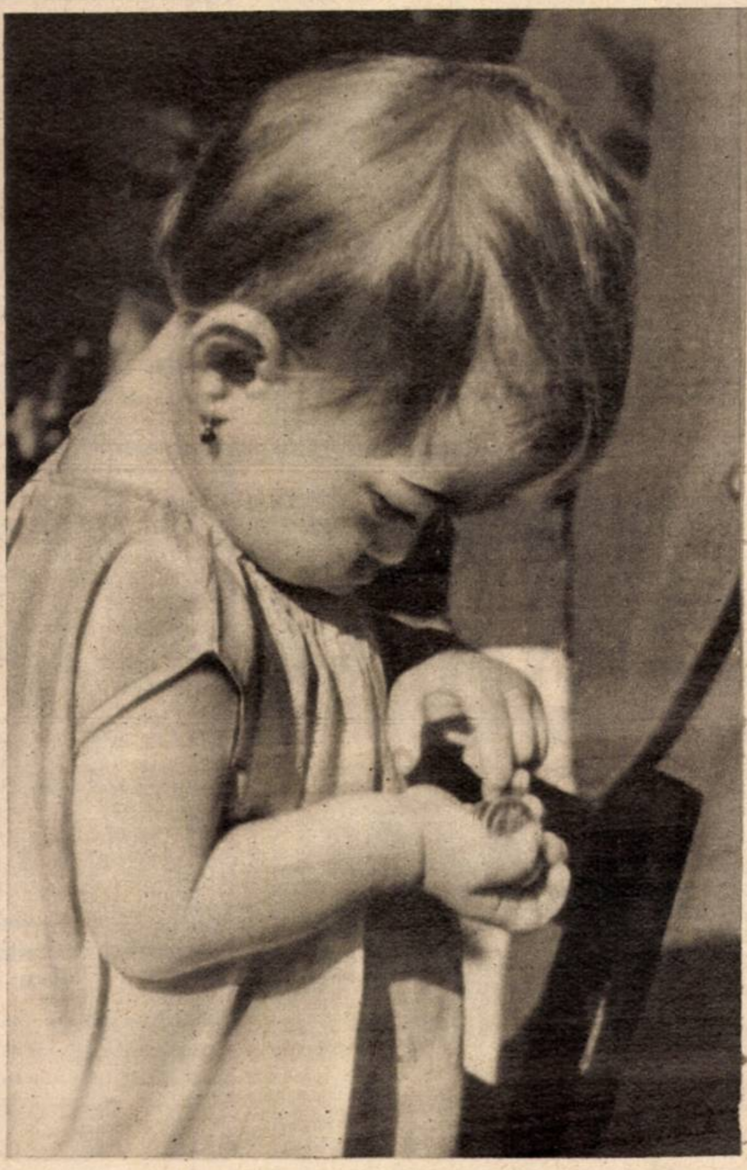
La toată această ceremonie, copilul asista oarecum necăjit, fiindcă, n'o înțelegea și a început să-l intereseze numai când a auzit clinchetul paharelor.

edințe LA ROMANI

i Ruperea turtei

Și în cele din urmă strălucirea monedei de argint a fost învingătoare.

Copilul e fericit să-și numere comoara, dar începe să plângă atunci când rolul lui fiind terminat, i se iau banii din mână.

Necăjit, asistă la petrecerea al cărui prilej este.

spui ca să ştim şi noi şi precum nu putem noi fără fereastră, şi fără sfântul soare, aşa să nu poată şi oamenii cei de cinste şi de omenie, fără de dumneata şi precum ni-i nouă dragă lumina soarelui, aşa să fii şi dumneata drag tuturor".

După această urare, mama ia părul din mâna pruncului şi-l păstrează, având credinţa că cu el va putea lecui copilul său, când va căpăta un beteşug şi tot cu el să-l afume, când se va speria, ca să-i treacă.

O altă credinţă este că, copilul căruia nu i s'a păstrat părul dela tăierea moţului, va căpăta durere de cap, când va fi mare.

Când copilul s'a făcut mai mare, mama îi aduce părul păstrat şi-l întreabă: dela cine este părul acesta? Dela ce animal va răspunde, de acela va avea noroc în viaţă. In cazul când va spune ca părul este dela un **câine** sau **mâţă**, sau altă vietate necunoscută, este semn rău; dacă va spune că este de om, este semn că va fi deştept şi cuminte.

Dacă nenorocirea face ca pruncul să moară, înainte de tăierea moţului, atunci vine naşul, ia o aţişoară, măsoară moţul, apoi taie din păr în cruciş, ia părul retezat îl înfăşoară cu aţişoara şi scoate un cui din perete, îl pune în gaura cuiului, apoi îl bate la loc, ca să rămână acolo pentru totdeauna; aceasta o face fiind credinţa că, dacă copilul a fost cu noroc, să nu ducă norocul cu el, ci să-l lase în casa părintească.

RUPEREA TURTEI

După ce s'a terminat ceremonialul tăierii moţului, urmează ruperea turtii.

Acesta se face în felul următor: se ia o doniţă cu apă, în ea se pune o sticlă cu vin şi mai mulţi bani de argint. Apoi luând copilul, îl aşează pe doniţă, naşul apucă turta, cu mâna dreaptă şi naşa la fel, rupând turta drept în două, deasupra capului finişorului lor.

După ce s'a terminat ruperea turtii, se scot banii din doniţă şi se pun pe o tavă, împreună cu mai multe obiecte, ca: o carte, un creion, o turtă, un pahar cu vin, flori, o floare, un mosor etc....

Copilul e dus în faţa acestei tăvi, apoi e lăsat liber, ca să se vadă ce va lua din toate acestea.

Dacă va lua banii, va avea mare noroc în viaţă, va deveni un om bogat; dacă va pune mâna întâiu pe flori, îi vor place florile, şi va fi iubit de oameni, ca şi ele; dacă va pune mâna pe carte sau creion, va ajunge om învăţat; dacă va pune mâna pe foarfeci sau mosor, va fi semn că îi va plăcea meseria etc.

Părinţii copilului şi cei ce l-au tuns şi i-au rupt turta, din acea zi se numesc cumetri.

In acest act al tunderii părului şi al ruperii turtii, moaşa joacă şi ea un rol însemnat, prezicând soarta copilului, după creşterea părului.

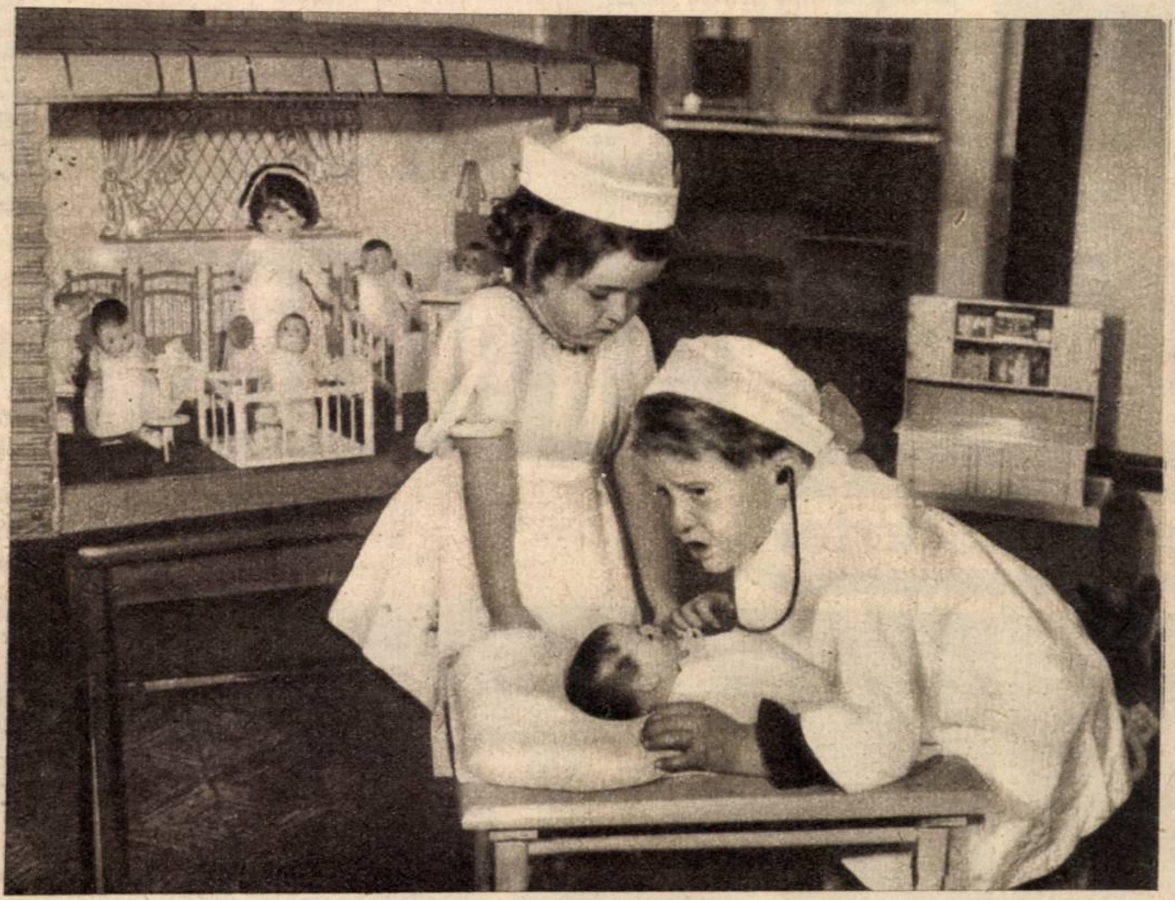
Dacă perii din fruntea copilului cresc în formă de raze, în formă de cuib, spune ea că va ajunge un om însemnat şi înţelept şi dacă părul va mai fi şi foarte des, copilul va ieşi un om voinic, tare, avut şi cu mult noroc.

Dupăce s'a terminat acest ceremonial, se aşează masa pentru naşi şi pentru invitaţi, rude sau prieteni, şi se încinge o petrecere cu muzică, cum ne arată şi fotografiile de faţă, sau chiar şi cu jocuri, în cinstea celui sărbătorit, care adesea se prelungeşte până la revărsatul zorilor.

George C. Dincă

Cultura de bumbac în Rusia Sovietică

UN DAR DE CRĂCIUN IN... DOLARI

O mare fabrică de păpuşi din America a construit cinci gemeni instalaţi după ultimele cerinţi ale confortului modern. Gemenii se livrează împreună cu medicul lor şi cu o asistentă.

GIMNASTICĂ - FĂRĂ VOIE!

Sugaci - profesori de gimnastică. — Mișcări care vorbesc. — Trupul nostru este mai inteligent decât noi

Gimnastica, în limbajul obicinuit, înseamnă mișcări voite și impuse trupului. Ea nu poate fi făcută deci inconștient și fără vrere. Dimpotrivă: cu cât sportul se răspândește mai mult, cu atât gimnastica pătrunde mai adânc și mai puternic în toate ramurile vieții. Dacă înainte cu câteva decenii „profesorii de gimnastică" erau priviți ca șarlatani, astăzi gimnastica este socotită ca o adevărată știință.

Deci fotografiile pe care le înfățișăm în această pagină ca „gimnastică nevoită", ar putea să apară ca o glumă de sărbători. Desigur, intenția noastră este ca să înveselim publicul, și să facem oamenii să fie mai atenți la mișcările pe care le fac ei și cei din jurul lor. In spatele acestor mișcări se ascunde totuși puțin adevăr științific. Există gimnastică nevoită și inconștientă! In forme diferite, chiar. O găsim la copiii mici — chiar și la animale — când se tăvălesc pe jos în patru labe, se cațără, executând fel de fel de figuri cu mâinile și picioarele; aceste figuri par „comice", în fond însă au un scop bine definit: să exerseze elasticitatea trupului. Creatura vie are în ea, înnăscute, anumite legi ale naturii, legi practice pe care le pune în aplicare fără să-și dea seama. Dacă „gimnastica pentru sugaci" constitue azi o ocupație pentru mame și medici, este sigur că singuri sugacii au „dat" această idee! Un alt soiu de gimnastică inconștientă este alcătuită din mișcări impuse de anumite ocupații și nevoi ale vieții zilnice. Cităm bunăoară un dirijor, un jucător de biliard, un agent de circulație, două gospodine. Desigur că fotografii asemănătoare am putea găsi nenumărate; căci mai totdeauna omul execută anumite figuri gimnastice, inconștiente. Ceeace este mai curios în toate astea, este că figurile sunt cu atât mai puternice, cu cât oamenii vorbesc mai puțin când le execută.

Fiți atenți și veți vedea că avem dreptate: când sunteți singuri și vă știți neobservat, sunteți mai înclinat să faceți mișcări; de exemplu, unii oameni cari vor să gândească profund, se joacă cu tocul, bat cu degetele în masă sau jonglează cu creionul. Noi numim aceste obiceiuri „nervozități", în fond ele nu sunt decât o gimnastică, pe care mușchii trupului nostru o execută pentru destinderea sau odihna mușchilor.

Agentul de circulație face o gimnastică perpetuă și cu totul... involuntară.

Dirijorul unei orhestre nu este numai artist. Este și un strălucit gimnastician.

Spălătoreasa care stoarce rufele face un intens exercițiu cinematografic.

CRĂCIUNURI PETRECUTE în diferite COLȚURI DE LUME

AM PETRECUT până azi 35 de Crăciunuri. Vreo douăzeci, m'au găsit înaintea unei mese cu friptură de curcan, compot de afine și „plum pudding", obicinuitul menu american. Celelalte cincisprezece mese de Crăciun le-am luat în străinătate, și am avut parte de diferite mâncăruri, dela tocana de gulii, până la supa de octopus.

Un Crăciun m'a prins la Harvin, în Manciuria; într'un altul, am fost oaspetele poliției secrete a Sovietelor, la Batum, port la Marea Neagră; am serbat apoi un Crăciun în mânăstirea dela Muntele Athos, printre călugări greci, unde, de aproape o mie de ani, n'a călcat picior de femee. Dar cred că cea mai bizară dintre aceste aniversări, a fost aceea petrecută pe un vas, ce plutia pe fluviul brazilian, Parana, unde căutam umbra, pentru a evita o insolație și unde am avut la cină o supă, făcută din carnea unui vițel, care în dimineața aceea încă, mugise pe punte.

Dar în toate aceste ocazii deși ar fi trebuit să mă bucure gândul marei libertăți de care dispuneam și să mulțumesc Providenței, pentru șansa ce-mi oferise de-a vedea Manciuria, Grecia, sau Brazilia, n'am avut decât un copleșitor sentiment de nostalgie. Aveam inpresia că eram un exilat și cu dragă inimă aș fi dat toată Asia pentru o casă a mea, cu un copil, un câine și o grădină — o casă în care să serbez Crăciunul, împreună cu prietenii mei.

Această dispoziție nu a durat însă niciodată mai mult de 24 de ore — Crăciunul următor mă găsea de obiceiu tot atât de departe de Tennessee, ca și în anul precedent. De fapt îmi făcusem un joc favorit de Crăciun din a mă întreba, pe când mâncam orez cu scrumbie, sau icre negre, udate de vutcă, ce aveam să mănânc peste alte 12 luni, din ziua aceea, și unde. De un singur lucru sunt însă sigur: oriunde mă găsia această zi mare, mă rodea dorul celor de acasă.

Iarna trecută, am avut bizara ocazie de-a serba două Crăciunuri, unul într'o țară creștină, unde Crăciunul nu există: Rusia; iar celălalt într'o țară unde cade la 7 Ianuarie — Muntele Athos, comunitatea religioasă greco-ortodoxă din Tessalia.

In Rusia sovietică, acela care-ar fi prins sărbătorind ziua de 25 Decembrie, ar fi probabil blamat. Pe de altă parte, cel care e prins nesărbătorind ziua de 7 Noembrie (aniversarea revoluției bolșevice), cu toată pompa Crăciunului, ar fi privit ca un inamic al revoluției.

In fond manifestările Crăciunului n'au suferit aci nici o modificare. Atât doar că data a fost mutată cu 6 săptămâni și că s'au substituit noui divinități, celor vechi. La 7 Noembrie se întind mese mari, cu delicatesele naționale și se bea mult; la ferestre atârnă stele roșii; iar casele, școlile și muzeele se împodobesc cu brazi, ramuri de cedru și de vâsc,

Faptul că nu cunoașteam profunda însemnătate a acestei date m'a pus în conflict cu poliția secretă. Și colac peste pupăză, agenții acestei autorități descoperiră că fusesem la Ecaterinburg, fără călăuza destinată turiștilor și că reușisem să dau de urma unuia dintre cei trei asasini bolșevici, ai familiei Romanov, convingându-l să-mi facă o descriere completă a acelui masacru.

Comuniștii țin ca acest penibil episod din Rusia Sovietică să fie dat uitărei și deci, nu le-ar fi convenit să mai publice ceva, pe chestia aceasta.

Astfel, în ziua de 23 Decembrie, pe când mă aflam la Tiflis, mi se anulă viza și mi se comunică ordinul să părăsesc Rusia, via Batum, în ziua de 25 Decembrie.

In prima zi de Crăciun fui întâmpinat la Batum de către poliție și dus la un hotel. Un vapor cu destinația Constantinopol trebuia să părăsească portul, în după amiaza aceea, dar avu o întârziere de două zile și fui nevoit să stau consemnat în camera mea, până la sosirea vasului. Faptul acesta nu mă deranjă însă câtuși de puțin, fiindcă eram prea bolnav, pentruca mișcarea să mă ispitească.

In hotelul meu era o lipsă totală de confort: există o instalație de încălzire centrală, care nu da însă căldură și o instalație electrică, ce nu da lumină. Un tovarăș dela bucătărie îmi aduse pe o tavă, ceeace avea să fie ospățul meu de Crăciun: niște ciorbă de potroace, icre negre și vutcă.

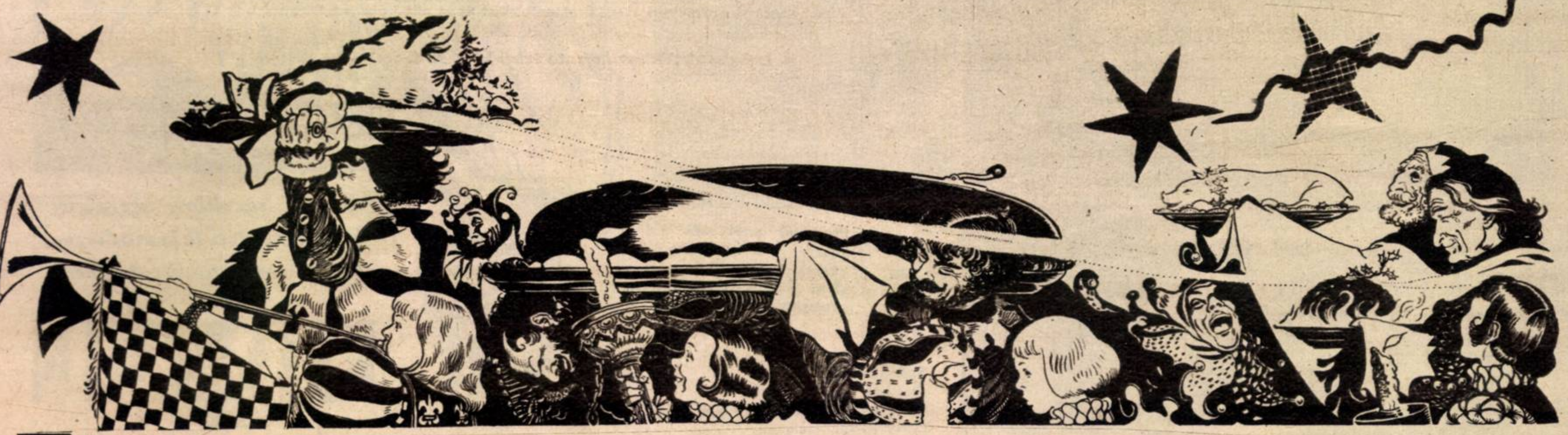
La temperatura de patru grade, o astfel de supă nu poate fi savurată, în schimb, băui toată vutca, căutând să uit că acasă la mine, în Tennessee domniau acum veselia, confortul și curățenia.

Dar din fericire, nu eram singur, căci fotograful meu, un german care vorbia bine limba rusă, venise cu mine la Batum și aștepta să mă îmbarc, și pe înserat, sosi în camera mea, încărcat cu pachete. El aflase că în port ancorase un tanc american, și ducându-se la căpitan, îi expuse situația în care mă aflam. Iar rezultatul acestui demers era că acum se întorcea cu struguri și nuci, pachete de ciocolată, prăjituri cu fructe, țigări americane, artificii și steluțe.

Dată fiind starea în care mă aflam, Fritz trebui să se lupte singur, cu bunătățile aduse, dar eu băusem atâta vutcă, încât izbutisem să-mi alung tristețea, așa că în cele din urmă putui lua parte la „ceremonia steluțelor", pe care le aprinserăm și le aruncarăm pe fereastră, iar dacă glasul nu mi-ar fi fost cu totul înăbușit de răceală aș fi strigat **„Hooray for Christmas"** (Ura, avenit Crăciunul).

Treisprezece zile mai târziu, îmi revenisem întrucâtva și serbam un alt Crăciun (ceva mai vesel), în Grecia.

Lângă Salonic în apele Mării Egee, se întinde o peninsulă lungă și îngustă. In capătul acestei peninsule se ridică superbul pisc, de un alb de marmură, care se numeștd Muntele

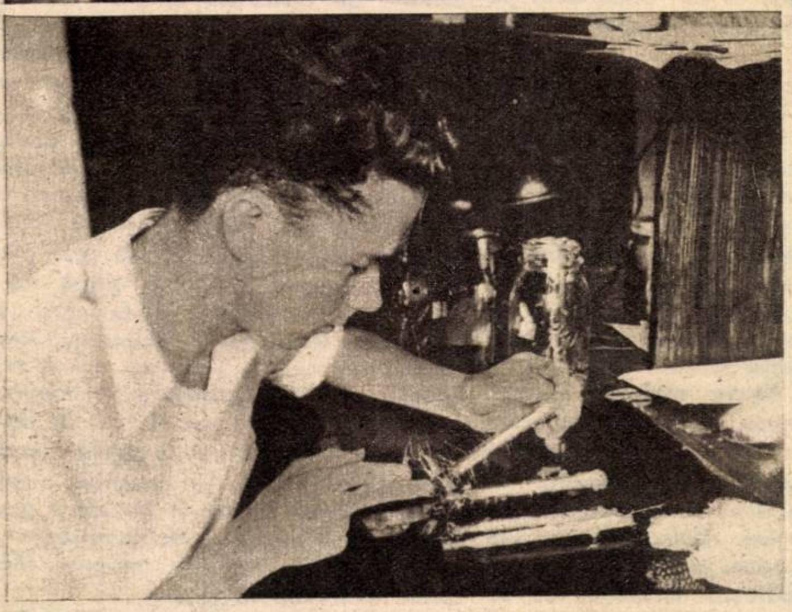

Athos. La poalele muntelui se grămădesc vreo douăzeci de mânăstiri ortodoxe, foarte mari și foarte vechi, dintre cari, o mare parte au fost ridicate în secolul al X-lea.
Muntele Athos are o mare afluență de vizitatori, în cursul verii. Iarna însă, când Marea Egee e frământată de furtuni, iar mânăstirile și drumurile ce le leagă sunt pe jumătate îngropate în zăpadă, nimeni nu se gândește să facă acest pelerinaj. Când am apărut la Laura, cea mai veche, cea mai mare și cea mai bogată mânăstire a comunității, în ajunul Crăciunului — al Crăciunului lor: în ziua de 6 Ianuarie, și am cerut hrană și adăpost, călugării m'au privit cu uimire. Eram primul musafir străin, pe care-l primiau, în ziua de Crăciun.
Mi se dădu o cameră și fui invitat să asist la slujba care avea să înceapă, în capela ce număra o mie de ani, la apusul soarelui și să ție până 'n zori. Dându-și seama că nu eram pregătit pentru douăsprezece ore de rugăciune, călugărul, care se îngrijia de mine, îmi spuse că nu e nevoie să intru în biserică decât la miezul nopții, când slujba avea să-și atingă culmea. La ora 12, străbăteam bâjbâind curtea mânăstirei, luptând cu viscolul care sufla dinspre mare. Orientându-mă după muzica religioasă, ce răsuna în capelă, ajunsei înaintea unei uși masive, care deschizându-se îmi oferi un spectacol de o rară splendoare.
Laura, mânăstirea favorită a împăraților bizantini, timp de cinci secole, fusese împodobită de aceștia, cu fabuloase ornamentații de aur.
Pereții, altarul și icoanele sunt îmbrăcate în acest prețios metal. Se părea că regele Midas — cel care-avea darul să preschimbe în aur orice lucru pe care punea mâna — intrase în această capelă și atinsese, tot ce văzuse cu ochii.
O sută de călugări pletoși, cu barba lungă și purtând anteree negre, stau rânduiți în strane, dealungul zidurilor. In vreme ce călugării, cari oficiau, citiau din biblii de pergament, vechi de 1400 de ani, scrise cu mâna, în greaca bizantină, marii preoți ai mânăstirei ocoliau biserica, în robe de purpură, cu grele broderii de fir, purtând în casete încrustate cu mărgăritare, relicvele sfinte: bucăți din crucea pe care a fost răstignit Christ și oseminte de-ale sfinților. Mai bine de 1000 de lumânări iluminau strălucitoarele culori și se reflectau în aurul revărsat peste tot.
Viscolul zguduia capela, dar **Kyrie eleison**, repetat de sute de ori pe toate tonurile, acoperea mugetele urgiei de afară. Serviciul nu luă sfârșit decât atunci când zorile începură a lumina străvechile ferestre.
La amiazi, serbam pentru a doua oară Crăciunul, la un interval de două săptămâni. Călugărul meu îmi aduse mai întâiu o cupă cu oozu, o băutură favorită a Grecilor dulceagă și înțepătoare la limbă, ce se amestecă cu o lingură de marmeladă de zmeură. Veni apoi o farfurie mare, în care se afla un octopus întreg fiert și înotând într'un sos gras; pâine nedospită și vin roșu. Mai mâncasem eu caracatițe, dar cu octopuși nu mă mai întâlnisem. Intrebai cum se prepară și aflai că această rudă a caracatiței trebue bătută de o stâncă, până se scurge dintrînsa toată cerneala și că pe urmă se fierbe ore întregi ca să se moaie. Dar oricât ar fierbe, această carne, deși delicioasă, păstrează o culoare urâtă și e de frăgezimea unei mușamale groase. Ademenit totuși de mirosul plăcut al ingredientelor cu care fusese preparată, și stând de vorbă cu călugării, am mâncat zdravăn din acest fel: vreo patru tentacule întregi și o săptămână după aceea am fost bolnav de stomac. Am mai avut eu indigestii, dar gastrita violentă și de lungă durată, care-a urmat festinului de Crăciun, de la Muntele Athos, a rămas neîntrecută.
Cu greu își poate da seama, un cetățean al Europei sau Americii de Nord, care peregrinează într'o regiune subequatorială, de apropierea Crăciunului. Odată la această epocă a anului, plutiam pe fluviul Parana, sub un soare brazilian și a trebuit să mă uit de două ori în calendar, pentru a mă convinge că era 24 Decembrie.
Călătorii, depe vasul meu, erau un ciudat amestec de negri, indieni și metiși brazilieni — grăniceri. Eu eram singurul alb pe bord și printre noi se afla o singură femee, o semicivilizată indo-negro-portugheză, care călătoria singură.
Această femee mi-a marcat adânc, în amintire, ziua de 24 Decembrie, pentrucă pe la orele 4 după amiază, a dat naștere unui copil. Văzând cât de indiferenți erau toți ceilalți pasageri față pe starea ei, îmi asumai rolul de mamoș și o ajutai, cum mă pricepui, scăldai copilul, care era o fetiță și mă dusei cu el în camera de comandă, spre a-l arăta căpitanului. Dădurăm fetiței numele vasului nostru: Raquel.
In ziua următoare am avut un fantastic ospăț de Crăciun. Era atât de cald, încât aveam cu toții impresia că ne lichefiem, pe când stam la o masă lungă, întinsă pe punte, echipagiul cu pasagerii la un loc. Masa destinată călătorilor nu mai putuse fi întrebuințată, deoarece unul dintre pasageri murise cu două zile înainte și căpitanul ținuse cadavrul întins pe această masă timp de 36 de ore, până când vasul a ajuns în dreptul unui sat, situat pe malul fluviului, unde mortul a putut fi predat spre înhumare.
Dar mama Raquelei nu rămase mult timp singura femee depe bord, căci în noaptea aceea se 'mbarcară șase indiene, purtând vestminte de noapte, în culori țipătoare și exalând parfumuri tari. Ele fuseseră cumpărate din tribul lor de către un agent irlandez și erau duse în susul râului, unde se construia o nouă cale ferată. Agentul fusese însărcinat de către șase muncitori celibatari, să le aducă „șase domnișoare", și — mulțumită câtorva cuțite, șiruri de mărgele, sticle cu parfum și rachiu — treaba se făcuse.
In ziua de 25 Decembrie stam la masă, având pe mama Raquelei de o parte și pe una din prințesele indiene de alta. Mâncarea se dovedi însă mai bună decât societatea, căci bucătarul vasului făcuse rost de un vițeluș, pe care-l adusese viu pe bord și-l ținea în magazia vasului (pentru că de gheață nici vorbă nu putea fi) iar de Crăciun găsi că era nimerit să-l taie. La amiază vițelul era tăiat, iar la orele trei îl mâncam.
Dar în afară de vițel mai avurăm la masă și friptură de rațe sălbatece, pe care noi pasagerii le împușcasem depe punte, în cursul acelei dimineți. Pâinea, salata, legumele și fructele lipsiau depe masa noastră, dar în schimb aveam rom la discreție, așa că pe la apusul soarelui toată lumea era beată. Urmă apoi o petrecere de Crăciun, care nu aducea însă nici pe departe cu ceeace ați citit în povestirile lui Dickens.
O altă seară de Crăciun memorabilă, am petrecut-o în fortul Smith din Arkansas. In ziua de 21 Decembrie părăsiam, în aeroplanul meu, „Flying Carpet" (Covorul Sburător), Hollywoodul, în tovărășia prietenului meu Moye Stephens, cu intenția de-a face cel mai lent înconjur al lumii. Călătoria noastră trebuia să dureze doi ani și aveam să sburăm ori încotro ne-ar fi purtat vânturile întâmplării. La 22 Decembrie, ne aflam în drum spre Memphis, (statul Tennessee), orașul meu natal, unde voiam să petrecem Crăciunul, în sânul familiei mele, dar o defectare a motorului și deslănțuirea celui mai violent dintre viscole se uniră, întârziindu-ne, iar în ziua următoare condițiunile de vizibilitate erau atât de puțin favorabile, încât ne văzurăm nevoiți să aterizăm pe aeroportul din Arkansas.
Lăsându-mi aparatul pe mâini bune, ne luarăm bagajele și pornirăm în căutarea unui hotel. Eram furios. E destul de trist să te afli, tocmai de Crăciun, la zece mii de mile depărtare de casă. Dar să nu-ți vie să turbezi când de ținta nostalgiilor tale nu te mai despart decât două sute de mile pe care nu e chip însă să le străbați? In cafeneaua hotelului, Stephens comandă șuncă și ouă, cartofi prăjiți și cafea, iar eu cerui o iahnie de fasole și o limonadă. Moye propuse să comandăm câte un punch cu rom, pentru a ne mai înveseli, dar descoperirăm că ne aflam într'un oraș în care domnea prohibiția.
In ziua următoare, soarele strălucia iar pe cer și ne reluarăm drumul spre Memphis, unde aflai cu mare bucurie că familia mea amânase sărbătorirea Crăciunului, așteptându-mă, astfel că ospățul și petrecerea proectată avu loc la 26, în loc de 25 Decembrie. Bradul încărcat, așteptase neatins, iar musafirii invitați pentru noi, în ziua precedentă, reveniseră cu toții, acum. Și ce să vă mai spun? A urmat un ospăț cu curcan, afine și daruri pentru toată lumea. Iar în noaptea aceea, douăzecișipatru de ore după ce vecinii își epuizaseră artificiile și steluțele, curtea Halliburtonilor deveni un uriaș geizer de lumini, anunțând orașului că, după șase ani de hoinăreală prin Rusia, Grecia apoi Brazilia și alte țări mai mult sau mai puțin civilizate fiul lor Richard revenise însfârșit acasă, „aproximativ în ziua Crăciunului".

Richard Halliburton

Iată o fotografie rară, care ilustrează cultul deosebit al chinezilor pentru şerpi. O masă întreagă i s'a pregătit: pasăre, şuncă, ouă, fructe şi toate bunătăţile. Din toate şarpele s'a oprit asupra unei bucăţi de ou tare. Micul chinez îl urmăreşte cu religiozitate şi regretă desigur că bunătăţile nu sunt pentru el. Cu ajutorul lor însă, şarpele va fi înduplecat şi îi va feri de inundaţii.

Copaci cresc totuşi în cer

Zicala care spune că arborii nu cresc în cer a fost zguduită recent prin cercetările făcute la institutul tehnicologic din Pasadena. Printr'o secreţiune a glandelor s'a dezvoltat un hormon care urmează exact dezvoltarea unui copac. Fotografia noastră înfăţişează pe un laborant al institutului la cercetarea rădăcinilor de lămâi cu care a fost întreţinut hormonul.

REVOLTA MILITARĂ IN BRAZILIA

O mare parte din trupele Brazilei au încercat de curând o revoluție. Asaltul a fost însă respins de trupele guvernamentale pe care le vedem în fotografia noastră.

Dacă vă abonați la „REALITATEA ILUSTRATA" faceți o economie de 120 lei anual și primiți la prețul normal **toate numerele speciale**

Vindecarea modernă a bolilor de stomac și intestine

Toate deranjamentele aparatului digestiv sunt cauzate de funcționarea neregulată a secrețiunilor și a mișcărilor pereților stomacului, deranjamente ce își au origina în îmbolnăvirea sistemului central nervos. Astfel e turburată producția acidului stomacal, se produce prea mult sau prea puțin acid.

In baza experiențelor din trecut se trata hiperaciditatea și consecințele ei cu soda, bismut, preparate de magnesia. La clinicile universitare s'a adus însă dovada că aceste mijloace chiar dacă aduceau o ameliorare trecătoare, totuși nu împiedicau formarea din nou a acidelor; din contră, lipsa temporară de acizi irită glandele cari lucrau în urmă mai mult și astfel afecțiunile se înrăutățiau în loc să se îndrepte.

Preparatul „Gastro-D" obținut dintr'o plantă medicinală americană are un efect calmant asupra sistemului nervos central restabilind echilibrul nervilor supra-iritați. Prin urmare duce lupta contra cauzelor inițiale și **vindecă** totodată simptomele afecțiunilor făcând să dispară durerile și crampele, prin liniștirea întregului organism.

Produce acest efect fără a conține elemente otrăvitoare sau dăunătoare organismului.

Deoarece aceste afecțiuni sunt în majoritatea cazurilor de natură nervoasă este explicabil, că „Gastro-D" aduce vindecare deplină în cazuri în cari nu se obținuse anterior nici un succes. (Ceeace e cazul la bolnavi cari suferă de 15-20 de ani).

Ziarele de specialitate străine se pronunță extrem de favorabil medicamentului „Gastro-D", care vindecă și ulceri stomacali și intestinali, crampe stomacale, intestinale și hepatice, afecțiuni ale fierei și ficatului, gaze, vomitări, nervozitate excesivă și insomnie.

De vânzare la farmacii.

Reprezentant general: Farmacia Thoiss, București, calea Victoriei 124, care trimite contra ramburs, cu lei 130.

AL. SAHIA

Autorul romanului de mare succes „U. R. S. S."

EPILOGUL UNEI TRAGEDII NORDICE

Aci, pe aceste locuri s'a sfârșit un vis urât. Fotografia înfățișează scheletul aeronavei cu care Nobile și-a făcut expediția la pol. După cum se știe, îndrăznețul explorator a fost înfrânt în temerara lui călătorie.